

310924 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 28-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస బహుళ దశమి ౧౦.

No. 49
సంచిక ౪౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

అశ్వత్థము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

మా బొంబాయిలవల్ల గణములేనిచో సొమ్ము వాప సివ్వబడును.
మా బొంబాయిలు ఉపయోగించువారికి, యాకను వైద్యులతో అవసర ముండదు.
లోగులకు, విశాఖకు చాలా మంచిదిగా మిచ్చును.

అమృత పాన సుగంధ చూరము:—దీనిని టీ కాఫీ కలె కాడవలెను. ఈ వ్యాధిక కాలమునకు గల
అమృతాంజనము, ఇది మూత్ర వ్యాధులకు, ఉష్ణ వాయువులు మొదలగు వాటిని తప్పక తుడుచుటయే గాక రక్తమును శుభ్రపరచి,
అకలిక మెత్తించును, ఇతర పానీయాలవలె దేహరోగ్యమును చెడుతున్నది కాదు. 10 రులములు గల డబ్బీ 1-కి ధర 0-10-0.
పోస్టు ఖర్చు వేరు. 8 కప్పులకున్న పొట్టుము 1-కి అదా 1.

1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రియల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ నెం 10 యెస్ నెనేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యకాయాడు అండు
బదర్ నెం. 18 బందరువీధి మద్రాసు, 3. ప్రెసిడెన్సీ స్టోర్సు, 578, ప్రెజిడెన్సీ రోడ్డు, లిజిల్ కేరళ, మద్రాసు.
4. సి. వెంకయ్యశెట్టి ఆ.డు, బెడక్క. ఎనుమెల్లై వ్యాపారం, 58, బ్రాడ్వే మరయు నె. 10. రెడ్డిరామన్నవీధి మద్రాసు.
5. ఆర్. పార్థసారథి శెట్టి, ర. భాబజాడ పోస్టుఆఫీసుయెడట, వైదాపేట, మద్రాసు.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక!వాడతగినది!!

పోశ్యపు కెంకటాచలపండితులు వారి లోకామయవార కస్తూరిమూత్రము:—ఈ దివ్యవధము మిక్కిలి
విలువయైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన కనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది.
ఇంత విలువగల బొంబాయిలవలెనా మొదలు భాగ్యములు వరుకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మూత్రము
గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పొ,కింకు పోస్టుఖర్చు వేరు. బిడ్డలు
మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ
తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృద్ధరాజరసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొ
దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణమువంటిది. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిరక్తవృద్ధి, అద్భుత
మైన ధారువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాభృంగామలకతైలము:—కండ్లమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి,
మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు శిరో, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

ద్రుపపరిహారణి:—ఎక్కిరకము తీటు, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్న ను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

భారీకేశాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకారుట, ముసక గాయముండుట, కండ్లలో ప్రికండ్లమంటు మొదలగునవి మామగను 0-8-0

మా బొంబాయిలన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాబొంబాయిల కొనినవారికే తెలియును.

పోశ్యపు కెంకటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

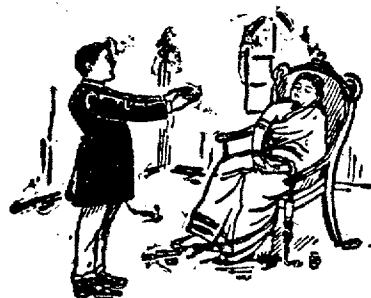

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

24-5-24 తేది శనివారమునుండి 30-5-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 దినమునకు రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ స్టూడెంట్సు సీటులలో ది
డేనియల్ బూని అద్భుత వైర్యసాహసకృత్యములు
గల చిత్రతాత్మకకథ ఉపకథలు 1, 2, 3, మొదటివాయి - 6
భాగము. డ్రెడ్ థాట్ యూనివర్సల్స్ స్టూడెంట్సు సీటులను
ది లెడర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ సెనెనల్ హ్యూను 3 కామిక్ కూడ
చూపబడును.

మెస్తరిజము నేర్చుకొనును

మెస్తరిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, మెస్తరి
జనహాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విఫలముగ మర్చి
రహితముగ గురువు
లేకనే ఆ భ్యాస
యోగ్యముగ రచింప
బడిన సమ్మోహన
గ్రంథము లేక వి
ద్యా వ్యాపకోదేశ
ముతో వెలర్చించి

ఒక రూపాయకు

మాత్రమే అమ్మబడును. వి. పి. ఛాప్లిన్ నాలుగుఆటాలు
అప్రెన్స్:—

మేనేజరు హిప్పటిక్ హోము, ఏలూరు.

కలరామాత్రలు

దబ్బి 1-కి 12 మూత్రము వెల రూ 0-5-0.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

సప్తమ ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభ - కొవ్వూరు

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు గారి అధ్యక్షకావ్యాసము

సభాపదులకు నమస్కృతులు

ఆంధ్రగీర్వాణభాషలందు బ్రఖ్యాతిని బడసినవందితో తములచేతను కనీశ్వరులతోడను శాస్త్రకళాభిజ్ఞులతోను నలంకృతమై ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాపీఠమునకు నిలయమైన ఈపురమునందు గూడిన ఈయేడవ యాంధ్ర సారస్వతమహాసభ కల్పజ్ఞుడనైన నన్ను సభాధిపతి నిగ నియమించిన నా మిత్రులైన శ్రీయుత తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావు కరుగంటి సీతారామశాస్త్రిగారల యనురాగమునకు గృతజ్ఞుడ నయ్యును వారినిర్ణయము నభినందింపజాలకున్నాను. ఈ నిర్ణయమునకు గౌరవము నామిత్రుల యభిమానానురాగములుగాని నాయర్హతా సామర్థ్యములు గావు. ఈమహాసభను నిర్వహించుటకు దగిన ప్రజ్ఞా పాండిత్యవిశేషములు లేకపోయినను అనతి క్రమణీయమైన మిత్రుల యాజ్ఞాను పాలించుటకును సారస్వత సేవాపరాయణులను సందర్శించి యానందించుటకును నే నీసాహసకార్యమునకు బూనుకొనినందులకు సభాపదులు మన్నించెదరు గాక!

రుక్మిణీదారి సంవత్సర మాంధ్ర సారస్వతచరిత్రమునందు విచారాక్రాంతవత్సరముగను బరిణమించినది. సరస్వతీదేవికి బ్రయపుత్రులును సారస్వతసేవాపరాయణులును శ్రీయుతులు కొమఱ్ఱజువేంకట లక్ష్మణరావుగారు, కావ్యతీర్థ చెలికాని లచ్చారావుగారు, పండిత వంగూరి సుబ్బారావుగారును పరమపదము నధిష్టించిరి. వారియకాలమరణమువలన నాంధ్ర సారస్వతజీవనమున కపారమైన నష్టము సంప్రాప్తమైనది. చెలికాని లచ్చారావుగారు ఆంధ్రపరిశోధకమహామండలిని స్థాపించియును అముద్రిత గ్రంథములను ముద్రించియును పండితులను పోషించియును నాంధ్రవాఙ్మయవికాసమునకు దోడ్పడిరి. వంగూరి సుబ్బారావుగారు ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్రమును శతకకవుల చరిత్రమును సరస్వతీదేవికి నమర్పించి కృతార్థులైరి. కొమఱ్ఱజులక్ష్మణరావుగారు విజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాలకును విజ్ఞానసర్వస్వమునకును సంపాదకత్వమును వహించి సారస్వతమునకు మహత్తరమైన సేవను జేసి స్థిరమైన ప్రతిష్ఠను బడసిరి. నాల్గవయాంధ్ర సారస్వతమహాసభ కధ్యక్షులై మహాపదేశమును జేసిరి లక్ష్మణరావుగారు రచించిన హిందూమహాయుగము, మహమ్మదీయమహాయుగము, శివాజీచరిత్రము మొదలగు గ్రంథములు వారిపాండిత్యమును రచనాశక్తిని పరిశోధనసామర్థ్యమును విశదముచేయుచున్నవి. లక్ష్మణరావుగారి సంపాదకత్వముక్రిందను బ్రచురితములైన యాంధ్రవిజ్ఞానసర్వస్వసంపుటములును వారిప్రతిభను వెల్లడి చేయుచున్నవి. ఆనంపుటములందుగల వివిధశాస్త్రములకును కళలకును సంబంధించిన లక్ష్మణరాయరచితములైన వ్యాసములు వాచిపరశ్రమను విజ్ఞానమును విశదముచేయుచున్నవి. వాచిపరశ్రమ విజ్ఞానసర్వస్వప్రచురణమునందు జీర్ణమైనది. లక్ష్మణరావుగారు వాచిపరశ్రమమునందు ఆంధ్రసంపుటమునైనను బ్రచురింపవలయునని పరితపించుచుండిరి. రోగపీడితులయ్యును అవసానకాలమునరకును వారీప్రయత్నమునందే వారిశక్తి సామర్థ్యములను వినియోగించుచు జీవితమును చాలించిరి. ఆంధ్రసంపుటమునకుగాను వారు వ్రాసిన రంం పుటలవిషయము ప్రచురణమును గోరుచున్నది. ఆంధ్ర సారస్వతసభానిర్వాహకులును ఆంధ్ర ప్రపంచమును లక్ష్మణరావుగారి యారంభమును పరిసమాప్తి నొందించి తమ కృతజ్ఞతను క్రియారూపమునను సార్థకముచేసి యాంధ్ర సారస్వతమున కమూల్యాంశరమును సమర్పించుదురుగాక! ప్రకటనప్రపంచమున కజ్ఞాతులైనను కీర్తిశేషులైన సారస్వతేపూజకు లందరును సార స్వతారాధనసమయమునందు సంస్మరణీయులు. ఆమహానుభావుల నామస్మరణము సంకీర్తనము సారస్వతారాధకులకు సంకల్పసిద్ధికి సాధనములుగ నుండగలవు.

సారస్వతము

అఖండమైన పరమేశ్వరానుభవమును బడసి బ్రహ్మానందము ననుభవించుట కనంతములైన భూతజాలములు ఖండస్వరూప

భావములను విశ్వమునందంతటను బ్రత్యక్షమగుచు పురుషార్థమును సర్వకాలసర్వావస్థలయందును సంస్మరింపజేయుచున్నవి. అనంతములైన ఖండస్వరూపము లేకమైన యఖండస్వరూపము ననవరతము పరిస్ఫుటముచేయుటకు వినియోగపడుచున్నవి. అనంతస్వరూపములు వివిధములైన నజాతులు దేశములు భాషలు నానాకావ్యములు బహువిధశాస్త్రములు కళలు పరమార్థమును గ్రహించుటకు వినియోగపడుచు మానవులకు దైవసంపదలను బ్రత్యక్షముచేయుచున్నవి. కవులు విశ్వస్వరూపములందు పరమార్థమును సందర్శించుచు కావ్యములను గల్పించుచు నానందమును గలుగ జేయుచున్నారు. పండితులు పరిశోధనలనుజేయుచు భావరూపములకు సమన్వయమును గల్పించుచు పరమార్థమును బోధించుచున్నారు. కళాకోవిదులు భావస్వరూపములను శబ్దార్థచిత్రస్వరూపములను నిర్మించుచు పరమానందమును గలుగ జేయుచున్నారు. విశ్వరూపసాందర్యము విశ్వరూపమాధుర్యము విశ్వభావగాంభీర్యము విశ్వకళానైచిత్ర్యము సారస్వతమునకు విషయములై యానందోదయమునకు మూలమైన పరమార్థగ్రహణమునకు సారస్వతము సాధనం బగుచున్నది. ఆనందానుభవము సకలమానవులకు సమాన మైనను దేశకాలపాత్రస్థితిగతుల ననుసరించి సారస్వతనిర్మాణము భిన్న కాలములందును భిన్నావస్థలయందును భిన్న దేశములందును భిన్నజాతులందును భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. సంస్కృతతాంధ్రవాఙ్మయములకును కర్ణాటాంధ్రవాఙ్మయములకును సంబంధబాంధవ్యములు గోచరంబులైనను నితరవాఙ్మయములవలె నీవాఙ్మయములును వ్యక్తిత్వమును గలిగి యున్న విధమును వాఙ్మయపరిశీలనము తెలుపుచున్నది. వివిధజాతులందును దేశకాలపాత్రస్థితిగతుల ననుసరించి సారస్వతము రూపభేదములను బడయుచున్నను నాభేదములు మూలసంస్కారమున కనురూపముగను నుండుట సహజము. శాంతిసమయమునందు సత్వగుణమును వీరావేశసమయమునందు రజోగుణమును నతిశయిల్లినను మూలసంస్కార మప్రతిహతముగ సారస్వతస్వరూపమునందు గోచరంబగుచుండును. సారస్వతము వివిధజాతుల నిజస్వరూపమును దెలుపుటకు సాధనముగనున్నది. ఆంధ్రసారస్వతమును ప్రత్యేకలక్షణములను గణిగి యాంధ్రహృదయస్వరూపమును విశదముచేయుచున్నది.

ఆంధ్ర భాష

మహత్తరమైనయాంధ్ర సారస్వతము ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమునుగలిగి యాంధ్రత్వమును భారతావనియందు వ్యక్తముచేయుచున్నది. ఆంధ్రులార్యులైనను నాచ్యోతరులైనను ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును గలిగి భారతజాతులందు కారవస్థానమును గలిగి యున్నారు. చిర కాలసంస్కారసంజాతమైనవ్యక్తిత్వము భాషయందును భావములందును సారస్వతమునందును గోచరంబగుచున్నది. ఆంధ్రాక్షరామాయము ప్రత్యేకధ్వనులకును ప్రత్యేకకాక్షరములను గలిగి శబ్దశాస్త్రలక్షణములను గలిగియున్నది. ప్రత్యేకధ్వనిని దెలుపుటకు బ్రత్యేకాక్షరములను గలిగి శబ్దశాస్త్రప్రమాణముల కనురూపముగనున్నది. ఆంగ్లద్రావిడ ఉర్దూభాషలందుగల రెండుమూడు ధ్వనులను దెలుపుటకు రెండుమూడు సాంకేతికాక్షరములు నిర్మితముగా వలసియున్నను ఆంధ్రాక్షరామాయము సలక్షణముగనున్నది. ఆంధ్ర భాష హలంతభాషగాకను స్వరాంతభాషయై మధురస్వరమును గలిగి శ్రావ్యముగనున్నది. స్వరమాధుర్యమువలననే యాంధ్ర భాషకు మధుర భాషయను నామము గలిగినది. ఆంధ్రభాషామాధుర్య మాంధ్రులసరళ హృదయమును విశదముచేయుచున్నది. భాషామాధుర్యమున కనురూపమైనసరళస్వభావ మాంధ్ర సారస్వతమునందు గోచరంబగుచు నాంధ్ర వ్యక్తిత్వమును విశదముచేయుచున్నది. ప్రకృతివికాసమునకు మూలాధారమైన శబ్దస్వభాషానుసారముగను మానవ ప్రకృతియును వికాసమును బొందుచుండును. ఈవికాసము సారస్వతమునందు సర్వత్ర ప్రత్యక్షమగుచు పురుషార్థసిద్ధికి సాధనంబగుచున్నది. భాషయందుగల

కాశీన్యమార్దవములు భావశీలములందు ప్రతిబింబితములై సారస్వతస్వ రూపస్వభావములను నిర్ణయించుచున్నవి. ఆంధ్ర భాషకు సహజమైన మౌనశీలము ఆంధ్ర సారస్వతము నందును ఆంధ్ర హృదయమునందును గోచరంబగుచు సారస్వతము వ్యక్తిత్వమును గలిగియున్నది. ఆంగ్ల విద్యాభ్యాస మిశీలమును గొంతశిథిలము చేసినవిధమును వర్తమాన సారస్వతస్వరూపస్వభావములు విశదముచేయుచున్నవి.

ఆంధ్ర విద్యాభ్యాసము

ఆంగ్లేయ పరిపాలనము మాతృభాషాభిమానమును సంకుచితముచేసినది. ఆంగ్ల భాషాభ్యాస మాంధ్ర సారస్వతవికాసమున కాటంకములను గలుగజేసి యాంధ్ర సారస్వతశీలమునందు మార్పులను గలుగజేసినవిధమును వర్తమానవాఙ్మయనిర్మాణములు విశదము చేయుచున్నవి. ఆంగ్ల విద్యాభ్యాసము పురుషార్థమైనది. ఆంగ్ల భాషాపాండిత్యము కారవచిహ్న మైనది. ఆంగ్ల భాషాపాండితులు సకల విషయములను నిర్ణయించుటకు సమర్థులైరి. ఆంధ్ర భాషాపాండిత్యము కారవహీనమై నిరసనభావమును బొందినది. పరభాషాపాండిత్యాభిమానము స్వభాషాపాండిత్యనిరసనము సారస్వతవికాసమున కాటంకములుగ నేర్పడినవి. జాతీయప్రతిష్ఠకు మూలమైన మాతృభాషపట్లను నిరసనభావ మేర్పడినపుడు సారస్వతస్వరూపము కళావిహీనమై శుష్కించుట సహజము. సంశ్లేషరూపరాగతం బైన మాతృ భాషాముఖమునను విద్యాభ్యాసము దుస్తరమై యపరిచితమైన పరభాషాముఖమునను విద్యాభ్యాసము సుకరమైనపుడు సారస్వతము శోభారహితమై స్వజాతీయప్రయోజనములకు నిరుపయోగ మైనది. విద్యాభ్యాసము మాతృభాషాముఖమునను జరుగవలయునని ప్రాజ్ఞు లంగీకరించినను ప్రయోగమునందు సాధ్యము గాకున్నది. గాంధీమహాత్ముని పుణ్యమున ఆంగ్ల భాషావ్యామోహ మిపుడు తగ్గి జాతీయవిద్యాలయములందు విద్యాభ్యాసము మాతృభాషాముఖమునను జరుగుచున్నను దుశ్చేద్యములైన ప్రభుత్వవిద్యాలయములందు విద్యాభ్యాస మాంగ్ల భాషాముఖముననే జరుగుచున్నది. పరదేశారాధనమును పరధర్మారాధనమును పరభాషారాధనమును బోధించుచు స్వదేశారాధనమును స్వధర్మారాధనమును స్వభాషారాధనమును నిరసించెడి విద్యాలయములు భారతజాతీయాభ్యుదయమునకు సకలాంగములందును ప్రతిబంధకములుగ నున్నవి. ఈ ప్రతిబంధకములను తొలగించుటకు మహాత్ముడు ప్రభుత్వవిద్యాలయములబహిష్కారము నుపదేశించెను. మహాత్ముని యుపదేశానుసారముగను విద్యాలయములబహిష్కారము సాధ్యము గాకపోయినను విద్యాలయములు జాతీయపాశబంధమునకు దోడ్పడుచున్నవిధమును దేశముగ్రహించి నిరసనభావముగలిగినది. ప్రజాశ్వాదయప్రబోధము గలిగించిన మూడేండ్లయందును దేశమునందు వ్యాప్తములైన సారస్వతనిర్మాణములందు గోచరంబగుచున్నది. ముఖ్యముగ నీవిషయము ప్రజాహృదయము నాకర్షించిన పాటలందును షడ్వక్రములందును బ్రత్యక్షమగుచు సారస్వతవికాసమునకు దోడ్పడినది. ఆంధ్ర సారస్వతఘట్టములపరిశీలన మీవిషయమును సువ్యక్తము చేయుచున్నది.

ఆంధ్ర సారస్వతఘట్టములు

ఆంధ్రవాఙ్మయము వేయేండ్లగ సంతరాయములు సంప్రాప్తమైనను అవిచ్ఛిన్నముగను వికాసమును బొందుచు చైతన్యమును గలిగియున్నది. గజపమైన జాతులందు సారస్వతము ప్రజాశయముల కనురూపముగను స్వరూపస్వభావములందు కాలానుసారముగను మార్పులను జెందియును మూలస్వరూపస్వభావములు వివిధఘట్టములందును బ్రత్యక్షమగుచు జాతీయహృదయమును సువ్యక్తముచేయుచుండును. కవిబ్రహ్మ తిక్కనసోమయాజి మహాభారతమునందు చిరకాలాగతంబైన యాంధ్ర హృదయసంస్కారము నాంధ్రప్రపంచమునకు సువ్యక్తము చేసి ఆంధ్ర సారస్వతమునందే కాక ప్రపంచసారస్వతమునందు పైతము శాశ్వతపదము నధిష్ఠించెను. తిక్కనసోమయాజి యాంధ్ర హృదయసంస్కారమునందు గల భావపరంపరలను సాహిత్యపరంపరలను మహాభారతమునందు జేర్చి సమన్వయము చేయగలిగెను. కాని యాంధ్ర హృదయసంస్కారమున కజ్ఞాతములైన సాహిత్యమును భావములను జేర్చిన నాంధ్ర హృదయామోదమును బడసియుండెను. సర్వత్ర గోచరంబగుచున్న సాహిత్యము సామాన్యులకు జడమువలె గోచరంబైనను మహానుభావులకు విశ్వవ్యాప్తమైన మహాచైతన్యస్వరూపములను

ప్రత్యక్షమగుచు పురుషార్థప్రదమైన సాహిత్యనిర్మాణమున కుపచరించుచుండును. తిక్కన భారతరచనయందు ఆంధ్ర హృదయమునకు లక్ష్యమైన జ్ఞానరాగమును మనోహరముగను బాణి యాచంద్రార్కముగను, ఆంధ్ర హృదయమునకు రసస్థాయిని గల్పించి బ్రహ్మానందమును గలుగజేయగలిగెను.

తే. తెమంగబాస వినిర్మింపఁ దివురు టరయ, భవ్యపురుషార్థతరువక్యఫలము గాజె
దీని కే నియ్యకొని వేవ్క నూని కృతిప,తిర్వ మర్గించి వచ్చితిఁ దిక్కశర్మ.
ఉ. ఇట్టిపదంబు గాంచి పరమేశ్వరునిం గృతినాథుఁ డేసి యే
పట్టునఁ బూజ్యమూర్తి యగు భారతసంహితఁ జెప్పఁ గంటి నా
పుట్టుఁ గృతార్థతం బొరసఁ బుట్టిచరిత్రుడ నైతి నబ్బిభం
గట్టెనఁ బట్ట మప్రతిమకారుణికత్వమహావిభూతికిన్.

తిక్కనార్యుని భావరసాస్వాదమును జేసి ఉప్పొంగి బ్రహ్మానంద భరితుడు గాని యాంధ్రుడుండ జనుట యతిశయోక్తి గాదు. వేయేండ్లకు బూర్వము మహానుభావుడు తిక్కన గల్పించిన భావములును భావయును నేడును నాంధ్ర హృదయము నానందపరవశము చేయుచున్నవిధ మాంధ్ర సారస్వతలక్ష్యమునకు బ్రమాణముగ నున్నది. తిక్కనసోమ యాజియార్యసాం ప్రదాయానుసరణిని ఆంధ్ర సారస్వతలక్ష్యమునందరూప రేఖావిలాసములతో గన్నులకు బాడగట్టునటులు భారతమునందన్ని ఘట్టములందును మనోహరముగను బ్రత్యక్షముచేసెను. వేద్యేఱుకి పులు వేద్యేఱుకాలములందు వేద్యేఱుకివిధములనుసారస్వతారాధనమును జేయునపుడు స్వరూపస్వభావములందు గొన్ని మార్పులను గల్పించినను ఆంధ్ర హృదయలక్ష్య మప్రతిహతముగను సారస్వతహృదయమునందు గోచరంబగుచున్నది. భారతయుగమునందు ప్రబలినజ్ఞానహృదయము భాగవతయుగమునందు నితరయుగములందును గోచరంబగుచున్న విధమును సారస్వతపరిశోధనలు విశదముచేయుచున్నవి.

భక్తియుగము

ఆంధ్ర సారస్వతచరిత్రమునందు భారతయుగమునందు గోచర బగుచున్న జ్ఞానహృదయసంస్కారము భక్తిపరమైన భాగవతయుగము నందును గోచరంబగుచున్నది.

క. పలికెడిది భాగవత మటు, ఫలికించువిభుండు రామభద్రుండట నేఁ
బలికిన భవహర మగు నట, పలికెడ వేటొందుగాధ ముకఁగ నేలొ?

అద్వైతసిద్ధాంతములు ప్రబలిన భారతనిర్మాణకాలమునందు వలె ద్వైతసిద్ధాంతములు ప్రబలిన భాగవతనిర్మాణకాలము నందును సారస్వతనిర్మాణములందు జ్ఞానహృదయసంస్కారము ప్రత్యక్షమగుచున్నది. భాగవతభక్తిపరమైన భాగవతమునందన్నిఘట్టములందును జ్ఞానహృదయము ప్రత్యక్షమై హృదయావేశమును గలుజేయుచున్నది. తిక్కనార్యుడు వైదికధర్మపరాయణము చేసిన సారస్వతమును పోతనామాత్యుడు భాగవతధర్మపరాయణము చేసి ఆంధ్ర సారస్వతమును వికసింపజేసి శాశ్వతానందమును గలుగజేసి యాంధ్ర సారస్వతలక్ష్యమును స్థిరతరము చేసెను. భాగవతయుగమునందు రసస్థాయికి సాధనములైన కల్పనలందును షడ్జనలందును మార్పులు గలిగినను మూలలక్ష్యమునందు మార్పు గలుగలేదు. జ్ఞానరసానుభవమునకు శృంగారవీరకరుణాదిరసానుభవము లుపాంగములై భక్తిరసముగ బరిణమించెడి విధమును భాగవతకథలు హృద్యముగను విశదముచేయుచున్నవి. గజేంద్రమోక్షము, కుచేలోపాఖ్యానము, దుక్కిణీకల్యాణము, ప్రహ్లాదచరిత్రము మొదలగు నుపాఖ్యానములు భక్తిజ్ఞానశృంగారసమ్మిశ్రితమైన భాగవతహృదయమును మనోహరముగను బోధించుచున్నవి. తిక్కనార్యుడు భారతమునందు బ్రత్యక్షముచేసిన జ్ఞానస్వరూపము భాగవతమునందు శృంగారరసయుక్తమై భక్తిస్వరూపమును దాల్చినను మూలాధారమైన జ్ఞానస్వరూపము సర్వత్ర ప్రత్యక్షమగుచున్నది. భాగవతమునందు గోచరంబగుచున్న భక్తిరసప్రవాహము ప్రబంధములందును బ్రత్యక్షమగుచు నాంధ్ర హృదయ స్వరూపమును ప్రబంధయుగమునందును బ్రత్యక్షము చేయుచున్నది.

ప్రబంధములు

ఆంధ్ర సారస్వతము మధ్యయుగమునందు రాజనభావసహస్వితమై శృంగారవిలాసమార్గముల నవలంబించినను మూలలక్ష్యము ప్రబంధములందు నయితము గోచరంబగుచున్నది. గజపతులు, కాకతీయులు, రెడ్డిప్రభువులు, విద్యానగర రాజులు మహావైభవములతో

దేశమును పాలించుచు కవులను ధనకనకవస్తువాహనములతో సత్కరించిరి. రాజుల యాశ్రయము కవుల స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రతిబంధకమైనది. తిక్కన పోతనాదులందు విలసిల్లిన స్వాతంత్ర్యము పెద్దనాదులందరితో తలపెట్టి రాజుల బలము ప్రబలింది. పెద్దన కృష్ణదేవరాయలవిషయమై చేసిన మనోహరమైన వర్ణన రాజులంబనసంజాతమైన విషాదమును విశదముచేయుచున్నది. భారతమునందు గోచరంబైన జ్ఞానహృదయము భాగవతమునందు విశుద్ధమైన భక్తిహృదయముగను బణిమించినది. భాగవతమునందు బ్రత్యక్షమగుచున్న భక్తిహృదయము మనుచరిత్రమునందు విశుద్ధమైన శృంగారహృదయముగను బణిమించినది. ప్రబంధరాజమైన మనుచ. త్రమునందు శృంగారరసము పరిస్ఫుట మగుచున్నను ప్రసరాఖ్యునియందు సారస్వతమునకు సహజమైన జ్ఞానహృదయమును విశదము చేయుచున్నది. కాలాంతరమునందు ప్రబంధకవులు సారస్వతలక్ష్యమైన పురుషార్థప్రయోజనమును విస్మరించి కాముకప్రయోజనముల నారాధించి ఆంధ్రసారస్వత లక్ష్యమును సంకుచితము చేసినను ప్రబంధ యుగమునందు సయితము సారస్వతలక్ష్యము గోచరంబగుచున్న విధమును ప్రబంధములపరిశోధనలు విశదము చేయుచున్నవి. సారస్వత హృదయమైన భక్తిజ్ఞానభావములు ప్రబంధములందు భాగ్యభోగములందు సమ్మిళితములై అంతర్గతములైనను జ్ఞానస్వభావము ప్రబంధముల యందు సయితము గోచరంబగు నాంధ్రసారస్వతసంస్కారమును బ్రత్యక్షము చేయుచున్నవి. ప్రబంధములందు గోచరంబైన లక్ష్యము శతక నాటకాదులందును గోచరంబగుచున్నది.

మతవ్యాపనము

ఆంధ్రదేశమునందు భారతభూమిని కలవరపరచిన మతములన్నియును వ్యాపకమును గాంచినవి. జాడజై నమతములు వ్యాపకమును బొందిన విధమును జాడస్తూపములు జై నాలయములు విశదము చేయుచున్నవి. అద్వైతమతస్థాపకులైన శ్రీశంకరాచార్యులు విశిష్టాద్వైతమత స్థాపకులైన శ్రీరామానుజాచార్యులు ఆంధ్రులను ప్రతి తి గలదు. వీరశైవమతవ్యాపకుడైన బసవేశ్వరు డాంధ్రుడు. ఇటీవల బ్రహ్మసమాజమతము ఆర్యసమాజ మతము దివ్యజ్ఞానసమాజమతము ఆంధ్రదేశమునందు వ్యాపకమును బొందినవి. పలువిధములైన మత సిద్ధాంతము లాంధ్రహృదయమును కలవరపరచినను ఆంధ్రసారస్వతమునకు లక్ష్యమైన జ్ఞానసంస్కారము మతగ్రంథములందు బ్రత్యక్షమగుచు సారస్వతస్వభావమును విశదము చేయుచున్నది.

శతకములు

శతకవాఙ్మయమునం దాంధ్రసాహిత్యలక్ష్యమాదికాలమునుండియును ప్రత్యక్షమగుచున్నది. సోమనాథవీరచిత్తమైన వృషాధిశతకము నందును గోపన్నకృతమైన దాశరథిశతకమునందును ఆంధ్రసారస్వతమునకు హృదయమైన భక్తిజ్ఞాన శృంగారభావములు ప్రత్యక్షము లగుచున్నవి. ఇపుడు గనబడుచున్న 600 శతకములందును కొన్ని శతకములందు గాక శేషించిన శతకము లన్నిటియందును నిలక్ష్యము పదిస్ఫుట మగుచున్న విధమును శతకవాఙ్మయము విశదముచేయుచున్నది. శతకవాఙ్మయమునందు గోచరంబైన సారస్వతహృదయము నాటకవాఙ్మయమునందు సయితము గోచరంబగుచున్నది.

నాటకవాఙ్మయము

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందు నాటకవాఙ్మయము క్రమాభివృద్ధిని బడయుచు సనాతనంబైన సారస్వతహృదయమును సంరక్షించుచున్నది. పురాణగాథలు గల నాటకములన్నియును సారస్వతలక్ష్యమును సంరక్షించుచున్నను కొత్త నాటకములు సవినమార్గము నవలంబించుచున్నవి. విజయనగరసామ్రాజ్యపతనము, రోహిణి మొదలగు నాటకములు తరువాతి ప్రబంధములవలె భాగ్యభోగపరములై సారస్వతలక్ష్యము సంతర్హితములను జేయుచున్నను సామాన్యముగను నాటకములు సారస్వతలక్ష్యమును సమర్థించుచున్నవి. నాటకములవలె నవలలు, భావగీతములు, తమాళికలు, వృత్తతమాళికలు, స్తోత్రములు, గద్యములు మొదలగు కావ్యము లాంధ్రసారస్వతమునకు పుష్టిమెసంగినవి. ఆంధ్రజాలముల ప్రయోజనమును విమర్శించుట కనకాశములు లేక విరమించుచున్నాను. వర్తమానకాలమునందు నవలలు శీఘ్రగతి నాంధ్రసారస్వతమునందు జేరుచున్నవి. నవలలు కేవలము పాశ్చాత్య సారస్వతసరళి నవలంబించుచు సారస్వతలక్ష్యమునందు పరివర్తన

మును గలుగజేయుచున్నది. సారస్వతలక్ష్యము పురుషార్థమునండి కాముకార్థమునకు మరలినది. పరిశోధకనవలలందు కాముకలక్ష్యము బలవత్తరముగను బలియుచున్నది. ఆంగ్లసాహిత్యసంస్కరమువలన గలుగుచున్న కాముకప్రయోజనమును భావకాలము నిర్ణయింపగలదు. వర్తమాన యుగమునందగి. వీరేశలింగము పంతులుగారి రచనలు సయిత ముంధ్రసంస్కారమునకు లక్ష్యమైన జ్ఞానహృదయమును ప్రతి బింబించుచున్నవి. గతించిన మూడేండ్ల యందును రాజ్యాంగాంధోళన మునందు వెలసిన గాంధీకీర్తనలు గాంధీనాటకములు గాంధీపాటలు ఆంధ్రసారస్వతమునకు సహజమైన జ్ఞానహృదయమును విశదము చేయుచున్నవి. అఖండమైన యాంధ్ర సారస్వతహృదయమును స్వల్ప కాలమునందు నిరూపించి వర్ణించుట యసాధ్యమైనను అవిచ్ఛిన్నమైన అమూలసంస్కారమును నిర్ణయించుటకు బ్రయత్నించితిని.

ఆంధ్రగ్రంథములు

ఆంధ్రభాషయందు రమారమి 7800 ముద్రితాముద్రితగ్రంథములుగలవు. ఇందు విశేషభాగము మతమునకుసంబంధించినవిగ నున్నవి. ఆంధ్రములవిభాగములకు నిర్ణయించుటసారస్వతాంగములనుగనగొనుటకునుపోషకసాధనములను నిర్ణయించుటకును సాధనంబుగనుంజగలదు. భగవదనుగ్రహమువలన నీచని రెండుమూడుమాసములలో సాధ్యమగునని నమ్ముచున్నాను. ఆంధ్రసారస్వతము చైతన్యప్రదమై యొప్పునున్నను సారస్వతము వికసించి వర్తమానదేశప్రయోజనముల కుపచరించుటకు బహువిధములైన శాస్త్రములు కావ్యములు కోశములు లక్షణగ్రంథములు, మతగ్రంథములు, చరిత్రములు, రాజ్యాంగగ్రంథములు సారస్వతమునందు జేరవలసియున్నవి. ముఖ్యముగ కీర్తిశేఖరైన కొమఱ్ఱాజు లక్ష్మణరావుగారి రారంభించిన ఆంధ్రవిజ్ఞానసర్వస్వము పూర్తిగావలసియున్నది. ఆంధ్ర సారస్వతమహాసభ ఈకార్యభారమును వహించి నభాప్రయోజనమును సార్థకముచేయుటకు దగిన యేర్పాటుల నీసమావేశమునందు జేయుటకు భగవంతు డనుగ్రహించు నని నమ్ముచున్నాను.

ఆంధ్రసారస్వతము మహత్తరమైనను వర్తమానసమయమునందు సంకుచితస్వరూపమును దాల్చినది. ఆంగ్లవిద్యాసంస్కరము వలనను సారస్వతమునకు గలిగిన లాభనష్టములను గుణించుట కనుకూల సమయము సంప్రాప్తము గాలేదు. లాభమును గుణించెడివారును నష్టమును గుణించెడివారును గలరు. లాభనష్టములను గుణించెడివారందరును సామాన్యముగ నాంగ్లవిద్యాసంస్కారసంభవులుగ నున్నారు. వారియూహలన్నియును సామాన్యముగ వారభ్యసించిన యాంగ్ల సాహిత్యసృజన ననుసరించి యున్నవి. ఆంగ్లసాహిత్యసరళి యాంగ్ల జాతికి పరిపాటియై ప్రశస్తమైనను నాంధ్రహృదయమున కపరిచితమై పరిపాటి గాకున్నది. ఆంగ్ల సారస్వతమునకును ఆంధ్ర సారస్వతమునకును గల లక్ష్యభేదమే భేదభావమునకు గారణము. ఆంగ్ల సారస్వతమును రూపారాధనముతో నారంభమై రూపరసానందమునందు బరిణతి నొందుచున్నది. ఆంధ్రసారస్వతము రూపాధిష్ఠితమైన పరబ్రహ్మరాధనముతో నారంభమై బ్రహ్మసందరసానుభవమునందు బరిణతి నొందుచున్నది. ఆంధ్రసారస్వతమునందు క్రమశిక్షణమును బొంది సంస్కారులు గాని గురువులు సారస్వతనిర్మాణమునకును శిక్షణమునకును బూనుకొను చున్నారు. విజాతీయసారస్వతపండితులు స్వజాతీయసారస్వతాధికారమును వహించుచున్నారు. భారత భాగవత సాహిత్యమున కపరిచితులైన సంస్కారులు భారత భాగవత సాహిత్యమునకు గురువులగుచున్నారు. ఈవిశేషితిని వర్తమానదుర్దశకు గారణంబైనను దేశమునందంతటను భాగ్యభోగోదయమునకు శుభలక్షణములు గోచరంబగుచున్నవి. దేశమునందంతటను మాతృభాషాభిమానము వర్ధించుచున్నది. జాతీయవిద్యాలయములందు సహజమైన సారస్వతారాధనము జరుగుచున్నది. సారస్వతమహాసభ గూడిన ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యా పీఠాశ్రమమునందును ఇతరస్వజాతీయవిద్యానిలయములందును ఆంధ్రహృదయసంస్కారమున కనుకూలమైన సారస్వతనిర్మాణమున కనుకూలమైన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దేశమునందంతటను విదేశసంస్కారమువల్లను ప్రతిఘటన ముదయించినది. ఈ శుభసమయమునందు సాహిత్యసేవాకారయలు లైన పండితులు శ్రీమంతులు కళాభిజ్ఞులు సనాతనంబైన సారస్వతహృదయ లక్ష్యమును బోషించి పెంచి స్వదేశస్వధర్మస్వరాజ్యోద్యమములకు మూలాధారమైన ఆంధ్రసారస్వతాభ్యయమునకు దోడ్పడి జాతీయ ప్రతిష్ఠను గాఢాడి పరమేశ్వరానుగ్రహమును భజయదురుగాక!

వైటు కౌన్సిలు

నూతన అధ్యక్షుని ప్రశంస

టారిపు బిల్లు

సిమ్లా, మే 27:—వేటిదినము వైటు కౌన్సిలు అసాధారణ సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. ఇటీవల అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిన గౌ|| యం. యస్. డి. బట్లగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నూతనసభ్యులగు గౌ|| అప్పిలు, బెడేడు, భా|| బి|| కే.కు ఉస్మాకాసాపేలు, రెవరెండు డాక్టరు మెక్స్సెలు, మేజరు జెనరలు మాకు వాటర్సగార్లు ప్రభుత్వ ప్రమాణములకై కొని తమ స్థానములందు కూర్చుండిరి. పిమ్మట గౌ|| బట్లగారు తమ అధ్యక్షునిగ నియమించుచు ప్రకటించబడిన ప్రభుత్వపు టుత్తువును చదివెరి.

అధ్యక్షుని ప్రశంస

సభానాయకుడగు సర్ మామ్యుడుషాగారు నూతన అధ్యక్షుని ప్రశంసించుచు గౌ|| బట్లగారు పేరు ప్రతిష్ట గౌరవముగల కుటుంబమునకు చేరినవారనియు, విద్యాధిదళయందే తన ప్రతిభను ప్రకటించినదియు, 1896 సంవత్సరమున ఐ. సి. యస్. ఉద్యోగిగ చేరి క్రమముగ వృద్ధిగాంచి గొప్పఅనుభవమును సంపాదించినదియు చెప్పిరి. జిల్లా అధికారిగ నున్నప్పుడు క్లిష్ట సమయములందు మిగుల సేర్పతో తమ ధర్మముల నిర్వహించుచుండి రనియు, ఈనూతనపదవిని పొందుటకు వీరెంతయో అర్హులనియు సభ ప్రతిష్టను హక్కులను కాపాడి సభ్యులయందు అన్యోన్యభావము వృద్ధి పొందునట్లు వారు తమ ధర్మముల నిర్వహించగలరనియు సర్ షాగారు చెప్పిరి.

అసభికారులపక్షమున సర్ మానెక్జీ దాదాభాయి, సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి, సర్ ఉమరు హాయతుఖాను, రజా ఆలీ, సర్ అర్థు ప్రూం, సర్దారు చిరజతుసింగు, నజీశం, పేద మూర్తిగార్లు అధ్యక్షుని ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి.

అధ్యక్షుడు తన విషయమై గావింపబడిన ప్రశంసా నాక్యములకు కృతజ్ఞతపాపుచు ప్రేమవిశ్వాసములను ప్రకటించుచు సభ్యులొసగిన ఉపన్యాసములు తనకెంతయో ఉత్సాహము కలుగజేయుచుండెననిరి. భారతరాజకీయములందు వైటుకౌన్సిలు ఎట్టి గౌరవస్థాన మలంకరించుచున్నదో తాను గుర్తెడియున్నాడనియు, సభ్యుల సహాయముతో సభయొక్క ప్రతిష్టను హక్కులను స్థాపించు సర్వవిధముల పాటుపడుచుండుటయే తనధర్మమనియు, ఈధర్మమును తనకే కీకొలిది నిర్వహించెననియు అధ్యక్షులగు బట్లగారు చెప్పిరి.

శ్రీ శ్రీ తరములు

సంస్కరణముల విచారణసంఘము

సంస్కరణ విచారణసంఘము విషయమై సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు ప్రశ్నింపగ ఇందులకు సంబంధించిన వినయములన్నియు మే 16, 23 వ తేదీలయందు ప్రకటించబడిన ప్రభుత్వపు టుత్తువులందు వివరింపబడినదియు, గవర్నరుజనరలుగారి ఈవిచారణసంఘమును నియమించినదియు గౌ|| క్రిరారుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

రజాఆలీగారు:—ఇండియామంత్రిగారి అనుమతిపొందిన ఓమ్మట్ల ఈసంఘము నియమింపబడెనా?

క్రిరారుగారు:—ఇట్టి సంఘములను నియమించుటకు ఇండియామంత్రిగారి అనుమతిని పొందుట అవసరము.

రజాఆలీగారు:—అయితే మీరు ఇండియామంత్రిగారి అనుమతిని పొందలేదా?

క్రిరారుగారు:—లేదు.

కీ|| శ్రీ|| సర్ అనుశోమ్ముకర్జీ - రు

పూర్వపు సామ్రాజ్యకాసనసభాసభ్యులుగ నుండిన సర్ అనుశోమ్ముకర్జీగారి మరణమునకు చింతిల్లుచు మాట్లాడిరి. సర్ ముకర్జీగారు కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగనుకొంత కాలము ప్రధానన్యాయమూర్తిగను నుండిరనియు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు పీరు చేసిన సేవను వివరింపుట అసాధ్యమనియు పీరు అత్యద్భుతమగు ప్రతిభ, సాటిలేని నిర్మాణశక్తి, కార్యదీక్షగలవారనియు వీరిమరణమువల్ల దేశమునకు గొప్పనష్టమేర్పడినదనియు, క్రిశిశుల కుటుంబమునకు సభవారు తమ సానుభూతిని తెలుపవలయునని సర్వాధికారిగారు చెప్పిరి. ద్వారక నాథమిత్తుగారు ఈఉపాదనముపై మాట్లాడుచు విద్యావిషయములందు పంగరాష్ట్రమునకే గాక భారతదేశమున కంతయు క్రిశిశులైన ముకర్జీగారు దారిద్ర్యాపిని చెప్పిరి. సర్ మానె

క్జీ దాదాభాయిగారు ఉపపాదనమును బలపరచిరి. అధ్యక్షుడు కూడ సభ్యులు ప్రకటించిన భావములను ఆమోదించుచు సభవారి భావములను క్రిశిశుల కుటుంబమునకు తెలుపుటకు అంగీకరించిరి.

లీకమిషను నివేదికము

సామ్రాజ్యకాసనసభయందు గౌ|| హోం మెంబరుగారు తెలిపిన విషయమనే గౌ|| క్రిరారుగారు వైటుకౌన్సిలునందు లీకమిషనువారి సలహాలవిషయమై ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములను తెలిపిరి. సభ్యులమానము వారి అంగీకారమును సూచించుచున్నది ప్రభుత్వమువారు తలచుట తప్పని గౌ|| కరండి కరు గారు చెప్పిరి. కమిషనువారి సలహాలవిషయమై తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు సభవారికి ఆవకాశ మియ్యవలయునని సర్ సర్వాధికారిగారు కోరిరి.

ఇండియామంత్రి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, ఈ విషయమై కాసనసభల అభిప్రాయములను త్వరలో తెలిపికొనవలయునని కోరుచున్నారనియు, అత్యవసరమగువిషయ మగుటచే త్వరలో ఉత్తరువులను ప్రకటింపక తప్పదనియు, 1924 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి ఈ సలహాలను అమలునందుంచుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రి అంగీకరించినదియు క్రిరారు గారు చెప్పిరి. ఈ విషయమై చర్చసలుపుటకు ఒక దినమును ప్రత్యేకించుటకు వీలగునా యని లల్లాభాయి క్యావలదానుగారు అడిగిరి. సభ్యుని అభిప్రాయము సభానాయకునకు తెలుపబడునని క్రిరారుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఉక్కు సంరక్షణము

ఉక్కు సంరక్షణ బిల్లువిషయమై ప్రస్తావించుచు సర్ మానెక్జీ దాదాభాయిగారు ఇట్లు చెప్పిరి. ఈ బిల్లును పరిశీలించుటకై సెలక్టు కమిటిని నియమింపవలయునని సామ్రాజ్యకాసన సభయందు నేటిదిన మొక తీర్మానము పాదించబడునని తెలియుచున్నది. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరని ఊహించుచున్నాను. సెలక్టుకమిటి నియమింపబడుటకు మును ఈ సభకుచేసినవారు కూడ కొంతమంది సెలక్టు కమిటియందుండుట ఉచితమని నా అభిప్రాయము. ఈ సలహాను సామ్రాజ్యకాసనసభాధ్యక్షునకు అందచేయవలయునని అధ్యక్షుని కోరుచున్నాను.

కాత్యక్రమమునం దీవిషయము చేర్చబడలేదనియు, సామ్రాజ్యకాసనసభవారికిష్టమున్న వైటుకౌన్సిలు సభ్యులనుకూడ సెలక్టు కమిటిసభ్యులుగనియమింపవచ్చుననియు ఈవిషయమై వైటుకౌన్సిలు సభ్యులొకడొకడపాదనమైనను గావించుట నిబంధనలకు విరుద్ధమగునందుననియు సభానాయకుడగు సర్ షాగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వపు బిల్లులు

ఇండియను స్టాంపు ఆక్టును సవరణ చేయుటకై ఆర్థిక శాఖ కార్యదర్శియగు మాకు వాటర్సు గారిక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఇండియనుస్టాంపు ఆక్టు సవరణచట్ట మొకటి 1923 సంవత్సరమున ఆమోదింపబడినది. అక్టోబరు 1 వ తేదీన ఆచట్టము అమలునందుంచబడినది. కాని చట్టమునందలి వివరములు అందరకు చక్కగ తెలియనందున కొత్తచట్టమునందు విధింపబడిన విషయము సరియగు స్టాంపులను రిజిస్టరుపత్రములకు కొంతమంది పార్టీలు ఉపయోగింపలేదు. ఇట్లు తక్కువస్టాంపు లుపయోగించినప్రత్యములు చట్టముప్రకారము చెల్లనేరవు. ఈ ఇబ్బందిని తొలగించుటకై ఈబిల్లు తేబడినది. 1923 సెప్టెంబరు ఆఖరు నుండి దీసంబంధ ఆఖరులోగ రిజిస్టరు చేయబడిన డాకుమెంటుల నన్నిటిని సక్రమమైనవిగ చేయుట బిల్లు ఉద్దేశము. ప్రామిసరీస్ట్రక్చుమాత్రము అవసరపుస్టాంపును అంటించవలసియుండదు.

బిల్లును మాకు వాటర్సుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట బిల్లు ఆమోదింపబడినది.

భారతీయవైనికల రిజిగేషను ఆక్టు సవరణబిల్లును హోం శ్రెక్రిటరీ క్రిరారుగా రుపపాదించిరి. వైనికలుగ నున్నవారే ఈచట్టమువలన లాభములు పొందవచ్చుననియు పెన్నను పుచ్చుకొన్నవారు ఈచట్టమునందు నూచింపబడిన సౌకర్యములను పొందజాలరనియు ఇటీవలనే లాహోరు హైకోర్టువారిక కేసులో తీర్పు చెప్పియుండిరి. ఈలోపమును నివారించి వైనికలుగ నన్నవారికందరకును, పెన్నను పుచ్చుకొనినవారిలో సహా, ఈచట్టమువల్ల సంభూర్ణలాభము కలుగగలందులకై ఈ బిల్లు తేబడినది. కొంతచర్చ జరిగినపిమ్మట ఈబిల్లు ఆమోదింపబడినది.

శుక్రవారపు కార్యక్రమము

అంతటితో వైటుకౌన్సిలుసభ ఆగవలసియయ్యెను. మ

గంజాముజిగ్గాతుపాను

వరదలనహాయనంపుము జమాఖర్చులు

జ. మ.

గంజాముజిగ్గాతుపాను ఉత్పత్తికాంక్షను సంతకమువారి ద్వారా పచ్చిన విరాళములు	రూ. 1659.2.0
కలకత్తా సాధారణ ప్రభుత్వసమాజముద్వారా	రూ. 1213.0.0
	మొత్తం. 2902.2.0
ఖ. ర్య.	
వస్త్రముల రూపమున సహాయము	1152.12.0
ఇండ్లకు చొప్పుయిచ్చుటకు	684.15.2
నగదు	176.14.0
బొమ్మలకు	21. 8.0
ప్రచారకులకుసాగులకునష్టబోయినవారికోసమైనము	28. 5.11½
తపాలఖర్చునకై	19. 2. 9
ప్రచారకులకు ప్రమాణపుఖర్చు	99.14. 6
ఆర్. బాలకృష్ణరావుగారిద్వారానిలువయున్న మొ.	768.9.7½
	మొత్తము 2902. 2. 0
జయమంగళరథో	
కార్యదర్శి	

విజ్ఞప్తి

ఈ విన్నపమునందు సంతకము చేసినవారిలో నొకరు జనవరిమాసమునందు బొంబాయి పురజనులకు విన్నవించుకొని యుండెను. వారు దయతో నొసంగిన విరాళముల నందుకొని కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాము. నేటి నోరోట్టంమూరాజాగారు మాకు వాడియట్రాట్టు ధర్మములకును వారొసంగిన భూరి విరాళమునకై ప్రత్యేక వందనము లర్పించుచున్నాము. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు తగిన సహాయము జేయుదురని భావించితిమి గాని యిప్పటివరకే విసహాయము జేసినట్లుపడెను.

వేలకొలిదిప్రజ లింకను యిండ్లు లేకనున్నారు. వారికి కట్టబట్టయు నిలువ నీడయు లేకున్నవి. వర్షకాలము దగ్గరపడుచున్నది. నిర్భాగ్యులగు వీరి యవస్త్ర యిండ్లుండునో చెప్పజాలము. కావున మరల యొకసారి దయార్థి హృదయులగు బొంబాయి ప్రజలకును యితర స్థలములవారిక విన్నవించుకొనుచున్నాము. తుపానుబాధనొందిన యీ పేదప్రజలకు ఇండ్లు వస్త్రము లొసంగుటయందు మాకు తోడ్పడ వేనుచున్నాము.

విరాళములను జయ మంగళ రథో కార్యదర్శి గంజాము తుపాను సహాయసంఘము బరంపురం అని గాని బి. దాసు, ఎం. ఎల్. ఎ. 23, మెడోసువీధి, స్టాంపు బొంబాయి అనిగాని పంపవలెను.

- బి. దాసు ఎం. ఎల్. ఎ. (బొంబాయి)
- జయమంగళరథో (బరంపురం)
- బాలకృష్ణరావు (బరంపురం)
- శశిభూషణరథో ఎ. ఎల్. సి. (బరంపురం)
- నిరంజనబ్బాయికు ,,
- విశ్వనాథదాసు ఎం. ఎల్. ఎ. (చిత్రపురం)
- విచిత్రానందదాసు (కటకం)
- గోపబంధుచౌదరి ,,

కల శుక్రవారమునాడు సభ సమావేశమగును. టారిపుబోర్డు వారిసలహాలను అంగీకరింపవలయుననియు గంధకముపై దిగు మతిపన్నును రద్దుచేయవలయుననియు గౌ. చామవికుగారు శుక్రవారమునాడుపాదించెదరు. (అ. ప్రె)

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు
ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి మేలయినవి.
వెంటనే ధరలక్కాటలాకువ్రాయుడు.
బి వెంకటేశ్వర్లు లండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ cet.
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెస్. "ఇండస్ట్రీ" పెద్దాపురం.

భారత శాసనసభ

ఉమ్మడి సరికను సంరక్షణ బిల్లు

నెల తొలి కమిటీ నియమించబడుట

“స్వరాజ్యపతమువారు సంరక్షణమున
కేంద్రమును వెనదీయరు”
(శ్యామలాల్ నెహ్రూగారు)

హజరత్ మోహనీగారి విమర్శలనుగూర్చిన
అసెంబ్లీ తీర్మానము బుట్టదాఖ లగుట

లీకమిషన్ పై పాటనే చర్చజరుపబోవుట లేదని
జెప్పటకు ప్రభుత్వము వారు తలపట్టాయుంటు

ఉమ్మడి ప్రదేశముల సంరక్షణబిల్లును విచారించుటకై
అసెంబ్లీ ప్రత్యేకసమావేశము 27 వ తేది యుదయమున (పార్లమెంట్
మధ్యము. సుమారు 100 మంది ప్రజామండలి సభ్యులు. ఆర్. డి.
తాతాగారు, టాటాబోర్డు అధ్యక్షుడగు శే. నాగయ్య పట్టాభిషేక
ప్రొఫెసర్ కాశీగారును ప్రజామండలి సభ్యులు ఆర్. డి. అధ్యక్షుడు
డబ్ల్యు. సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడుగారు నూతన శాసనసభాసభ్యులు
డబ్ల్యు. సర్ అలెగ్జాండరు మెట్టెయ్ గారును సభకు వచ్చిరి. అనంత
కార్యసభ్యులలో ప్రముఖులందరూ వచ్చిరి. పంత్ మోతీలాల్
నెహ్రూగారు శ్రేణులలో 40 అలెగ్జాండరు మెట్టెయ్ అక్కింగ్
పారిశ్రామిక శాఖాసభ్యుడు సర్ బి. యె. మిత్ర, విద్యాశాఖా
కార్యదర్శి భారత్ విదేశాంగ శాఖాకార్యదర్శి జె. ఎస్.
ప్రే, అక్కింగ్ విదేశాంగ శాఖాకార్యదర్శి పేట్, అక్కింగ్ పాస్టర్
బెల్ గ్రాఫ్స్ డైరెక్టరు సేమ్, రైల్వేల ఫిష్ మిషన్ హింద్, టాటా
బోర్డు, రిజర్వ్ బ్యాంకు, రా. బి. డి. వి. విశ్వనాథ
రాజ్, హద్వత్ డి. ఎస్. బెన్ సెడ్, హెచ్. లెట్, హుస్సేన్, టెన్సిన్,
కాల్ కెన్, చాపర్ గిగ్లూ పూజారులు గైకొనరి.

డాక్టర్ గౌర్ గారు పూర్వపు అసెంబ్లీ సభ్యులగు యస్.
జి. బోసుగారియొక్కయు, అసెంబ్లీ సభ్యులగు మియాఅబ్దుల్లా
గారి యొక్కయు, సామ్రాజ్యశా. సభ్యులగు సుందర్ సర్
అనుతోష్ ముఖర్జీగారియొక్కయు మరణములకు విరమము
తెలుపుచు వాడుకలుబంబులకు సామర్థ్యాన్ని తెలుపుటకు తీర్మా
నము సుపాదించిరి. జి. ఎస్. బెన్ సెడ్, సర్ కె. ఎస్. మియాన్, సర్
అలెగ్జాండరు మెట్టెయ్, సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడ్ మొద
లగువారు తీర్మానము సామోదించిరి.

సర్ అలెగ్జాండరు మెట్టెయ్, సర్ చిమన్ లాల్
సెతల్ వాడు, సర్ బి. యె. మిత్ర గార్లు తు
నూతన శాసనసభాసభ్యులై యభినందించుచు డాక్టర్ గౌర్ గారును
పాదించిన తీర్మానముపై ప్రసంగించుచు శ్యామలాల్ నెహ్రూ
గారు “సర్ అలెగ్జాండరుగారి స్వాగత మొనగుచున్నాను.
సర్ అలెగ్జాండరుగారు డిల్లీలో నొకవియ్యంకర్షమున నుపన్య
సింపుచు తాము శాంతిపరిగ్రహముని తెచ్చిరి. వారు శాంతిని
గురుగృహక యని యాశించుచున్నాము. కాని యుద్ధ మే
జరుగునున్నచో స్వరాజ్యపతమువారు కేంద్రమును వెన
దీయరుని హాం. మొంబయగారి తెలిపినవలె”ని పట్టె.
సర్ అలెగ్జాండరుగారు ప్రస్తుత మొంబయ “వాచర్యలన్ని
యు శాంతిముత్యములై యని భేదము చెప్పచున్నాను. యుద్ధ
మునకు దుబోమని యాశించుచున్నాను. కాని యుద్ధమే ఒక
వేళ జరుగునో నయ్యది నానాభావలసంభవమువారు నిర్ణయం
చివరకును జరుగును. అందులో గ్యాన్ డెవలప్ మెంట్”
అని పట్టెనంత మాన్ ధ్యమలు చెలరేగెను. విల్లన, సింహ
గార్లు కూడ ప్రసంగించిరి. సర్ చిమన్ లాల్ గా
రభి నందన ములకు తృప్తి తలెలుపుచు
తమకు న్యాయముని తోచిన రీతిని సభావ్యవహారములను పరి
స్కారము గావించుమనియు మానవుడు లోపములు గావించుట
గుహజమేయని సభ్యులు గ్రహించడమనియు పలికిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్నోత్తరములందరమున ముద్దుగారి ప్రశ్నము
నకు జవాబును సర్ అలెగ్జాండర్ మెట్టెయ్ గారు హజ
రతు మోహనీగారి విమర్శలను గూర్చి అసెంబ్లీవారు గావించిన
తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింప వంతుటకు నిశ్చ
యించినదియు బొంబయ మైన్ ట్రాస్టరును ఇదివరకే కేసు
గింపియుండుటచే తీర్మాన మంగీకరింపబడ లేదనియు తెలిపిరి.

పట్టెగారును జిన్నాగారును గుచ్చి గుచ్చియునుగా బొం
బయప్రభుత్వమువారు చేసిన చర్యయే చాలునని ఇండియా
ప్రభుత్వమువారు రిలీ పాజువడిరిని హాం. మొంబయగారు తెల్పిరి.
లీ. మోహనీగారు సలహాలు

ప్రశ్నోత్తరములందు సర్ అలెగ్జాండరుగారు లీకమి
షను నివేదికనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. వ్యవధి నొసగుండ ప్ర
స్తుతసమావేశముననే పైనివేదికను చర్చించుట ప్రభుత్వమువారు
సభ్యులను బలవంతము చేయదగినదియు సెప్టెంబరు సమావేశ
మున నీ విషయమును చర్చించువరకు నాపుటకు వీలులేదని ఇం
డియామంత్రి వివరించిన విషయములనుబట్టి మెట్టెయ్ తెలిపిన
వానిమాత్ర మే సమావేశమున చర్చించవచ్చుననియు తెలిపిరి.
హాం. మొంబయ సభ్యులను బలవంతపెట్టుట తమ యభిప్రాయము
కాదనియు సభ్యుల కవకాశమునో నివేదికను విచారించు
టకు ప్రస్తుత సమావేశముననే యవకాశ మొసగుదలచిరి నని
యూ జవాబిచ్చెను. డాక్టర్ గౌర్, జిన్నా పట్టెగారు అసెంబ్లీ
వారు నివేదికనుగూర్చి చర్చించువరకు దానిపై సెట్టిచర్య
యును జరుపనూడదను సభవారి యభిప్రాయమును ఇండియా
మంత్రిగారి కేసుగజేయదమని వాగ్దానము చేయవలెనని ఇం
డియా ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు జవాబుగ
కుంకుటచే సభ్యులు ప్రభుత్వము జవాబు దలపరేగాక యని
కేసుచేసిరి. అధ్యక్షులు ఇట్టి యభిప్రాయమును ఇండియా మం
త్రి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయురాదని హాం. సభ్యుల నడి
గిరి. సర్ అలెగ్జాండరుగారు కోరిమంది సభ్యుల యభిప్రాయ
మిట్లున్నదని తెలియజేతుమని (కదు, యావచ్చుండి సభ్యుల
యభిప్రాయ మిదియే, అని సభ్యులు కేసుచేసిరి. హాం. మొంబ
య అరితిగా తెలియజేయుట కంగీకరింపనయ్య కావనిసహా
తీర్మానము సుపాదించుకొన వచ్చుననియు పట్టెను. డాక్టర్
గౌర్ గారు తీర్మానము సుపాదించుట కనుజ్ఞ యు సవకాశము
నొసగుటకు హాం. మొంబయను కోరిరి. అట్లు కావనిసహా
సభా కార్యక్రమ మాపివేయుటకు తీర్మానము చేసవలసివచ్చు
నని పట్టెగారునిరి. అధికార సభ్యులలో చాలమంది యభి
ప్రాయము అట్లేన తెలుపుట కిచ్చుగింతు. డాక్టర్ గౌర్ గారు
హాం. మొంబయ నడిగిరి. (అనధికారసభ్యులు యావచ్చుండి
ఒక అధికారసభ్యునుకూడ అను కేసు—హాం. మొంబయ) అధికార
సభ్యులలో చాలమంది యభిప్రాయ మిట్లున్నదని తెలియ
జేయుటకు సర్ అలెగ్జాండరుగారు తుద కంగీకరించిరి.

ఉమ్మడి సరికను సంరక్షణ బిల్లు

సర్ ఛార్లస్ ఇన్ను గారు

సర్ ఛార్లస్ ఇన్ను గారు ఉమ్మడి సరికను సంరక్షణ
బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఇన్నుగారు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచున్న
ట్లుపట్టెనందిరి:—
నివృత్తపాతబిల్లుతోను అత్యధికముగ శ్రద్ధతోను ఈ
సమస్యను పరిశీలించినందులకు బారిష్టరువారికి వందనము
లర్పింపవలసి యున్నది. పరస్పరసంబంధము గలిగిన టాటా
బోర్డువారి సలహాలనున్నటిని అంగీకరించుట అవసరమని ప్రభు
త్వమువారు తలచిరి. సభవారుకూడ ఇట్టి అభిప్రాయపడెదరని
నమ్ముచున్నాను. టాటాబోర్డువారి సలహాలను అతిశయించు
టకు ప్రభుత్వమువారికి వీలులేదు. నివేదికను ప్రకటింపబడిన
పిమ్మట మారకపురేలు, విదేశపు ఉమ్మడి, భారతదేశపు
ఉమ్మడి పరిశ్రమాభివృద్ధికి అనుకూలముగ నున్నది. ఈ సమ
స్యను మిగుల శ్రద్ధతో పరిశీలించి, ధనసహాయ మొసగుట అపా
ధ్యమని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఈబిల్లు మూల
మున ఇయ్యబడు సంరక్షణము చాలునని ప్రభుత్వమువారి అభి
ప్రాయము. ఈ సంరక్షణవిధానములన్ని ప్రజలను అధికముగ
వడ్డము కలగనివిధమున తాతాకంపెనివారు తమ భిక్షులను
సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుకొని ప్రభుత్వమువారియొక్కయు
శాసనసభవారి యొక్కయు ఉద్దేశములు కొనసాగునట్లు తో
డ్డపడెదరని ఊహించుచున్నాను. ప్రత్యేకపరిశీలనలందు అద
నపు సుంకములను విధించు అధికారమును ప్రభుత్వమువారి
కుండుట కొందరు రుచించుటలేదు. అన్నివిషయములు అలా
చించి టాటాబోర్డువారి పలహావుమ్యుని ప్రభుత్వమువారి అధి
కారము సుపయోగించుచుండెదరని నేను చెప్పుచున్నాను.
అమెరికా ఆస్ట్రేలియా దేశములందు ప్రభుత్వమువారి కట్టి అధి

కారములున్నవి. సంరక్షణవిధానము ననుసరించి సుంకములు
సూటికి 50 మొదలు 200 వరకు అధికము చేయబడును. ఇందు
మీ ప్రజలు మొత్తముమీద 1% కోటిరూప్యములను భరింప
వలయును. ఇంతకన్నను సుంకములను అధికముచేయుట అపా
ధ్యము. మాదుసంవత్సరముల కొకపర్యాయము ఈ సమస్యను
ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించి తొలగివేట్టుబిల్లును ప్రవేశపెట్టె
దరు. ఈ సంరక్షణవిధానమునే ప్రభుత్వమువారు అవలంబిం
చెదరని బిల్లు ఉపాధ్యాయులు నూచించుచున్నది. విదేశపరిశ్రమాధి
కారుల పోటీలన్ని తాతాకంపెనివారు ఇచ్చుండుట పాలగుచు
న్నారు. ఈ బిల్లులన్ని ఈ ఇచ్చుండుట తొలగననియు భారత
దేశమున ఉమ్మడిపరిశ్రమ అభివృద్ధిచెందగల దనియు నమ్ము
చున్నాను.

సవరణలు

బిల్లుపై సవరణలను పాదించి పలువురు
లును నోటీసు ఇచ్చియుండిరి. కొన్ని సవర
ణలను అంగీకరించుటకు వీలు లేదని అభ్యుక్తును చెప్పెను.
ప్రారంభముననే అభ్యుక్తును సవరణలవిషయమై ఇల్లు చెప్పట
ఉచితముకాదని కొంతమంది అనధికారసభ్యులు ఆక్షేపించిరి.
అధికముగ గ్రాంట్ల నియమలనుననిగాని సుంకములను అధి
కము చేయవలయుననిగాని సవరణల సుపాదించుటకు సభ్యు
లను అధికారములేదని సర్ ఛార్లస్ ఇన్నుగారు తెలిపిరి. బిల్లు
ముఖ్యోద్దేశములకు విరుద్ధముగ సవరణల సుపాదించుటకు
వీలుండవని సర్ అలెగ్జాండరు మెట్టెయ్ గారు చెప్పిరి.

పిమ్మట బిల్లుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.
అంగీకరణల ఆక్షేపణలు
విల్లనుగారు

అంగీకరణలకసంఘముల ప్రతినిధియగు డబ్ల్యు. యస్.
జి. విల్లనుగారిట్లు చెప్పిరి:—నాకు తాతాకంపెనియందు
కొన్ని వాటాలున్నవి. అయినను నానియోజకవ్యమువారి
అభిప్రాయమును తెలుపుట నాధర్మము. 15 అంగీకరణలక
సంఘములకు నేను ప్రతినిధిని. వాతీయ పరిశ్రమాభివృద్ధి
కోరువాడు, విదేశ పరిశ్రమాధికారుల పోటీలన్ని తాతా కం
పెని అభివృద్ధికి భంగము కలగని విధమున పాటుపడుట ధర్మ
మని అంగీకరించుచున్నాను. కాని ఈవిషయమై ఇంత త్వర
పడుట తప్పని నా అభిప్రాయము. ఈబిల్లును ఆమోదించుటకు
ప్రత్యేకసమావేశము జరుపబడినది. టాటా బోర్డువారి నివేది
కమును చదువుటకు కూడ సభ్యులకు సమయము అవకాశము లే
కుండెను. తాతా కంపెనివారికి త్వరలో సహాయము చేయుట
అవసరమని చెప్పవచ్చును కాని ఇట్టిసహాయము ఈబిల్లుల
సమమాయనాయని సందేహించవలసియున్నది. మాదు విధ
ములగు సహాయ మియ్యవచ్చును.

(1) పరిశ్రమాభివృద్ధికి అనుకూలముగ సుంకములను
విధించుట (2) ఉచితముగ ధనమొసగుట (3) ధనము అప్పుగ
పెట్టెట అ సాధ్యము. ఇట్లు చేయుట వల్ల
పిన్నియో ఇచ్చుండు లేర్పడును. సుంకములను విధించుటకు న్న
ఉచితముగ ధనమిచ్చుటలే ప్రజ్ఞముగ విధానమని నా అభిప్రాయము.
సుంకములను అధికముచేసినపిన్నియో ఇచ్చుండు లేర్ప
డును. ప్రస్తుతము ఉమ్మడిసరికను భారత 140 రూప్యములు
కొని బర్మా తూత్తుకు డి. బర్మా కేపుల యందు
సుంకములను హెచ్చించుట చేయ 215 మొ
దలు 251 రూప్యములవరకు ఉమ్మడిల అధికము కాగలదు.
ఇట్టివిపరీతము లేర్పడినివిధమున సుంకములు విధింపబడవలెను.
దిగుమతిపన్నులు అధికముచేయబడిన వస్తువుల వెలు అధికము
గును. ఈ అవసరపుభిన్న ప్రజలే భరింపవలసియుండును.
1% కోటి రూప్యములు అదనపుభిన్న ప్రజలు భరింపవలసి
యుండునని ఉజ్జాయింపు చేయబడినది. ఇల్లు సుంకముల హె
చ్చింపక తాతాకంపెనివారికి ధనసహాయమిచ్చిన 52 లక్షల
రూప్యములతో ఈ ఉద్దేశమే నెరవేరగలదు. సుంకములను వి
ధించుటకు ధనసహాయ మొసగుటలే ప్రజ్ఞముని నా అభిప్రాయము.

సర్. పురుషోత్తమదాసుగారు

సర్ పురుషోత్తమదాసు భావకు దాసుగారు ఇల్లుచె
ప్పిరి:—సభ్యులగు సర్ ఛార్లస్ ఇన్నుగారు మాట్లాడిరేగాని
అంజటిభాషము కనుపడలేదు. ఉమ్మడిపరిశ్రమ ఈదేశమున ఇం
తక్షణవికేయందున్నప్పుడు 15 వర్తకసంఘముల ప్రతినిధియగు
విల్లనుగారు ప్రకటించినభాషములు అశ్రద్ధమును ప్రసంగి
ల్చుచున్నది. ఇంకను ఆలస్యముజరుగుట వివాదకరమనినా అ
భిప్రాయము. ఇతరదేశములందు పరిశ్రమలను సంరక్షించుటకు
ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయ మొసగుచున్నారాయని వారిని నే
ను ప్రశ్నించుచున్నాను. మాదుసంవత్సరముతో ఈ సరి
క్షణవిధానము అంతమొందవచ్చదనియు ఈవిధానమే శాశ్వత
ముగ కొనసాగవలయుననియు కోరుచున్నాను.

సెలవు కమిటీ

నియోగిగారి సవరణ

జిల్లను పరిశీలించుటకు సెలవు కమిటీని నియమించుట యున ని నియోగి గారి క సవరణ ను ప పాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఇది క్లిష్టమగు పనులకు యగుటచే నిపుణులు కొందరు ముందుగ జిల్లను పరిశీలించుట అవసరము. మరొకటియు మరైన కమిటీవారి నూచనకై ముందే తెలియ కున్నవి. ఈజిల్లుల నాకారాన్ని పరిశీలనాభివృద్ధికి భంగము కలుగునేమో అనుచును ఆలోచించవలసియున్నది. మరై ను కమిటీవారి నూచనలను ప్రభుత్వమువారు ఈ సెలవు కమిటీ సభ్యులకు రహస్యముగ నైనను తెలిపెదరని నమ్ముచున్నాను.

పండిత మానవ్య

పండిత మానవ్యగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—జిల్లను ప్రవేశ పెట్టినందులకు ప్రభుత్వమువారికి వందనము లర్పించుచున్నాను. ఈజిల్లుల ప్రజలు కొంత అదనపుభర్తను భరింపవలసియుండును. కాని ఈ భర్తను భరించుటవల్ల దేశీయపరిశ్రమ అభివృద్ధి జెందునని స్పష్టమైన చింతలేదు. పరిశ్రమకు కావలసిన ధనమును భారతీయులు పెట్టుబడి పెట్టి భారతీయులే పరిశ్రమలను నిర్వహించుచున్న పరిశ్రమల కేకాసంరక్షణవిధానమును అనువర్తించవలెను. 20 కోట్ల మూలధనముతో భారతదేశమున విదేశీయులు ఒక ఉక్కుపరిశ్రమలయమును స్థాపించ ఉద్దేశించుచున్నారని తెలియుచున్నది ఇట్టిపరిశ్రమలు ఈజిల్లుల లాభము పొందనివిధమున జిల్లు ఉపాధ్యక్షమును మార్చుట అవసరము.

జిల్లా గారు సెలవు కమిటీ నియమించుట వలనను సులభము అమోదించుచు సంరక్షణవిధానమును ప్రభుత్వమువారు అనుసరింపవలెను తాతాకంపెనివారి క్షీణించునని చెప్పిరి.

సర్ బేలుబా కెటుగారు

సర్ బేలుబా కెటుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—విల్లుగుగారి సలహా ఆమోదించబడిన దిగుమతి చేయబడుఉక్కుపై సుంకమును రద్దుచేయవలెను. ఈజిల్లు కేవలము ప్రభుత్వ ఆదాయము వృద్ధిచేయుటగాని ప్రభుత్వ ఆదాయము అధికము చేయుటగాని తుల్యుచేయుటలేదు. ఒక్క కంపెనివారి లాభము కొరకు ప్రభుత్వమువారి కొరకెల్లు తయారుచేయుట విపరీతమున పక్షం. కాతాకంపెనివంటి పరిశ్రమలయముకు ప్రభుత్వ సహాయమే అవసరమని నా అభిప్రాయము. కాని ఉక్కుపరిశ్రమను రక్షించుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడిరి. కావున భారతదేశము సరియగుపద్ధతులపై ఈ పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందవలయునను ఉద్దేశముతో ఈ జిల్లు తయారుచేయబడినది. తాతాకంపెనితో పోటీచేయగలిగిన ఇతరభారతీయఉక్కు పరిశ్రమలయములుకూడ ఈ జిల్లుల లాభము పొందును. 3 సంవత్సరములు జరిగినవివృత్తు మరల విచారణ జరిగి కొత్తజిల్లు ప్రవేశపెట్టబడును. సెలవు కమిటీ నియమించబడవలయునను సలహాను ప్రభుత్వమువారు ఆక్షేపించుటలేదు. 'వ స్వర ఆభివ దనములు విసుగుపర్చియుచున్నవి'

చములూలుగా ఎట్లుచెప్పిరి:—పరస్పర ఆభివందనములు వినుగ ప్రజ్ఞించుచున్నవి. సామాన్య ప్రజలను దోషిచేయుటకై తెలుపజేయుచు దినమంతయు ఇండిపెండెంట్ సభ్యులు స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రశంసించుట ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. ఈజిల్లు భవిష్యత్ సౌకర్యమునకై తేడినది. ప్రజలకు ఎట్టిలాభము కలుగదు.

సంరక్షణ విధానము ననుసరించి దిగుమతి సుంకములు అధికము చేయబడిన జీవనవ్యయముకూడ అధికమగును. నిర్వహణశక్తి నిపుణులసహాయము లేనందున తాతాకంపెనివారు సంరక్షణమును కొరుచున్నారు. తాతాకంపెనివారియందు లోపములున్నవని ప్రజలు అదనపు భర్తను భరింపవలయునను విపరీతవాదము గావించబడుచున్నది. జెనుచువురునందు కార్మికులకెట్టి సంరక్షణ లేదు. మొన్న జరిగినసమ్మె పరిష్కరింపబడినప్పుడు కంపెనివారు అంగీకరించిన మరతులను వారు ఆచరణయందుంచలేదు. ప్రజాప్రతినిధులతో నిండిన ఈసభవారు ధనికుల అభిప్రాయములను పలుకు చిలుకవలె మార్గకూడదు. మనము సంరక్షణవిధానమును ఆమోదించిన, చీదలను అణగదొక్కి ధనికులకు తోడ్పడినవార మయ్యెదము."

మాడుసంతకర్తలకులకన్నను ఎక్కువ కాలము జిల్లు అమలునందుండ వలయునని డాక్టరు గోరుగారు చెప్పిరి. జోషిగారు సవరణను బలపరచుచు పరిశ్రమలను జాతీయపర మొనర్చుదమని చెప్పి తాతాకంపెనివారు కార్మికుల నాదరించుచున్న విధమున తీవ్రముగ ఖండించిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు సంరక్షణవిధానమును ఆమోదించుచున్నారని సి. యస్. రంగయ్యగారు చెప్పిరి.

పటేలుగారు

పి. జి. పటేలుగారు సవరణను బలపరచుచు చెల్లియను నుండి రూ 110 ఉక్కు దిగుమతి అగుచున్నదనియు, జిల్లనందు

నూచింపబడిన సంరక్షణము చాలవని యు, ప్రభుత్వమువారు ఉత్సాహముతో సంరక్షణవిధానమును అమలించింపవలయును లేకున్న అధికముగ నష్టము కలుగుననియు చెప్పిరి. పరిశ్రమలను జాతీయపర మొనర్చు విధానమును తాను అంగీకరించుచుండెనని పటేలుగారు తెలిపిరి.

సర్ ఛార్లస్ ఇన్సుగారి ప్రత్యుత్తరము

సర్ ఛార్లస్ ఇన్సుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, ఉపాధ్యక్షమునందు లోపములున్న, సెలవు కమిటీవారి లోపములను సవరింపవచ్చుననిరి. పరిశ్రమలను జాతీయపరమొనర్చవలయునను సలహాపై మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారి భారమును వహింపజాలనియు, సంరక్షణవిధానము నవలంబించుటతో ప్రభుత్వమువారు తృప్తిపొందెదరనియు ఇన్సుగారు చెప్పిరి. నివరములందు భేదములున్నను సభవారు సంరక్షణవిధానమును అంగీకరింపవలయునని ఇన్సుగారు చెప్పిరి.

నియోగిగారి సవరణ ఆమోదింపబడుట

రాత్రి 7.30 గంటలకు నియోగిగారి సవరణపై సమీక్షలు పుచ్చుకొనబడెను. జిల్లను పరిశీలించుటకు సెలవు కమిటీని నియమించవలయునను సలహా ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

సెలవు కమిటీ సభ్యులు

ఈ క్రింద కేర్తొనబడినవారు సెలవు కమిటీ సభ్యులు గ నియమించబడిరి:—సర్ ఛార్లస్ ఇన్సు, సర్ బేలుబా కెటు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పండిత మదనమోహన్ మాళవ్య, బిపిన్ చంద్రపాలు, రామచంద్రరావు పంతులు, పైమింగు, జిన్నా, పెయిరీలాలు, మహమ్మదు యాకూబ్, డాక్టరుగోరు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, లోక్రే, జి. మేత, చములూలు, జోషి, యస్. కె. దత్త. కె. సి. నియోగిగారు సెలవు కమిటీ సభ్యులుగ నియమించబడిరి. (తాము తాతాకంపెని వాటాదారులను జిన్నాగారు, మేతగార్లు సభ్యులకి తెలిపిరి) సెలవు కమిటీవారు మే 30 వ తేదీ లోగ నివేదికము వాసగదరు.

సభ అంతటితో ఆపుదలచేయబడెను. మళ్లీ మే 30 వ తేదీని సమావేశమగును.

స్వరాజ్యపక్షమువారు సెలవు కమిటీ సభ్యత్వమును అంగీకరించుట కిదియే మొదటిపర్యాయము. (అ. ప్రె.)

వైకం సత్యాగ్రహము

రాజగోపాలాచారిగారు

నిన్న 27 వ తేదీ సాయంత్రము బహిరంగసభలో శ్రీ మాన్ రాజగోపాలాచారిగారు మరల నవవ్యసీద్ధిచిరి. సత్యాగ్రహమును రాష్ట్రమువారు మాత్రమే సాగింపవలెనని నుడిచిరి.

అస్పృశ్యతానివారణసంఘసభ నిన్న కొచ్చిలో జరిగినది. నీలకంఠనంబుద్రీ, మాధవనాయకు, రామనివాసమగార్ల సభిలోనుండిరి. "సత్యాగ్రహిణిభావ విషయమున సంఘము వారే దోర్బాటుచేసి ఆవిషయమును అవ్యతసరు శిరోవణి సంఘమువారికి తెలుపవలెను. సాత్రులలో సత్యాగ్రహము జరుపరాదు. హిందువులు కానివారు ఉద్యమమును వలనవలెనని వారిని కొరవలెను. ఇతర రాష్ట్రములవారు ధనసహాయముచేసినచో నంగీకరింపవచ్చునగాని ఆసామ్యము అస్పృశ్యతానివారణమునకేగాని సత్యాగ్రహమునకు వ్యయపరపగూడదు. నీలకంఠ నంబుద్రీగారు కాసన్లోల్లంఘనమును చేయరాదు. కొచ్చిలోనే వుండి ఉద్యమమును సాగింపవలెను." అను తీర్మానములు చేయబడెను.

డాక్టరు మదరాజులు నాయకుగారు 29వతేదీ ఉదయమునకు కొచ్చికి వచ్చెదరు. సంతానం తంగపెరుమాభిషిల్ల ఎస్. రామనాథంగార్లు 27 వ తేదీ రాత్రి వైకంతువెల్లిరి.

టి. జి. (శిధరం (తీవేండ్రం), తిరుమినానాథనాథారు (అరుప్పుకోట) గార్లు, 15 రోజులవరకు ఉపన్యసింపగూడదని కొట్నాంజిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువుచేసెను.

వైకంలో కాంతము గానున్నది. నలంబిరిలవసరములేదు. దొరతనమువారు అరెస్టుచేయుటలేదు. ఎవరినిగాని చెదల గొట్టుటలేదు: అని నీలకంఠనంబుద్రీగారు తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు ఆంధ్ర సవరణమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

1924 సం॥ జూలై 1 తేదీ నుండి యిచ్చిన సుదహరింపబడిన బండ్ల రాకపోకలు రద్దుపర్చబడును.

అర్ కోల్లంజు నుండి ఉదయం	గం॥ 6.30 కు	బయలుదేరి	జోలార్ పేటకు గం॥ 11.10 కు	పోవు	సెం॥ 23 బండి
జోలార్ పేట నుండి సాయంత్రం	,, 4 కు	బయలుదేరి	అర్ కోల్లంజుకు	,, 8.12 కు	పోవు సెం॥ 24 బండి
వాలాజాగోడ్డు నుండి ఉదయం	,, 7.45 కు	బయలుదేరి	రాణిపేటకు	,, 8.5 కు	పోవు సెం॥ 149 బండి
డిటో సాయంత్రం	,, 7.25 కు	బయలుదేరి	డిటో	,, 7.45 కు	పోవు సెం॥ 147 బండి
రాణిపేట నుండి ఉదయం	,, 6.30 కు	బయలుదేరి	వాలాజాగోడ్డుకు	,, 6.50 కు	పోవు సెం॥ 140 బండి
డిటో సాయంత్రం	,, 6.15 కు	బయలుదేరి	డిటో	,, 6.35 కు	పోవు సెం॥ 148 బండి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 వ సం॥ మే నెల 28 వ తేది

బుధవారము

లిక మీషను రిపోర్టు: హైందవ శాసనసభ

లికమీషను రిపోర్టు సూచనలను, బ్రిటిషు ప్రజలు పొగడుట వింతగాదు. సి వి లు సర్వీసు యుద్ధోగ్యులకు లాభము గలిగిన యీ ప్రతికలకు చాలును. లండను టైముస్, డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్, డెయిలీ న్యూస్, వెస్టుమినిస్టరు గెజెట్టు ప్రతికలు, తమ సంతృప్తిని వెల్లడిజేసినవి మార్నింగ్ పోస్టు, డెయిలీ పాయింట్ ప్రతికల కింకను తృప్తి గలుగ లేదు. ఈ ప్రతికలదృష్టిలో, రిపోర్టు తగినంత స. కుచి తముగ నుండకపోయెను. బ్రిటిషు ప్రతికాభిప్రాయ మిటులుండ యీ సూచనలను ఏప్రిలు 1వ తేది నుండియు అమలులోనికి దెచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించిరి. ఏమి యీ యా తు ర ము? శాసనసభవారితో యోచించి పిమ్మట పీనినవము లోనికి దెచ్చెదరను నాక యంతరించిడి. ఇంత త్వరితముగ ప్రభుత్వమువారి ప్రేరేపనలమును పరిష్కరించియుండరు శాసనసభ్యులకు పీలున్నచో, సభ్యులలో నిష్పాదు జరిగెడి సభ్యులలో తమ యభిప్రాయమును తెలుపవచ్చునని ప్రభుత్వసభ్యుడు సూచించెను. కాని నిన్నగాక మొన్న కమిటీరిపోర్టు ప్రచురింపబడెను. శాసనసభ్యులు రిపోర్టును తిన్నగ చదివి పరిశీలించుట కవకాశము లేకుండెను. ఇంత యిగాక ప్రస్తుత సమయమున జరిగెడి హైందవ శాసనసభ టూరిఫ్ చట్టమును విచారించుటకు ప్రత్యేకముగ సమకూర్పబడినది.

ఇట్టి ప్రత్యేకసభలో, పబ్లికు సర్వీసుకమిషను రిపోర్టు, ఏమి ముఖ్యకమయమును చర్చించుటకు సావకాశ ముండునా? ఏదియో నెకవిధముగ కార్యకలాపమును బూర్తిచేయించవలె ననిన, నటుల జేయింపవచ్చును. రాజోపు సభలో ఏ విషయమును చర్చింపవలయు ననియు, అంతవరకును రిపోర్టుసూచనల సమలు లోనికి దేగూడదనియు ఇండియామంత్రికి దెలుప వలెనని రామచంద్రరావు, గవర్నరు, జిన్నా, పటేలు గారు కోరిరి. హోంమంబరుగు మడ్డిమెనుగారు టటుల వాగ్దానము జేయకపోయిరి. శాసనసభ్యుల యభిప్రాయమును దెలిపిన, ఆలివియరు ప్రభువు గారు సర్వీసుఉద్ద్యోగులకు వెంటనే మేలుగూర్పక ఉండజాలదు. బ్రిటిషుప్రజాభిప్రాయము ఆలస్యము నే మూర్తమునహించదు. ఇండియామంత్రిగ రివిషయమై ను సీజేక్షన్లకు పీలులేదని, హోంమంబరుగారు ఖండితముగ ఒలికిరి. రిపోర్టుసూచనల నొకమా రమ లలోనికి దెచ్చినపిమ్మట శాసనసభలో నెంత చర్చజేసిన, ఎట్టితీర్మానముల గా విం చిన ను, ప్రయోజన ముండదు. వెంటనే చ్యూడిసికోనవల సిన యవసరముండుచో, శాసనసభవారి భిప్రాయ ము దెలుపకముందే, తా మటుల గావింపవలసి నవచ్చుని ఇండియామంత్రిగారు వెనుకదలిపిన సంగతిని హోంమంబరుగారు దాహరించిరి. స్నేహకాన్సిలుసభలోనూ, హైదవ శాసనసభలో నేను, ప్రభుత్వము వారి కోర్కె మాది రినే జవాబిచ్చిరి. విచారణ

సంఘమువారి ఏర్పాటులు వెంటనే యమలు లోనికి రాకమానవు. శాసనసభ్యులు ముందెన్నచో గంభీరవ్యవస్థలు గావించి, తృప్తిజెందవచ్చును. మరల కొత్తబరువు హిందూదేశముపై ఒడి నది. దీనిని తొలగించుకొనవలెననిన, శాసన సభలలో నెంత దీర్ఘ ప్రసంగముల గావించినను ప్రయోజనముండదు. స్వపరిపాలనము లభించిన గాని, ప్రజలద్రవ్యము వారి యిచ్చ ననుసరించి వ్యయపరుపబడదు. స్వపరిపాలనావత్స్యకతను తేట పరుచుటకు, లీ కమిషను రిపోర్టు విశేషవయోగ కరముగ నుండునని నమ్మెదము.

ఆలివియరు ప్రభువు : సత్యమూర్తిగారికి వ్రాసిన లేఖ

ఇండియామంత్రియగు ఆలివియరు ప్రభువు గారు సత్యమూర్తిగారికి వ్రాసిన లేఖ ఇంగ్లండు నందు విశేషాంధోళన కారణమయినది. సత్య మూర్తిగారు ఆలివియరు ప్రభువుగారి కేమని వ్రాసి రో తెలియదుగాని, ఆలివియరు ప్రభువుగారు వ్రాసిన జవాబుమాత్రము ప్రకటింపబడినది. ఈ జవాబును ప్రకటించుటకు సత్యమూర్తిగారు అనుజ్ఞ సడి గి యుండలేదట. అటుల ప్రకటించవలదని ఆలివియరు ప్రభువుగారు దెలిపియుండలేదు. కాని, ఆలివియరు గారి లేఖయందు ప్రకటింపకూడని యంశము లేవీయు గనుపించవు. వారి యభిప్రాయముల గాంచి, అంగ దేశ ప్రముఖులు ఉలికిపడవలసినంత యవసరమును గనుపించదు. ఆలివియరుగారి లేఖ యిటులున్నది.

“నూడవతేదివ వ్రాసిన మీ లేఖను సంతస ముతో నందుకొంటిని. స్వరాజ్యపక్షముతో నెక్కుడు చేరికయుండుట వాంఛనీయమని మీరు గనుబఱచిన విశ్వాసమునందునే పాల్గొనుచున్నాను. మద్రాసులో ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి ఎటుల పని జేయుచున్నదియు దెలుపుచు మీరు పంపిన వివర ములను పరికించుటకు నాకు కుతూహలమయ్యెను. జాతిపై నాధారపడుపక్షము నెకదానిని నేర్పరు చుటకు మీరు జేయుచున్న ప్రయత్నములను గమనించితిని. శాసనసభలో జరిగిన చర్చల బట్టి, స్వరాజ్యపక్షమువారు గోరిన వేదిక యిడియేనని నేను గ్రహించితిని. ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్య పద్ధతి నిలిచియుండుట స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలు కొనసాగుటకు ప్రతిబంధకముగ నుండునని, నాకు దోచుచున్నది.”

వైలేఖ ఎక్కడలేని యలజడిని గలిగించినను, దీనియందు విపరీతమగు సూచనలేవీయు గనుపిం పవు. జాతిభేదముపై నాధారపడిన రాజకీయపక్ష ము నేర్పరుచుట దోషమని, ప్రజ్ఞాలెవరును దెలుప బోరు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము నాశించెడి బ్రాహ్మణే తరులైనను, మహమ్మదీయులయినను, దీనిని తాత్కాలిక రక్షణగ నుపయోగించుచున్నారని గాని, సర్వ కాలములందును ఈపద్ధతియే నిలిచియుండవలెనని గోరజాలరు. అటులగోచుటవలన, యీ సంఘము లెన్నటికిని అభివృద్ధిజెందజాలవని యంగీకరించినటు లగును. ఆలివియరు ప్రభువుగారికి ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య సూత్రము దురుపయోగముల వింతగాదు. అంత మాత్రముచే ప్రస్తుతపురిస్థాయిలను వారు తొల గించెదరని నూహించుటకు పీలుండదు. ఉన్నతా దర్శనమునకై పనిజేసెడివారికి ప్రోత్సాహ మొస గట సయితము నేరమని ఎంచుట విచిత్రము. కామన్సుభలో నీవిషయమై శ్రద్ధలనేకములడుగ బడెను. ఆలివియరుగారిదివరకు దెలిపిన యభిప్రాయముల కిలేఖలోని విషయములు విరుద్ధములుగావున తేటపడు, సభ్యులు తృప్తిజెందరయిరి.

ఇట్టి యభిప్రాయములను కామన్సుభలో దెలుప వలయునట గాని, ఇతరులకు దెలుపకూడదని, ఒకరు గర్జించిరి. ఇట్టి లేఖలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ద్వారా పంపవలెనని మరియొకరు ముందలించిరి సత్యమూర్తిగారు ఆలివాదియును అసహాయవాదియు నగుటచే, వారితో సంప్రతించుట విరుద్ధమని మరియొకరైతిపాడిచిరి. జాయింటుకమిటీ కి సంగతిని దెలిపియుండవలసినదని యొకరు బలు కగ, మరియొక మా రీ విషయముగూర్చి చర్చను పురికొల్పెదమని వేరొకరు బెదిరించిరి రిచర్డుగారు దెలిపిన సమాధానముల నీ సభ్యులంగీకరింకక బోయిరి. కొందరు సభ్యులకు ప్రొద్దు పోవుట కేడియో యొకవిషయ ముండవలయును. సత్య మూర్తిగారు ఆలివియరుగారి లేఖను ప్రచురించి, యిట్టి సభ్యులకు కనిగల్గించిరి. మరికొంత కాలము వరకు యీ వివాదము చెలరేగుచుండునని యూహింపవచ్చును.

పై వాక్యములు ముద్రింపబడిన పిమ్మట సత్యమూర్తిగారి సమాధానము మాకు చేరినది. పబ్లికు సందర్భములలో వ్రాసిన లేఖ గావున తాము దానిని ప్రచురించితిమనియు, ఈ లేఖను ప్రకటించుటలో ఎవరికిని ఇబ్బంది గల్గింతుట తమ యుద్దేశ్యము గాదనియు, ఒకవేళ తమ వ్యవహార నెవరికయినను కష్టము గల్గినచో, తా ముదుకు మనఃస్ఫూర్తిగ విచారముచు దెలుపుచున్నామనియు, సత్యమూర్తిగారు ప్రకటించిరి.

కీర్తిశేషులగు ఆచంట సుబ్బారాయుడు నాయుడు గారు

రక్తాక్షి తనమహిమ నిదరకే గనుబఱచు చున్నది. కలుపురు మధ్యవయస్కులను మృత్యు వాత బడవైచుచున్నది. ఆచంట సుబ్బారాయుడు నాయుడు గారు న్యూ మో నియా తో బాధపడి నిన్న రాత్రి పది గంటలకు చని పోయిరని దెలుపుట కెంతయు చింతించుచున్నాము. వీరి సహచర్య భాగ్యము లభించినవారికి, వీరి గుణాతిశయము తేటపడును. వీరితో కలిసి ఇంగ్లీషు పైకిలు ఇంపోర్టింగు కంపెనీని నిర్వహించిన వార శాసన సూర్యగావుగారు చనిపోయి ఎంతకాలమో గాకముందే, సుబ్బారాయుడు నాయుడుగారుగూడ మృత్యువాతబడుట మిగుల దురదృష్టము. సూర్య రావుపంతులుగారి అకాలమరణమునకు విశేషముగ దుఃఖించిన సుబ్బారాయుడు నాయుడుగారు, తమ ప్రియ స్నేహితునికలిసికొనుటకోయన, సతీశ్రీముగ దివమున కేగిరి. సుబ్బారాయుడుగారు ఆంధ్రవణి క్కులలో పేరెన్నికగాంచిరి. కాకినాడయందును, చెన్నపురియందును పీఠవర్తకము సత్వభివృద్ధి గాంచెను. చెన్నపురి ఆంధ్రపౌరులలో వీరు మిగుల ప్రాముఖ్యము వహించి, ఆంధ్రసభాధి సంస్థలకు మూలాధారులుగ నుండిరి. సంస్కరణము లారంభ మయినపిమ్మట మదరాసు శాసనసభలో సభ్యులై మూడు సంవత్సరముల కాలము బసించేరి. కాని రెండవయారు సభ్యత్వమునకై ప్రయత్నింపక అట్టి వ్యామోహమును వదులుకొనిరి. వీరు జస్టిసు పక్షమునకు జేరినను ఇతర పక్షములవారితో సత్యంలే స్నేహముతో మొగుచుండిరి. సాంఘిక సంబంధమునందు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదమును వీరు గనుపఱుపరయిరి. ధనికులయినను, వీరన్నతరగతుల వారితో కలిసి మెలసి తిరుగుచుండెడివారు. ఏ విషయము గూర్చి యెవను తమ మనోభావములను స్పష్టముగ దెలుపుటకు వీరు వెనుదీసెడివారుగారు స్నేహపాత్రులగుటచే, వీరికి పెక్కునుండి మిత్రులు గలరు.

నిష్కలస్వభావులగుటచే, వీరు చెన్నపురి ఆంధ్రుల ప్రేమను చూరగొనిరి. తమకు ప్రేమయిన యుద్యమము లన్నిటికిని వీరు తోడ్పడుచు ధనసహాయము చేయుచుండిరి. ఆంధ్రభూమినము వీరికి మెండు. దానియందు ఇతరములగు నభివృద్ధి లన్నియు గలిసి పోయెడివి. ఇట్టి పాఠనిగోల్పోయి నందుకు, ఆంధ్రసంఘమును, చెన్నపురి ఆంధ్ర సభయు మిగుల విచారము జెందకమానవు. వీరికి చుట్టూ పునరికి నలువది సంవత్సరములయినను నిండి యుండును. నాయుడుగారిటుల యకాలమరణమునకు లోనయినందులకు మాకు గలిగిన విచారమును దెలుపుచు హృదయపూర్వకముగ సానుభూతిని వారి కుటుంబము వారికిని, బంధువులకును మిత్రులకును, ఇందుమూలమున నుదజేయుచున్నాము.

సంస్కరణముల విచారణ

సంస్కరణముల విచారణ వలన, కొంత మునుగునేమోనని విశ్లేషణలను ప్రభుత్వ లింకను భయపడచునే యున్నాను. లేదని ప్రభుత్వము వా రేమయిన పొరబాటు జేసేకేమోనని ఆతురము జూపుచున్నాను. అట్టి భయమున కవకాశము లేదని, విశ్లేషణలనుగారికి, ఇండియాసహాయము తిరిగిపొమ్మగా రభయమెసగిరి. పాయిలీగారి ప్రసంగములో జెప్పబడిన పరిమితిని, విచారణ దాటి బోదనియు, కార్యవిధానము తిన్నగ జరుగుటకు మాత్రము కొలదిమార్పులు జరుగవచ్చును గాని, సంస్కరణముల బునాదుల కెట్టి చలనము గలుగదనియు, రిచర్డుగారు సూచించుటవలన ఎట్టి భీతి కెడముండనేదు. విచారణ ఫలితము కామన్సుభభకు దెలియజేయబడును. కామన్సుభభవారు దానినికను సంకుచితము గావించుట కవకాశముగలదు. స్టేటుకౌన్సిలుసభలో సర్వాధికారిగా రడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పుచు విచారణసంఘమును నియమించినవారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారే నని క్రీతారుగాను సూచించిరి. ఇండియామంత్రి యను జను పొందకుండనే దీనిని ఏర్పాటుజేసిరట. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ యిచ్చవచ్చిన చర్య గైకొనిరి. దీనికి ఇండియామంత్రి తలయాడింపక తప్పదు. ఇట్టి కమిటీల మూలమున స్వపరిపాలన సమస్య పరిష్కారము గాజాలదు. గృహనిర్మాణ చట్టము సందర్భమున నోడిపోయినచో, లేదని పక్షమువారు రాజీనామా నిచ్చెదరని ప్రకటించబడినది. హైందవసమస్య విషయమై వీరిట్టి పట్టుదల జూపిన బాగుండును. కాని అట్టి యానక్తి వీరి యందు గనుపింపదు. లేదని ప్రభుత్వము నిలిచి యున్నను, నిలిచి యుండకపోయినను, హిందూ దేశము కృతనిశ్చయిరాలై యున్న యెడల, ప్రజాభివృద్ధి నెఱవేఱకమానదు.

టూరిఫ్ చట్టము

టూరిఫ్ చట్టము సెలెక్టుమిటీకి పంపబడినది. హిందూదేశపరిశ్రమలకు రక్షణవద్దతి గూడదని, విల్లునుగాని వాదించిరి గాని, వారివాదము నిష్ఫలమయ్యెను. కాని, ఆర్థికసభ్యుని ప్రసంగమునుబట్టి, మూడుసంవత్సరముల కాలము ముగిసిన నమ్మట టూరిఫ్ ఏర్పాటులు నొలగిపోవునటుల గనుపించును. అందునుగూర్చి నిర్ణయమిప్పుడే జరుగకున్న ప్రయోజనముండజాలదు. తాత్కాలికపు ఏర్పాటులవలన కొలదిగ నుక శాంతి గలుగవచ్చును. కాని యూరపి యను వర్తకు లాందోళనము సలిపెదరేని, యిట్టి ఏర్పాటులు తొలగించబడుటసహజము. టూరిఫ్ బోర్డు సూచనలు తగినంతవిశ్వాసముగ లేవు. వారు సూచించిన రక్షణవద్దతి నిలుకడగలదిగ గనుపింపదు. మూడు

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

28.5-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

కోశాధిపతి క శీనాథుని నాగేశ్వరరావు
చందాలు
ఇదివఱకు 30503-1-10
ఇదివఱకు 14792-13-5
పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

సంవత్సరము లయినపిమ్మట మరల విచారణ జరుగవలయుననుట, అనర్థదాయకము. బ్లాక్లెట్టుగారు రక్షణవద్దతి నిలువనేరదని ఆశీర్వదించుచున్నాడు. సెలెక్టుమిటీలో, టూరిఫ్ ఏర్పాటులకు శాశ్వతాధారమేయైన గల్పింప బడునో లేదో చూడవలయును. మాలవ్యాగారు సూచించినటుల హిందూ దేశమును దెట్టి కంపెనీయినను ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేయుటకు ప్రస్తుత చట్ట మవకాశమిచ్చుచున్నది. దీని సవకాశముగ దీసికొని, తాతా కంపెనీ తో పోటీ పడుటకు విదేశీ యు లిక్కడ కంపెనీలను స్థాపించు నున్నారని తెలియుచున్నది. తగిన ఏర్పాటుల నిపుడే గావించనిచో టూరిఫ్ చట్టమువలన లాభము లేకపోవును. విదేశీ యులు హిందూదేశప్రవ్యమును వెలుపలకు గొని పోవుటకు మరింతవీలగును. సెలెక్టుమిటీవారిలోపములను తొలగించెదరో లేదో త్వరలో దెలియగలదు.

అకాలీజట్టులు

ఇంతవరకు ఆయిదు జట్టుల అకాలీలు జయి తోకు శాంతముగ వెడలి, అరెస్టుకు లోనయిరి. ఆరవజత యిదివరకే బయలుదేరి వెడలెననియు, ఏడవజత గూడ బయలుదేరెననియు, దెలియుచున్నది. అకాలీనిశ్చయ మిటుల వెల్లడి యగుచున్నను, నాభాపరిపాలకుడు వారి జన్మస్వాతంత్ర్యముల సరికట్టుట మానలేదు. పవిత్ర గ్రంథమును పూజించువాక్కును ప్రసాదించలేదు. లా, ఆర్డరులను దైవమునే పూజించెడి రీతింగుప్రభువుగా రిప్పటికయినను, జోక్యము కలుగజేసికొనక, నిరక్షించుచున్నాడు. వీరి స్థిరచిత్తము మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును గలిగింపక మానదు. కాని అకాలీల దృఢనిశ్చయము, వారి ఆత్మశక్తిని ప్రేరేపించుచున్నది. అదైర్యము, అవిశ్వాసము దొలగిపోయినవి. అహింసాధర్మమును తుదివరకు విడువకుండుచో, వీరి కార్యము గట్టెక్కుటయెగాక హిందూదేశభివృద్ధి గూడ త్వరితముగ సమకూరును. అకాలీల ధైర్యస్థైర్యములు, దేశమునం దితర సత్యాగ్రహులకు మార్గము జూపుచున్నవి. రీతింగు ప్రభువుగారు దూరదృష్టిని జూపకుండుట దేశమున కితరవిధముల మేలొనర్చుచున్నదనియే గ్రహింపవచ్చును.

అమెరికా: జపాను

జపానుదేశీయులను బహిష్కరించుటకై అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో ప్రవేశపెట్టబడిన చట్టమును వెసిడెంటు కూలిడ్జిగారు నిరాకరించెదరని వదంతి ప్రబలియుండెను. స్వాభిప్రాయ మెటులున్నను, కూలిడ్జిగారు ప్రజాభిప్రాయమునకు తొంగి

పోయిరి. అమెరికావాసుల ద్వేషభావము సతిక్రమింపజాలకపోయిరి. ఈ ఏర్పాటు లేకుండిన బాగుండెడిదని, కూలిడ్జిగారు విచారించుచున్నారు. కాని, ప్రయోజనము లేని విచారమువలన నమి ఫలముండును? ఇట్టిచట్ట మొకవిధముగ లాభకరమనియే ఎంచవచ్చును. హిందువులను తృణీకరించుటకు పాశ్చాత్యులకు వీలుండదు. ప్రాచ్య పాశ్చాత్యసంఘర్షణకు జపానుగూడ లోనగుటచే, అదేశమునకుగూడ నిజస్థితి దెలిసిరాగలదు. భావి పరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

ఏట్టుగారి ఆశాభంగము

ఏట్టుగా రెల్లపుడును, హైందవనాయకుల నిర్బంధమును గోరుచుండురు. షాకతాలీ, కిర్లా ప్రభృతు లిదివరకు సింహాశిద్ధిపమునకు బోయి ప్రసంగముల గావించియుండిరి. వారినేల శిక్షింపలేదని, ఏట్టుగారు తరుచుగ ప్రశ్నల నడుగుచున్నారు. ఇటీవల మరల స్ట్రీట్ ప్రశ్ననడుగగ, సింహాశిద్ధి త్వమువారి కెట్టి చర్య దీసికొనుటకును అవసరము గనుపింపలేదని కామన్సుభభలో ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను. ఇట్టి జవాబువలన ఏట్టుగారి కెంతటి యాశాభంగము కలిగినో జెప్పజాలము.

స్వరాజ్య పక్షము

మహాత్ముని ప్రకటనముపై విమర్శలు

మహారటా

కానన సభలలో పనిచేయు విషయమున గాంధీగారికిని స్వరాజ్యపక్షమువారికిని స్థిరముగా విభేదమేర్పడినది. విభేదము కలదని స్పష్టముగా ప్రకటించుచు కలిసిపనిచేయదగిన అవకాశములనుగూడ బాగుగా నాయకులు చూపించినందులకు చాలసంతసించుచున్నాము. దేశహితమునకు పనిజేయుటకొరకు అసహాయోద్యమమునుగూడ పరిత్యజించుటకు వెనదీయమని స్వరాజ్య పక్ష నాయకులు నిర్భయముగా తెలిపినందుకు వారిని ప్రశంసించుచున్నాము

కేసరి

“స్వరాజ్య పక్షమువారి విధానము సమంజసము. జాతీయ జీవితముయొక్క గర్వశీలును దానియం కిమిడియున్నవి. గాంధీగారుగూడ క్రొత్తదారిని క్రొక్కి కాననసభల ద్వారా నిర్మాణవిధానమును సాగింపవలెనని నూచించిరి. దేశీయులును స్వరాజ్యపక్షమువారిపద్ధతి నామోదించగోరవచ్చు” (అ.ప్రె)

దాసు గారు

బొంబాయి, మే 27:—సి. ఆర్. దాసు: యథార్థ యోగము జేతినాయకాలము నాగపూరుగూడ కలకత్తా ప్రయాణము. (అ.ప్రె)

విదేశవార్తలు

భారతదేశసంస్కరణములు

మార్చి 28

లండన్, మే 28:—కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వ డిప్యూటీ ప్రెమియర్, బార్న్ ఫోర్డ్, ఆంగ్లేండ్:—భారతదేశసంస్కరణములను విచారించి సంస్కరణచట్టములో పరిపాలనమునకు సంబంధించిన అంశములు నన్నది సవరణలను జేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నియమించిన సంస్కరణవిచారణసంఘమువారికి అధికార మియ్యబడుటచే ఈసంఘమువారు రాజప్రతినిధికిగాని ఇండియామంత్రికిగాని అట్టిలోపములను దిద్ది నిర్ణయములను తెలియజేసెదరా? ఈ అధికారవర్ధనమును సంఘమువారికి, పార్లమెంటుసభ్యులైన రిని ఇందులో జేర్చుటకు, సంస్కరణచట్టమున మార్పులను నూచించుటకు అధికార మిచ్చుటకు ఇదివరలో ఎన్నడైన దృష్టాంతమున్నదా? ఇదివర కెన్నడైన ఇట్లుజరిగినా?

సంస్కరణవిచారణసంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసెదరు. ఈసంఘమువారు ఏమిచేయునదియు హెయిల్ గారి యవస్థాసమనందే సంగ్రహముగ నూచింపబడెను. ఈయవస్థాసమనకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములను కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము మార్చి మాడవలేదని పంచివెట్టిరి. ఈసంఘమువారు సంస్కరణచట్టమున కొన్ని మార్పులను నూచించెదరని తెలుపబడెను. ప్రస్తుతము సంస్కరణములను అమలులో జెట్టినపుడు కనబడినలోపములను సవరించుట పుట్టించిరి. పార్లమెంటుసభ్యులు లేనివిచారణసంఘమువారు తరువు పార్లమెంటుసభ్యులను సవరించవలెనని నూచించరని రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరముజోసరిరి.

అసలువిధానమునకు ముఖ్యముగ సంబంధించువిషయములను విచారణసంఘమువారు ఏమైన నూచించలేని కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము తెలియజేయబడునని రిచర్డ్స్ గారు మేలరుగారికి బదులిడిరి.

భారతదేశ వ్యవహారములు

ప్రశ్న పరంపర

లండన్, మే 28:—నేడు భారతదేశవ్యవహారములను గూర్చి 26 ప్రశ్నలకామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము జేసిరి. ఇన్ని ప్రశ్నలను ఎన్నడును జేయలేదు.

సైన్యములో భారతీయులను జేర్చుకొనుట

నూగూర్చి ఏమియు అవసరముగ లేనందున దానినిగూర్చి ఇప్పుడు ఆలోచింప నవసరములేదని రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

కాసులచలామణి

ప్రభుత్వమువారు కాసులనే చలామణిచేయదలంచిరిగాని రూపాయధరము భంగారములో నిలకడగజేయుటకు ప్రపంచముంతటను పరిశోధింపులు యథాప్రకారము తొందరజేతుండవీర్చడలేదుగాన ఇప్పుడు దానిని గురించి ప్రయత్నించుట అవసరమనిరి.

కరెన్సీ ప్రచారము

ఈశీతకాలములో 24 కోట్ల కరెన్సీనోట్లను జారీచేసెదరని యు ఈముఖ్యసమస్యనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగ కనిపెట్టి చూచుచున్నారనియు ఇండియాలో డబ్బుకు ఇబ్బందిలేకుండ చేయుటకు ఏమిచేసెదరని మేలరు, విలేయింగు గార్లడుగ, రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరముజోసరిరి.

పన్నుల విచారణ

కేంద్ర రాష్ట్రీయపన్నులను గూర్చిఈశీతకాలములో విచారించుటకు ఒకసంఘము నేర్పరచుదొంగించినారవనము దానికి చార్జ్స్ టాడంటరు గారిని అధ్యక్షులుగా ను పర్వెన్స్ థాంప్సన్, బర్మన్సు మహారాజాధిరాజు, డాక్టరు పరంజిపాయి గాడ్ల సభ్యులుగను నియమించుచునరునియు రిచర్డ్స్ గారు రిస్పొన్డింగు ప్రశ్నకు రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరము జోసరిరి.

ఆలివియరు ప్రభుత్వ లేఖ

పరిపాలనవిధానవిశేషము

కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము

లండన్, మే 28:—సత్యమూర్తిగారి ఆలివియరు ప్రభుత్వ వ్రాసినలేఖనుగూర్చి కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము ప్రశ్నించిరి. సత్యమూర్తిగారి కంపినలేఖను ఇండియామంత్రి సమ్యుతితోడనే ప్రకటించిరా యని మావద్ద బ్యూరీగా రడిగిరి. ఆలివియరు ప్రభుత్వ సమ్యుతిని కోరలేదు. ఆయన సమ్యుతిని తెలుపలేదు. సమ్యుతింప నని తెలుపలేదనియు రిచర్డ్స్ గారు తెలియజేసిరి.

అట్టిలేఖలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పంపుట సమంజసముగ నుండునని బ్యూరీగారు నూచించిరి. ప్రతిపక్షుల సంతకము.)

ఆలివియరు ప్రభుత్వ ప్రత్యక్షముగ సత్యమూర్తిగారికి లేఖనంపినటుల ఇదివరలో ఎవరైన అట్లు జేసియుండెరా యని యడుగ ప్రభుత్వసభలో జెప్పినసంగతులకంటె ఎక్కువ విషయములు ఏవియు సత్యమూర్తిగారి కంపిన లేఖయందు లేవని రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఆలివియరు ప్రభుత్వ త్రొక్కిన క్రొత్తవిధానమునలన ప్రస్తుతాసమయ ప్రకారము ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగు ఆచారమునకు భంగము గలుగననియు అట్టి విధానములనుగూర్చి ముఖ్యప్రకటనములను జేయగోరెదరని ఇండియాలో ఎవరికో ఒక వ్యక్తికేర వ్రాయుటకంటె కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వంలో జేసిన బాగుండునని ఆరంబ్స్ గారు తెలియజేసిరి.

సత్యమూర్తిగారు అసహాయవాదులలో జేరిన అలివాది గాడాయని వైకపుంటు కర్లకాగారు రడిగిరి. ప్రభుత్వమువారిలో సహకార మొనర్చుటకు ఇష్టమున్నవారిలో ప్రభుత్వమువారు సహకార మొనర్చెదరన్న నిర్వచనములో సత్యమూర్తిగారు రెట్లు జేరెదరనిరి.

ఆలివియరు ప్రభుత్వ తన విధానమును ప్రకటించుటకు ముందు ఈవిషయమును జాయింట్లు ఇండియాకమిటీవారికి తెలియజేసియుండవలెనని సర్ హెన్రీ క్రెయికు గారు నూచించిరి.

గత ఫిబ్రవరిమాసములో ఆలివియరుప్రభుత్వ జెప్పిన సంగతులన్నియు ఆయన సత్యమూర్తిగారిపేర వ్రాసిన లేఖయందున్నవని రిచర్డ్స్ గారు రనిరి.

ఈ లేఖలో జెప్పబడిన ముఖ్యవిషయమును జాయింట్లు కమిటీవారు ఇంకొకవిభముగ నిశ్చయించిరి. అదే ఇంకను అమలులోనున్నది. మరల ఈ విషయమునుగూర్చి మార్పుజేయుటన సరమని తోచిన మరల దీనిని జాయింట్లు కమిటీవారికే తెలియజేయుట సరియయిన మార్గమని క్రెయికు గారు రనిరి.

ఇదివరకుజెప్పిన దానికంటె ఎక్కువ జెప్పుటకు అవసరము లేదని రిచర్డ్స్ గారు రిప్రెజెంటు బదులియ అలాగ నా సరేయని ప్రతిపక్షులు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఈ ప్రశ్నలకు జవాబు ఏవియు రాకుండుటచే, తగిన సమాధానము వచ్చుటే చాల కష్టముగ నుండుటచే మరల సభ సమావేశ మగునపుడు అడిగెదననియు, ఇండియాలో సంస్కరణ విచారణ సంఘమువారు చేయుపనిని గూర్చి అడిగెదననియు వింటర్జ్ ప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

భారత ఆటవికాభివృద్ధి

తరిగిదు సమస్య

లండన్, మే 28:—అటవికాభివృద్ధిగల గూర్చి భారతీయులను తరిగిదు జేయుటను గూర్చి కొంతకాలమునుండి ఆలోచింపుచున్నారనియు కాని ఈవిషయమునకును, ముందు జరిగబోవు పట్టికు సర్వీసు విషయమునకు సంబంధ మున్నదనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీ కమిషనువారి సిఫార్సులను గూర్చి ఆలోచించినగాని ఈవిషయమై ఆలివియరు ప్రభుత్వ ఏమియు జెప్పబాలరనియు ప్రస్తుతము ఎన్నుకొనబడిన అభ్యర్థులలోను వారితరిగిదును గూర్చియు మార్పులు జేయబడవనియు ఇకముందు తరిగిదు జేయబడు అభ్యర్థులను ప్రత్యేకముగ ఆన్సర్స్ విశ్వవిద్యాలయములోనే జేయవలెనను నిబంధన లున్నవని తనకు తెలియదనియు రిచర్డ్స్ గారు క్రెయికు, రాల్ఫ్ పక్ గార్లకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

షాకతాలీకిచలూగార్ల యువ

న్యాసములు

సింహళములో షాకతాలీ డార్లరు కిమలూగార్ల ఆంగ్లేయులకు ప్రతిహేలముగ నుపన్యసించిరిని కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వంలో ఏటుగా రడుగ వీరిపుడు సింహళమునుండి వెళ్లిపోయిరినియు వారు వచ్చుటచే రాచకీయులయందు ప్రమాద మెద్దియు కన్పించవనియు సింహళపుగవర్షరు తెలియజేసిననియు అందుచే ఈవిషయమై ఇంక నెట్టిచర్యను దీసికొన నవసరములేదని కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వ లక్ గారు జెప్పిరి.

వెంట్ల ప్రదర్శనము

ఇండియను కవి మనయగ పనిజేయుచున్న టి. విజయ రాఘవాచారిగారు డిజిరితిత్తుల జబ్బుచే బాధపడుచున్నారు. కాని నెమ్మదిగ నేయున్నది.

బర్మీ దానము

బర్మీ వైమానికవిధానమును సామ్రాజ్యసభవా రంగీకరించి రని కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము వైకపుంటు కర్లకాగారు తెలియజేసిరి. ఈవిధానమును వదలుటకు నిశ్చయించుటకు ముందు దొమిని యనులతో ఆలోచించితిరా యని యడిగిరి.

సామ్రాజ్యమువారు ఈవిధానమున పాల్గొనుటకు సౌకర్యము లుండుటకు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు అంగీకరింప ప్రకటించిననని సామ్రాజ్యసభవారు తీర్మానించిననియు ఈవిషయమై అవసరమును చర్యను దీసికొనుచున్నారనియు క్లెన్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఆన్ కవి నెంట్ల సర్వీసు

ఉద్యోగులు

మిఠనునిబంధనలు

లండన్, మే 28:—రాష్ట్రీయ ఉద్యోగములందున్న అధికారులను కవి నెంట్ల సర్వీసు ఉద్యోగులవలె అంశాంశ పించ నులూదసంస్కరణములవలన తమకు సౌకర్యము లేనందున పనిని చాలించుకొనువిషయమై ఏమైన చర్యను దీసి నిరాయని యడుగ ఈ ఉద్యోగములందున్న ఆంగ్లేయులెవరో పించను మీద పోషనున్నారని ఇండియామంత్రికి తెలియనా యనియు యడుగ అంశాంశపించనలమీద పనిని చాలించుటకు అందరి కిని ఒకేవిధము గలవనియు ఒకరికొకవిధమునను, ఇంకొకరికి ఇంకొకవిధముగను ఏర్పాటులు లేననియు ఇట్టి సిఫార్సును జాయింట్లు కమిటీవారు చేయలేదనియు కాని ఇట్లు అంశాంశ పించ నులూద విచారించుకొనునపుడు అభిలభ్యత నేవోద్యోగలక్ష్య ఆఫ్ ఇండియాగవ్వన్—ఎ ర్తించువనియు రిచర్డ్స్ గారు తెలియజేసిరి. (ఇంగ్లీషుక్)

యునైటెడ్ స్టేట్స్ వలసచట్టము

న వెసి డెంటు కూలిడ్జిగారు సంతకముజేసిరి.

కూలిడ్జిగారి ప్రకటనము

వాషింగ్టన్, మే 27:—వలసచట్టమున సంతకము జేయుచు ముఖ్యవిషయములను హృదయపూర్వకముగ యంగీకరించుచున్నాడననియు కాని జపానీయులను వలస రానీయకుండ జేసిన నిబంధనలను తొలగింప లేనందుకు విచారించుచున్నాడననియు ఈచట్టమునలన జపాను పట్ల అమెరికామైత్రికిని సహృద్యానునకును భంగము రావనియు యధాప్రకారము సభ్యముగనే జరుగుననియు వలసనుగూర్చి అంతర్జాతీయ ఏర్పాట్లను జేయుటకంటె తనకున్న అధికారము నుపయోగించుకొని వలసనుగూర్చి శాసనములను జేయుటకు కాంగ్రెస్ వారు నిశ్చయించుకొనిరనియు ఈచట్టములో మినహాయింపులు ఎన్నియో గలవనియు కాని జపాను సహకారమునుగోరిన, లేనిపోని అనవసరముగు భయములకు అపొహములకు అవకాశము లేకుండ జిదనయు వలసచట్టములో ఇతర విషయములను జేర్చక ఒక్క జపాను నిషేధమునే నూచించిన తానునిరాకరించెడి వాడనే యనియు కాని వలసకు సంబంధించిన ఇతరవిషయము లేన్నియో యున్నందున సంతకముజేయక లేప్పిదని గావని కూలిడ్జిగారు తెలియజేసిరి.

ఇండియా కవుస్సెలు

సభ్యునిగ, బాసూగారిస్థాన, నారాయణ మహాదేవు సమర్థుగారిని నియమించిరి.

జర్మనీ నైతిక ప్రచలనము

కామన్సునభలో ప్రశ్న

లండన్, మే 26:- వెర్నెయిల్స్ ఒడంబడికలో అంగీకరించిన నైతిక ప్రచలనముకంటె ఎక్కువగ ఇప్పుడు జర్మనీలో లేదా యని కామన్సునభలో సర్ ప్రెజెంటు హాలుగా రదిగిరి.

బవేరియాక మ్యూనిస్ట్రలు

పోలీసు దాడి

లండన్, మే 26రాత్రి 10 గం:- కమ్యూనిస్టులొకవోట రహస్యముగ సభచేయ పోలీసువారు దాడినన్ని 60 మందిని బట్టుకొనిరి. కమ్యూనిస్టు భటులకు తెలియకుండ ఆకస్మికముగ పోలీసువారు చొరబడిరి.

జర్మన్ రాజకీయములు

మంత్రివర్గము రాజీనామానిచ్చుట

సంయుక్తమంత్రివర్గము సేనాపతులకు జాతీయవాదులకు మధ్యవర్తిత్వమువారికిని రాయబారములు కుదురక పోవుచే జర్మనీ ప్రభుత్వమువారు రాజీనామానిచ్చిరి.

హెర్ మార్క్సుగారు

బెర్లిన్, మే 27:- జర్మనీ ప్రభుత్వము రాజీనామానిచ్చెను.

ఎవరైనా అభ్యుత్థుడు ప్రభుత్వరాజీనామా సంగీకరించిరి. ఛాన్సలరు మార్క్సుగారిని ప్రస్తుతము పాలనమును గావించవలెననిరి.

యూదులను వెడలగొట్టవలెననుట

బెర్లిన్, మే 27:- క్రొత్త రిచిస్ట్రేషన్లలో నేటికమా వేళమున అతివాదులను జాతీయవాదులు తక్షణము రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని క్రొత్తగ ఎన్నుకొనవలెననియు, రిపబ్లిక్ను గాపాడుటకు జేయబడిన కాసనమును రద్దుజేయ వలెననియు మ్యూనిచికల్ క్రీక్ తిరుగుబాటులో పాల్గొన్నవారినిమన్నించి వదలవలెననియు, 1918 నవంబరులో తిరుగుబాటునందు పాల్గొన్నవారిని రాజద్రోహముక్తింద విచారించవలెననియు 1914 నుండి జర్మనీలోనున్న యూదులను వెడలగొట్టవలెననియు కొంత ఆస్పనీ ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొనవలెననియు, యూదులకు ప్రత్యేక కాసనములను జేయవలెననియు అడిగెదరు.

మరణకిరణరహస్యము

ఎచటోనుండి రహస్యముగ కిరణమును ప్రసరింపజేసిన చనిపోవునని కనిపెట్టెడివిషయముగూర్చి తక్షణము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చర్యను దీసికొన్నవారి విదేశీయులకు శనివారమునాడు ఈరహస్యమును విక్రయించెదరని ప్రజలు, పత్రికలు భయమును తెలియ జేయమండెను.

ఈవిషయమునుగూర్చి బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమువారు పూర్తిగా విచారించక పోవుచాలతప్పని బ్రిటిషుపౌరులనుదన్నారు. కిరణరహస్యమును గ్రేటు బ్రిటనులోనే ఉంచవలెనని కొందరునున్నారు.

ప్రాంసు దీనిని కొనుటకు ఆతురతను జూపుచున్నది. ప్రస్తుతము దీనినిగూర్చి వైమానికమంత్రివర్గమువారికిని దీనిని కనిపెట్టిన గ్రెండియో మ్యూత్యుగూరికి సంబంధమున్నను ఏమియు ప్రకటించలేదు.

ఓడ్డయరు నాయరు దావా

లండన్, మే 26:- ఓడ్డయరు నాయరుదావా మరల విచారణ ప్రారంభమైనది.

గుజరాత్ వాలాలో బాంబులను వేసిన సంగతిని గూర్చియు, దానితో చనిపోయినవారినిగూర్చియు ఇండియాలో కమిషనుమీద తీసికొన్న సాక్ష్యమును వినిపించిరి.

బాంబులచే హతమైనవారి కుటుంబమునకు గాయములు తగిలినవారికిని పరిహారముల నిచ్చిరిని తెలియజేసిరి.

గుజరాత్ వాలాబ్యాంబుల సర్దారు లాతుసింగు గారిట్లు జెప్పిరి. రైలుస్టేషను దగ్గర చచ్చిన ఆవుదూడను వ్రేలాడగట్టిరను సంగతి ప్రజలకు ఆవేశము కలుగజేసెను. మసీదులో పంది మాంసపుముక్క వేయబడెనని తెలిసి మరింత కోపావేశమైరి.

ఆజనసమూహము రైలుస్టేషనును తగలబెట్టిరి. కాని చెదరిపోయిరి. విమానములనుండి బాంబులను వేసినపిదప అంతయు నెమ్మదిపడెను. తరువాత సాక్షులకును, మరితరులకు సంకల్పము వేసిరి. చెఱసాలయందు అందరికిని కలిపి సంకల్పమువేసి బాధపెట్టిరి. సేను సార్వభౌమునిపై కత్తిగట్టినని యావజీవము ద్వీపాంతరవాసమును విధించిరి. నా ఆస్తిని స్వాధీనము జేసుకొనిరి. కాని తరువాత సార్వభౌముని ప్రకటనవలన నన్ను మన్నించి వదలిరి.

అమృతసరు కళాశాలకు పూర్వము ప్రిన్సిపాలుగ నున్న జెరార్డు వారెన్ గారిట్లు జెప్పిరి:-

1919 లో విద్యార్థులయందు చాల ఆందోళనము బయలుదేరెను. రౌలటుచట్టమునుగూర్చి ప్రజలకు అసంతృప్తి బయలుదేరెను. యూరపియనులను జంపినతరువాత పెద్దవిద్యార్థులను ప్రత్యేక కస్టోడియన్లకు తయారుచేసిరి. ఇదిట్లు జరుగుచుండ డైరెక్టరు సేనాని నన్ను తక్షణము తీసుకురమ్మనెననిరి వాల్మీకును గాల్పుకొనుచు కర్ణకళోరముగ హిందుస్తానీతోను వట్లానుచు ఒక చిన్న ఆంగ్లేయ పైనికుడు కళాశాల ఆవరణలో చొరబడెను. కానీ సేను కళాశాలలోనే ఉండవలెనని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చితిని. లేనిచో విద్యార్థులు వెల్లిపోవురంటిని. డైరెక్టరు సేనానితో మాట్లాడితిని. తరువాత సేను ఇంకొక యూరపియనుగలని లాహోరుకు బోతిని. సర్ మైక్లు ఓడ్డయరుగారికి కిభిత్సందేశమును గొంపోతిని. ఏప్రిలు 14 నేది కి అమృతసరునకు తిరిగివచ్చితిని. కాల్పులవలన విద్యార్థులు చాల భయపడిరి.

ఈహత్య జరిగినచెనుక అమృతసరులో ప్రజలు మందహాసముతో వెల్లిరిని. తెలియజేయబడెనని హ్యూబిగారు జెప్పిరి. వారు నవ్వుతో పోయిరిని జెప్పజాలనంటిని.

సేను నగరములో లేనని న్యాయమూర్తి మకార్తిగారితో జెప్పితిని. ఆసంగతి ఏమియు అంతస్పష్టముగ జ్ఞాపకములేదు. కాని కాల్పులచే ప్రజలందఱును చాలభయపడిరి. అంతకుండిని చంపుట తప్ప. తగినంతవరకు హెచ్చరించినపిదప కాల్పుట ఆవసరము. జనమును పారదోలుట అవసరము. కాల్పులు అయిన పిదప బజారులవెంట గుట్టముమీద బోతిని. ప్రతివారును, నాకుసలాము జేసిరి. ఏదోమర్యాదతో జూచినట్లు జూచిరి. సేనుఆంగ్లేయుడ నగుటచేత సేగారమును జూపిరి. అది నాకు నచ్చలేదు. సిక్కుస్త్రిలు మమ్ముల నెన్నడుకుమించలేదు. సిక్కుపురుషులకంటె ఈకాల్పులు సిక్కుస్త్రీలకే యెక్కువకోపమును గలుగజేసెను. ఈకాల్పులేగాదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు అటుమిట్టు జూరచేసిన అవమానకరముగ ఉత్తరవులు మరింతకోపమును గలుగజేసెను.

ఎన్నియోమదంతులు బయలుదేరెననియు భారతపైనికలు గూడ కాల్పులకు నిరాకరించిరినిగూడ వదంతులు బయలుదేరెనని అడ్డపవాళ్లను చార్లసుగారువేయ, సేను జెప్పితిని. విచారప్రస్తుతమవుచేయుడెను.

హోపుభార్యను జంపిన మేజరు జెయర్లిగారి శివము ధేమ్మునదిలో క్రుల్లియుండ పోలీసువారు తీసుకవచ్చిరి. ఇతని కొడుకే పోలీసువారు వెదకుచుండిరట.

బల్గేరియాలో మోటార్ ప్రమాదమువలన కోజెన్సుహార్డి ప్రభువు చనిపోయెను.

ఎవరెట్లు అనరోహణ ప్రయత్నములు తృప్తికరముగనే యున్నవని కోనాట్లుగారు తెలియజేసిరి.

ప్రాంసునిదేశాంగవిధానము

ఇంకను మారలేదు

పోయింకేరుగారు చలించలేదు

లండన్, మే 26 రాత్రి 9-25 :- మొన్నటి ఎన్నికలచే తన విదేశాంగవిధానము తీవ్రము మారలేదని పోయింకేరుగారు తెలియజేసిరి. నియోజకవర్గమువారు విదేశాంగవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటలేదు. ఇంటివద్దసంగతులను గూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. నవ్వపరిహారములను ఆర్థికపత్రమును జర్మనీయుపద్రవములేకుండుటనుగూర్చితనహాసకోపవర్ణనవారందరను

క్రొత్త ప్రభుత్వమువారికితోడ్పడవలెననిరి. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగములేకుండ చేయవలెననిరి. యూరప్రకృమణముసమర్థించిరి. విప్రమండల అందురునుఈవిషయమునచేరిన బాగుండుననిరి. నవ్వపరిహారములకంటె జ్యూను ఉపద్రవమె ఎక్కువ ముఖ్యమనిరి. నేటిపరిస్థితులు చాలమూడకరముగనున్నవనిరి. జర్మనీ వెర్నెయిల్స్ ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుచున్నది. యుద్ధసామగ్రిని నిర్మించుచున్నది. నైతికసమావేశమును గావించుచున్నది. ఈసంగతిని విప్రమండలికి తెలియజేసితిని. ప్రాంసు తన కాపుదలమీద నుండవలెను. ఈ విషయములో బలహీనతను జూపిన ఏప్రభుత్వమువారైనను ప్రజలతో పోరాడుటతటస్థించునని పోయింకేరుగారు తెలియజేసిరి.

‘లీ’ కమిషను నివేదికము

బ్రిటిషుపత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, మే 27:- ప్రతిక లన్నియు సాధారణముగ లీ నివేదికమును సానుభూతితో అందుకొన్నవి.

టైముస్

ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: ప్రభుత్వమువారును యూనియనిస్టు ప్రతిపక్షులును ముఖ్య తీర్మానములను నిరాకరించినచో ప్రమాదము గలుగునని ఎరుగుదురు. అందుచే వారు దీనిని నిరాకరించరారు. నివేదికములో కొన్ని విషయములు తక్కిన వానికంటె చాలజరుగురని పీరుజ్జాపకముందుగా నెడరుగాక. ఆర్థికవిషయములను పీరు తృణీకరించి కొట్టివేసినచో, ఉన్నతతరగతి బ్రిటిషు ఉద్యోగులను సంపాదించుట కష్టమగును. మంచి సామర్థ్యముగల బ్రిటిషు ఉద్యోగులను సంపాదించుట సాధ్యమగును. సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి అధికారములో నుండుటనుగూర్చి కొంచెము పరిశీలించి మరితరులతో ఆలోచించి ‘లీ’ నివేదికమును అంత్యముగ అంగీకరించుటకు ముందు ఆలోచించవలెను.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

‘లీ’ ప్రభువు, వారి సహోద్యోగులు సర్వీసు ఉద్యోగులకు మహోపకారమొనర్చిరి. సర్వీసు ఉద్యోగులు ప్రభుభక్తి పరాయణులనియు సమర్థులనియు గుర్తించిరనుచున్నది.

డెయిలీ న్యూస్

సంస్కరణములనుబట్టి చూచితేమేని చాలమంది భారతీయులను నియమించుటవసరము. ఇది తప్పదు. ఈ సిఫార్సుల సంగీకరించిరేని భారతదేశ పరిపాలనమున భారతీయులు విస్తారముగ ఉద్యోగములను వహించి పాల్గొనుటకు మంచి అవకాశమేర్పడును. భారతీయులే భారతపాలనమున పాల్గొనుట తటస్థించును. ఇందులో ప్రమాద మెద్దియు లేదనుచున్నది.

‘లీ’ నివేదికము భారత బ్రిటిషుఉద్యోగుల కిద్దరకును లాభకరముగనే యుండునని వెస్టు మిస్సోరుగజటు తెలుపుచున్నది.

మార్నింగ్ పోస్టు

బ్రిటిషు ఉద్యోగుల ప్రతిపత్తి సభివృద్ధి జేయుటకు ‘లీ’ కమిషనువారు కొన్నియోర్కాటులనుజేసిరి.

కాని దీనివలన అసలు అనర్థకములను రూపుమాపుటకు వీలులేదు. అనగా ద్వంద్వప్రభుత్వపు చెడుగును తొలగించలేదని వ్రాయుచున్నది. (“డెయిలీ మెయిలు.”)

ఉద్యోగములను భారతమయము చేయుటనుగూర్చి సూచించబడిన యోర్కాటులు చాల ప్రమాదకరమైనవి. అసమర్థతను కలుగజేయును. లీ నివేదికమువలన బ్రిటనులో ఎవరను సర్వీసులో జేరుట కష్టపడరు. మీదువిక్లిరి ఇండియాను బ్రిటిషువారు పాలించుటకు అసాధ్యమగును. ఇది త్వరలో తటస్థించును. అలివియరు ప్రభువు సత్వముగిగాడికి వ్రాసినలేఖను రాంకేష్ న్యూస్ పాపర్ గారిసహాదరలు చేసిన తప్పలలో గొప్ప తప్పని వ్రాయుచున్నది.

భారత పత్రికాధిపతయములు

శ్రీ డి. రు.

అల్లాహు, మే 27:— శ్రీ కమిషన్ వారి నివేదిక మును వివరముగా పరిశీలించుచు "శ్రీ డి. రు." పత్రిక యిట్లు చెప్పవచ్చును:— డి. రు. భారతములను బాగ్ లోగా పరిశీలించినట్లుయి 3, యిండియను కమిషనులు ఎక్కువ సదుపాయములను తమ యూరపియను సహోద్యోగులకిచ్చివలెనని మేముయునుమనకొన లేదను విచారకరమైన అభిప్రాయమును కలుగజేయును. హైం దవ్యక్తమును బట్టి చూచిన రాజీలో కొన్ని విషయములు మేముగానే కనబడును. నివేదికను బహుభౌగ్యము గా నుండి తన తీర్మానములను తగిన కారణములను గనబరుపదు. (అ. పే.)

"కయినీరు"

శ్రీ కమిషన్ వారి నివేదికము కేవలము రాజీనామా య డి "పయినీరు" పత్రిక చెప్పవచ్చును. బ్రిటిషు యుద్ధాగ్రుల తోపున సర్వసంఘములు కొరవడియును అనియుచున్నది. పర్యవసానము నువ్వారును భారత రాజకీయవేర్తలను అనుమిత కాదు శ్రీ కమిషనును స్వాగత మొసంగవచ్చును. ఇది వివేక ము ల మనజాలకు నచ్చియుండునది. అతివాదుల నది సంతు ష్టిపరుపజాలదనట నివేదికమునకే మేలు కలుగజేయును. శిఫా రనులునువేంటి నే అమలులో పెట్టబడవలెనని నివేదికము తొంద ర చేయుచున్నది. (అ. పే.)

బాంబే క్రా. కిల్

బాంబాయి, మే 27 :— సర్వీసుల భారము హిందూజీ కము ప్రజలపై తేలికగా లేనికాణమున శ్రీ కమిషన్ వారి నివేదికము మిక్కిలి ప్రతిపాటుగా నున్నదని బాంబే క్రా. కిల్ వ తిక "బ్రిటిషు తుపాకి" అనుకొని క్రింద దానిని ఖండిం చుచున్నది. శ్రీ కమిషనువారి శిఫారసులను వెంటనే అమలు లో పెట్టబడవలెనని, సర్వీసులను భారతీయుల పరము సర్వముని అడిగిండును భారతీ కాససభపై దట్టించిన తుపా కిని చూపుటగా నున్నదని యాపత్రిక తలంపుచున్నది.

"ఈవినింగు న్యూస్ ఆఫ్ యిండియా"

పత్రిక, యిండియాలో కమిషను అందరికిని పంపిస్తే కలుగ జేయ దని తలంపుచు నట్లు సర్వీసు కమిషను నొకదాని స్థాపిం చు ఆలోచనతో మనఃపూర్వకముగా అంగీకరించుచున్నది.

"ఆఫ్ఫీకేటు ఆఫ్ యిండియా"

కమిషను చేయగలిగిన పని రాజీయే తప్పదుమీయు టి లేదని చెప్పి యింతటితో మాపత్రిక తన విమర్శనలను ఆపివేయు చున్నది.

"ఇండియన్ డైలీ న్యూస్"

రాజీయ చట్టములలోని మార్పులతో సరిపెట్టు కొని పోవునట్లుగా నుండియు సర్వీసులను తిరిగి యేర్పాటుచేయుం కొక : డి. రు. కనుగొనగలక పోయినందున కమిషనువారిని ఖండించుచు వారి శిఫారసులు అసంపూర్ణి కరములని యాప్రతి తలంపుచున్నది. (అ. పే.)

శ్రీ కమిషన్ నివేదికము సిమ్లా వార్త

సిమ్లా, మే 28:— శ్రీ కమిషనువారి నివేదికమునుగుర్చి అంగ్లో యిండియనుపత్రిక లన్నియు సర్వీసులను గ్రాంటుచేయు టనుకూర్చి నివేదికము చక్కని పరిష్కారమార్గమును చూపిం డని చెప్పయిండ మిక్కిల కాంగ్రెసు అభిప్రాయములను తెలుపు పత్రికలన్నియు కమిషనులోని హైందవసభ్యులు తమ యూరపియను సహోద్యోగులకు అన్ని సదుపాయమును యిచ్చి తమకొక కమిషను శిఫారసులేదని పలువార్లు యిండి కచ్చు తంతులు చెప్పవచ్చును. సర్వీసులు భారతీయుల ప మొనర్చుటయు అట్టివారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు లాభపడి యుండుటకును గల అపకూలములే యెనలేని సౌకర్యములని చూపబడినది. (అ. పే.)

తారకేశ్వర సత్యగ్రహము

27 వ తేదీని 16 గడిని అరెస్టు చేసిరి

నిన్న తారకేశ్వరమున 16 గడు యువకులు సత్యగ్రహ మొనరించిరి. వారిసందరిని అరెస్టుచేసిరి. సచ్చిదానందస్వామి వ్రైని లేబడిన కేసు విచారణ నిన్నజరిగినది. ఆయన కోర్టుకు వెళ్లే లేదు. కోర్టుకు రాదగినస్థితిలో లేదని వైద్యుడిచ్చిన ద్రవ పత్రమును (డాక్టరు సర్టిఫికేటు) పంపెను. 26 వ తేదీని అరెస్టు చేయబడిన 27 మందిలోను 16 గడు తుమాపణ చెప్పబడి వారిని వదిలివేసిరి. (అ. పే.)

స్థానిక వార్తలు

పోస్టాఫీసు సెలవు:— జూను 3 వ తేదీ మంగళవా రము వార్షి చక్రవర్తిగారి జన్మదిన మగుటచే పోస్టాఫీసునకు సెలవొసంగబడును. ఆదివారమువలె కార్యక్రమము జరుగును.

చెన్నపురి ఆర్. గ్యము:— మే 24 వ తేదీలో అంతమయ్యేవారమునందు మరణసంఖ్య సామానకు వెయ్యి మందికి 43. 4 చొ॥ నుండెను. అంతకు ముందువారము 39.1 చొ॥ నుండెను. నలుగురు స్వీటుకమువచ్చి ఒకరు మరణించి రి. ఇతరజ్వరములవలన 39 మంది చనిపోయిరి.

శ్రీపుండలీకనరదనభ:— చెన్నపురి గోవిందప్ప నాయునిపిధి 62 నెం ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి గురుసామి కెట్టి కంపెనీవారి, కార్యాలయమునందు 19.5.24 గురువారం రాత్రి 9.30 గంటలకు తిరువల్లి శ్రీ లక్ష్మి కృష్ణాచార్యుల వలన శ్రీమద్భాగవతా కథావళి యందలి అంగుళీయ ప్రధానం హరికథాకాలక్షేపము జరుపబడును. భక్తము లందఱును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

చెన్న నగర రాష్ట్రీయహిందూసభ:—

శనివారము 31 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గ సాంసర్వ మహాలులో పై సభాసమావేశము జరుగును. అ భా. హిందూ మహాసభకు సభ్యులయొన్నిక జరుగును. 1924 సం॥ మహాభక్తు రాష్ట్రీయసభలనుండి సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు అదియే ఆఖరు దినముగా నిశ్చయింపబడెను. ఇదివరకు చందాలు చెల్లింపని సభ్యులెల్లను వెంటనే చెల్లించి ఎన్నికలలో పాల్గొన ప్రార్థి తులు. పి. హెచ్. గుప్త కార్యదర్శి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

ఇంజనీరింగు పరీక్షమహర్షి

1 5 7 16 21 22 28 30 32 35 39 47 56 59 64
66 68 69 70 74 76 77 79 81 84 90 98.

బి. ఇ. ఓరీక్ష

సి విలు కా భి

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16.

మెకానికలుకాభి

18 21 23 24 26 27 32 36 38 39.

రాకపోకలు:— ఆంధ్రపత్రిక సంపాదకులు కా

నాగేశ్వరరావుగారు, కొవ్వూరులో జరుగుచున్న ఆంధ్రసార స్వత మహాసభాధ్యక్షత వహించుటకై నిన్నరాత్రి చెన్నపురి వీడిపోయిరి.

భారత్వ పంచాయతు ఆఫీసరు వీరాస్వామి అయ్యగారు కడపకు, అనంతపురంజిల్లా పోలీసు సూపర్వైజరు కె. పి. జనార్దనరావుగారు అనంతపురమునకు నిన్నరాత్రి పోయిరి.

మేజరుమనీ, రెసుక్లలు కార్యదర్శి ఉదక మండలమునకు, జెర్నలుగారు కోయంబత్తూరునకు, బ్రెడ్లాలకంపెనీ డైరెక్టరు సింపసుగారు కొలంబోకు, కానిస్సు బి వైరెసు ఇంజనీరుగారు బొంబాయికి నిన్నరాత్రి పయనమయిరి.

మేజరు జనరలు కాలిస్సుగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేడు ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

చెన్నరాష్ట్ర పోస్టుమెసల యూనియను:—

ఈసంఘము యొక్క ప్రత్యేకసభ భా. బి. ఉస్మానుసాహే బుగారి అధ్యక్షతలేకరింద జరిగెను. తీర్మానములు:— (1) ఎక. నెం క ట స్వామి నాయుడు, ముకుంద మాధవరాజు గార్లు కోయంబత్తూరు, ఉత్తర ఆంధ్రా జిల్లాలలో ప్రచారము జేయుటకు సభవారంగీకరించిరి. (2) ప్ర తిపాస్టుమను రూ 1, నాఖరు 8 అజాలు చొప్పున నిలువనిధికి చెల్లింపవలెను. (3) ఈసంఘమునకు చేరిన చిన్నసంఘము లన్ని టియందలి సభ్యులు ఫింధను తీసికొనునపుడుగాని మరణించిన గాని, అతడు చెల్లించిన సభ్యత్వపు చందాకు కెట్టింపుగా నీ యబడును. (4) కేంద్రసంఘమునకు చేరు జిల్లా శాఖాసంఘము లన్నియు జూను 5 వ తేదీలోపున ప్రవేశమును రూ 10, రూ 5 చొ॥న చెల్లింపవలెను. (5) చాలా తపాలాఫీసుల లో నాఖరులను తగ్గించుటకు ఈసభవారు అసమ్మతిని తెలుపు చున్నారు. పనిలోనుండి తొలగించినవారిని మరలచేర్చుకొనవలె నని ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమాస్టరు గారిని కోరుచున్నారు.

శ్రీ శ్రీ ఆచంట సుబ్బారాయుడు

నాయుడు గారు

నాకు శిష్యుడును, ముఖ్యస్నేహితుడునుగ ఆచంట సుబ్బా రాయుడు నాయుడుగారు నిన్నరాత్రి 10 గంటలకు చెన్నపురి లో జనరలు హాస్పిటలులో మృతినొందిరని వ్రాయవలసి వచ్చి నందులకు చాలదుఃఖినిమున్నడ వగుచున్నాను. చిన్నతనమునుండియు యాయనను నేను చాలబాగుగా నెరిగియున్నాను. కాకి నాడలో రేలంగి హనుమంతరావుపంతులు (రావుజీ) గా కే ర్వరచిన హిందూధియలాజుకుమూలలో నేనుపాఠ్యాయుడ నుగా నున్నపుడు 1898 మొదలు 97 వరకును ఆప్రాంతములలో నాయుడుగా రాపాతకాలలో విద్యార్థిగా నుండెను. పిమ్మట 1914 లో నేను చెన్నపురికి వచ్చునరకి నాయుడుగారును శ్రీ శ్రీ వారణాసి సూర్యారావు పంతులుగారును యిటలు యింగ్లీ షుపాకెటె మోటారు కంపెనీని ఏర్పరచి జయప్రథముగా సాగిం చుచుండిరి. చెన్నపురిలో తొలిసారి నేనొకనాడు సాయంకా లము తిరువల్లి శ్రీ లక్ష్మి కృష్ణ వచ్చుచుండ నాయుడుగారును సూర్యారావుగారును గుర్రపుండులలో నాకెదురుపడిరి. నేనప్ప టికి చెన్నపురికివచ్చి వారమురోజులే యెనది. నాయుడుగారిని నేను చూచి కొన్ని వత్సరము లై నది. తటాలున గుర్రపుండి వాసి క్రింద దిగి కడువినయముతో నమస్కరించి మారుపుగానిని ప్రేమతో నాయుడుగారు నన్ను సూర్యారా వుగారికి పరిచయని చేసిన విషయము నాకెన్నటికిని మరుపు రాదు. పిమ్మట ఆంధ్రసభసంఘమున హరిద్వరను చాలా పూను కొనుటచే నిత్యమును మేమందఱును కలిసికొనుచుండుటచే మైత్రి చాల ప్రబలమైనది. నిజముగా సూర్యారావుగారు ఇంకే గు నరకును నన్నొక జ్యేష్ఠసోదరునివలె చూచినట్లు యందలి శయోక్తిలేదు. ఆట్టిసూర్యారావుగారు మృతినొందినపుడు నా యుడుగారు పెద్దపెట్టున రోచనము చేయుగా చూచినవారందరి కిని గుండె చెదరిపోయినది. చెన్నపురిలో వాణిజ్యమునం దాం ద్రుల సామర్థ్యమును బాగుగా వ్యాపింపజేసి స్వయంకృషిచలన ఉన్నతస్థానమును బడసి కాసనసంఘసభ కెన్నుకొనుటకి నా యుడుగారు అత్యధికమగు విఖ్యాతినిగడించిరి. వీరివరకు గూడ నిటులయావనవశయందే ఆకాలమరణమునకు పాలింట్లు మిక్కిలి విచారకరము. నాయుడుగారెప్పుడు చూచినను నవ్వును నిమ్మ పటముగ నందరితోడను చాలసాయిలా బాయిలాగా మాటలా దుచుండుటచే పిన్నలు పెద్దలు మున్నగు వారందరిప్రేమకును పాత్రులైరి. న్యమోనియా శిచ్చి నిమ్మళించినది తొందరలేదను వార్తను పత్రికలో ప్రకటింపవలెనని చిరంతని స్వామినాథం గారు (నాయుడుగారి పెద్దమారుడు) నాతో రెండువార ములక్రితము చెప్పినపు డెంతయో సంతసించితినిగాని విధి అన్య ధాతలంబుచే మరల నాదామగవ్యాధి తిరుగ జెట్టినందున వానిని జనరలు హాస్పిటలుకు తీసికొనివెళ్లిరి. అచటనే నిన్నరాత్రి 10 గంటలకు ఆయన తనపు దొరంగను, నేనుచయును పదిగం టలు కంత్వక్రియలు జరిగినవి. ఈరీతిగా నీమిత్రున్దరును తమ వ్యాపారభారమును సంసారభారమునుగూడ బోకావభవముం తగా లేనివారగు చిరంతపులు పర్లయ్య పంతులు (సూర్యారా వుగారి పెద్దమారుడు) స్వామినాథంనాయుడు (సుబ్బా రాయుడు నాయుడుగారి పెద్దమారుడు) గార్లపై నిడి ఆలు బిడ్డలను బంధుమిత్రులనుగూడ దుఃఖినుప్రయన ముంచి యిహ లోకమును వదిలి పోయి. కడుజానుయడగు సర్వేశ్వరాయుడు శ్రీ నాయుడుగారి ఆత్మకు శాంతి నొసంగుగాక! ఆంధ్రభాషాపాఠం గతులు కాకపోయినను లోకజ్ఞానము వలనను స్వయంకృషి నెల నను మిక్కిలి గొప్ప వ్యాపారమును శ్లాఘనీయముగా కొనసా గించి ధన సంపదనుకీర్తి సంపదనుగూడ నపారముగ గడించి ఎందఱకో మహోపకార మొనరించి బ్రా హ్మజాతేశ్వరసంఘమున నాయకత్వము వహించి కాసన సంఘసభ భ్యుదయి పాలకుల మెప్పునుగూడ బడసి స్వసంఘాభిమానియయ్యి యితరసంఘముల వారగు మిత్రులపై గలసహజప్రేమ నెన్నడు ను గోరంతయైన కొరంత పడనీక నత్యంత శ్లాఘనీయముగ వై పితయాత్రను సాగించి దివికిగెన శ్రీనాయుడు గారి యుత్త మపదధిని చిన్నవారగు నీమిత్రు లిరువురునుగూడ ననుసరించు నట్లు సర్వేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక. తమతండ్రు లిరువురు నెటుల ఏక గర్భ జనితులవలె గాఢమగు ప్రేమతో మెలంగి రో అటులే పంతులు స్వామినాథంగార్లుగూడ మెలంగునట్లు శ్రీసారి అనుగ్రహించుగాక. నాయుడుగారి మృ తివలన గలిగిన గొప్పలోలు నెవ్వరును తీర్చజాలకు గాని భగ వత్సంకల్పమటులున్నది. అదిఅనుల్లంఘనీయముగాన ధైర్యము వహించుచుండే కర్తవ్యమని గాఢతమును సంతాపము నడంచు కొనుచు నాయుడుగారి కుటుంబమువారికిని బంధువర్తమునకును మనఃపూర్వకముగా నాసానుభూతిని విన్నవించుచు నాయుడు గారి ఆత్మకు సంపూర్ణశాంతి నొసంగవలెనని దేవదేవు నిటకొక సారి ప్రార్థించుచున్నాను

వేదురుయూడి శేషగిరిరావు

దక్షిణ హైదరాబాదు

ఆదిమాంధ్రుల మహాసభ

ఈ నెల ౧౮ వ తేది సాయంత్రము ౬ గంటలకు నవాబు ఫఖరుల్ ముల్క్ బహదూరు చేపడి సమావేశమైన మైదానములో ఆదిమాంధ్రుల సమావేశమయ్యెను. విశాలమైన కామియానా వేయబడినది. సుమారు మూడువేలమంది శ్రేణులు శ్రీపురుషులు సమావేశమైరి. శ్రీయుతులు రాయ బాలముకుందు బి. ఏ (రైల్వే ప్రాజెక్టు), నేలు గణకములో సింగ్య పండిత వామక నాయక్ బాగ్దాదూ, కాంత్రసాదూ, లక్ష్మణరావు ఫాక్ (ఎడిటరు నిజామువిజయ) మున్నగు అభిమానులు గూడ సభ నలంకరించిరి. మొట్టమొదట సభామంటపమున పటము తీయబడినది. సభ్యులందరూ పుష్పతాబూలాలు లతో సత్కరింపబడిరి. అభిమాను లందరూ పుష్పమాలలంకృతులైరి. ఆదిమాంధ్రనాయకులును సభాత్మధ్యధరణకై శ్రీకాళి కుద్దిగ పాటుబడుచున్నవారగు నగు శ్రీయుత మా. వేం భాగ్య రెడ్డిగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షులు తమయువస్వాసము నందు ఆస్పృశ్యత మందిరములలోనికి రానియ్యకుండుట, బావులలోని నీరు తోడుకొననియ్యకపోవుట మున్నగు విషయములను దెలుపుచు వైకం సత్యాగ్రహమును గురించి విశదముగ చెలిపిరి. ఆదిమాంధ్రులు గూడ అన్నిచోట్ల సత్యాగ్రహ మారంభింపవలెనని ప్రబోధించిరి. మానవహక్కులను బొందుట కిదియే సాధనమని నుడిచిరి. అటుతరువాత చండాల లెవరను విషయమును నిర్ణయించి ఈశోకమును జదివి మాలమాదిగలు చండాలలు గారనియు వారు ఆదిహిందువు లనియు నొక్క వక్కాణించిరి.

శ్రీ. రజక శృంగ కారశ్రవణ బోయరవవరచ
కైవరమోదకల్లాళ్ళ స్వర్ణకారశ్రవణ సౌచిక
తత్క కైలయంత్రవ నూనకల్లకైత్రధాన్య
నాపితక కారుకల్లెవ పోడకల్లె జనంగమా
గ్రామచండాలా శత్రుగణ

మలయనగ కొండయనియు కొండలో నుండువారు గాన మాలలని పిలువబడుచుండిరినియు ప్రస్తుతము ఆది హిందువులమని అందరూ మాలమాదిగలు చెప్పుకొనవలెననియు బోధజేసిరి. బలిచక్రవర్తి తమవాడే యనియు అతనిని యాచించి మోసము జేసి రాజ్యమును స్వాధీనముజేసికొని రనియు యెడిరించి పోరాడి జయ మొందుటచే ప్రాప్తింపిన రాజ్యము గాదనియు దెలుపుచు ప్రస్తుతము ఆగ్రవర్ణముల వారమని చెప్పుకొనవా రందరూ కడికాలమున తమపూర్వులచే ఆస్పృశ్యులగు పరిణామబడిరినియు వారికి ఆస్తియు, నీరు నై నుండియే ముట్టుకొనక నియ్యబడిననియు కాలవైపరీత్యమున ఇప్పుడు తామే ఆస్పృశ్యులగు నెంచబడుచున్నారనియు దెలిపిరి. ప్రహ్లాదుడు వాల్మీకి మున్నగువా రందరూ తమవారేయనియు నూచించిరి. వర్తమానకాలమున ఆదిహిందువులయందు ప్రబలి యుండు చూచారములను దెలుపుచు వారు విద్యాసంపన్నులై సహచారపరులై, క్రమముగ సహనముతో అభివృద్ధిచెప్పుకొను ప్రయత్నములు గలుపవలయుననియు, సంఘీభావము, వికమత్యము పరస్పరప్రేమ ఏర్పడుట అత్యవశ్యకంబనియు హితము జేసిరి.

అటుతరువాత రాయ బాలముకుందు మున్నగువారుగూడ వారి యభివృద్ధియందు తమసానుభూతిని జూపుప్రబోధవాక్యములను జలికిరి.

ఆదిహిందువుల సంఘమునకు సారథులపక్షమున ప్రతి నిధులు యెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీయుత భాగ్యరెడ్డిగారికి ఆదిహిందువులు “విశ్వేశ్వర” యను బిరుదాసగిరి.

మహామృదీయుల అంతఃకలహములు

గత మొద్రాంధ్రములలో తీడుజిల్లానుండి పియా, సున్నీ తెగలవారికి పోరాటము జరిగెను. గలాబ్ అను సున్నీబాలుడొకడు ఆకస్మికముగ అన్యస్థుడగుటచే పీఠాధిపతిగా పదవి జిల్లాజడ్జిమం దనుమానముగలరాల్ సున్నీలు కొందరాతనిగృహమును సోదాచేసి, అతనిని మరికొందరు ఉద్యోగస్థులను తన్ని గ్రుద్ది పొంపించిరి. ఈవిషయమును విచారించుటకు స్వామి మూర్తులకు కే కే వ రావు గారు, సయ్యదు అబ్బాస్ హుసేన్ సాహెబుతాబ్దూర్, మహమ్మదు నవాజుజంగు బహద్దూర్ పోలీసుకమిషనరు కమిషన్ గారు యేర్పడిరి. వీరిచే పంపబడిన నివేదికవైన మహాసభసమావేశమైన నైవాము ప్రభువుగా రిగిరవ ఫర్మానను దయచేసిరి.

ఫర్మాన్

బీమూ జరిగిన అల్లరిని గురించి కమిషను వారి రిపోర్టు మాడవైనది. అల్లరి నణచుటకు ప్రయత్నము చేయుటకు మారుగరతుకశాఖవారు అల్లరికి కారకులైనవారికి తోడ్పడుటచింత నీయుము. ప్రభుత్వభారత యభిప్రాయముతో నేనేతీర్చివించుచు దీనియందు పాల్గొనినవారిపై విధింపబడు కఠినమైనకక్ష ఇతరులను సోదాహరణముగ నుండునని తలంచుచున్నాను. ఈ విషయమున నీదేగురు మాపబడినప్రకారము ఆజ్ఞాపించుచున్నాను.

(౧) శరాజుద్దీన్ సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరు బాబూరావు పోలీసు ముంతజిం, సనీరుద్దీన్ హెడ్ క్వార్టరు ఇన్స్పెక్టరు ఉద్యోగములనుండి తొలగింపబడవలెను.

(౨) పేతులూలు మున్నగు కాపైన్లులును, బాబూరావుతో నుండిన ముసీర్ అహమదు మొదలగు నలుగురు కాపైన్లులు ఉద్యోగమునుండి తొలగింపబడి ఒక సంవత్సరమువరకు మనచూరుకు మతోక్షేత్రము ప్రవలించినందుకు పంపు నేర్పాటు చేయవలెను.

(౩) మహబూబ్జీహతో బాటు మరినలుగురు సహాయకులవైన క్రిమినలుచర్య దీసికొన బడవలయును.

(౪) వజ్రాహుసేక్ మదద్దారు మొహమ్మద్పోలీసుకు ఒక్కగేడు తక్కువ చేయవలెను.

ఇకముందిట్టి విషయములందు జోక్యము గలగు జేసికొనవలదని దీనితో సంబంధము గలవారి కందరకు దెలుపవలెను. ప్రభుత్వకార్యములను నిజతేర్పుట యందును, ఉద్యోగధర్మ నిర్వహణమునందును మతవైషమ్యములకు, వ్యక్తిద్వేషమున కడమియవలదని కాసింపుచున్నాను.

నోటు: సెలవు దినములలో జిల్లాలయందు ఉద్యోగస్థులు సిరీ తఫ్తము వదిలి హైదరాబాదుకు వచ్చుచున్నారని నాకు తెలిసినది. ఇది నియమవిరుద్ధము. మున్ముందే యాజ్ఞను బొందక ఇట్లొనర్చవలదని ఉద్యోగస్థులకు దెలుపవలయును. సెలవుదినములలోగూడ స్వామరక్షకశాఖకు సంబంధించిన జమ్మి దారిగల ఉద్యోగులు తమతమ స్థానములం దొక్కొక్కరైన నుండలయును.

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీమ దుర్గాచలపర్యతోపనిసంస్థాపిత పరబ్రహ్మచంద్రాశ్రమం బను బ్రహ్మవిద్యాసాధనాలయం

తిరుణణ్ణావలపై 1914-1915 సం॥రం॥ స్థాపింపబడిన పరబ్రహ్మచంద్రాశ్రమంబున బ్రహ్మవిద్యా సాధనాలయ మతమున శ్రీమత్పరమహంస పరబ్రహ్మచంద్రాశ్రమ యోగీంద్రస్వస్థిస్థావలువారు, శ్రీ శృంగేరిజగద్గురు శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకత్వాది - సకలవిదవావరీవిరాజమాన శ్రీవారిష్వ్య ప్రళిప్త్య పరంపరాంతర్ముఖుగాన వారు మావరంగల్లుపురమున శ్రీ శంకరజయంత్యుత్సవదినంబున, రాత్రి 8 గంటలకుపైన యతిసేవామహిమ యను సకలవర్ణశ్రేణుచారధర్మముల నుద్ధరించిన శ్రీవారి చరిత్రమునుచెప్పి పై పుష్పాసమును జరిపిరి. ఇదివరలో నీ నైజాంరాష్ట్రమున మా వరంగల్లుపురవాసులగు వైశ్యకులసంఘములు, తదితరవర్ణములవారొక్కనైనను వైశ్యకులసంఘములో వారికి పాదపూజల పుత్రము, మధ్యమ, అధమములను తివిధముల శిక్షాసూతరముగా జరిపి శ్రీవారిని తృప్తుల గావించి, తత్కృత నారాయణస్మరణను పూర్వకాక రావడంబులనంది కృతార్థులైరి.

శ్రీవారు సంగీతసాహిత్యయుక్తముగా నాంధ్రద్రావిడంబుల హరికథాకాలక్షేపముల జేయు సామర్థ్యము వర్ణనా తీతము. వారితో వారిమతమునకు శిష్యులై యనేకులు వారిని నెంబడించి పుష్పదేశంబునకై శ్రీ మహానాథుల తేత్రమును జేరి బ్రహ్మవిద్యా సాధనాలయము జేరి నిశ్చయించుకొని బయలుదేరిరి. సింధుసాన యాత్రచేసి కాశి, ప్రయాగ, గయాది తేత్రములందర్చించి పునఃవ్యాసపూజకు ఆహ్వానమునకు వత్తురని తెలియజెప్పెడిని. శ్రీవారు మాకున్న లోకమున జిజ్ఞాసువులకున్ను, వారి శిష్యవర్గమున జేర్చి యెప్పుడు మరలవచ్చి యుద్ధరింతురని యెరుచుచున్నాము.

నైజాంరాష్ట్రమునంగల వరంగల్లుపురమైశ్యకుల తిలకులు,

వేమన గ్రంథాలయము

హైదరాబాదు సిద్దిఅంబరబజారునంగల వేమనగ్రంథాలయభివృద్ధికై గ్రంథాలయసహాయ కార్యచర్యయు, పాలకసభా సదులలో నొకరగు శ్రీయుత కొండా నారాయణరెడ్డిగారును, ఆంధ్రభాషానులగు మ. శ్రీ. యం. బాలాజీరావుగారును పర్యటనము సలుప ఈక్రింది మహాశయులు దిగువకనుబరచిన విరాళముల నొసగునట్లు వాగ్దానములు చేసి తమభాషాభిమానమును వెల్లడించిరి. వీరి క్రిగ్రంథాలయమువారు కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నారని వెల్లడించుటకేంతయు సంకల్పించుచున్నాను.

జాతీయ నామములు.	వాగ్దానములు	వమాఖ్య
తుమ్మల చంద్రారెడ్డిగారు, మాటూరు, భువనగిరి	100	
అక్కినేపల్లి జానకిరామరావుగారు, కొండగడప	100	
తుమ్మలజీచ్చారెడ్డిగారు, మాటూరు	100	
బద్వం తెమ్లారెడ్డి, నరసారెడ్డిగారు, జంగంరెడ్డిపల్లి	100	
బాణాల లక్ష్మారెడ్డిగారు, వరుకుమపల్లి	100	
వరుకుంతం లింగారెడ్డిగారు, నాగవరం	100	
ముసుకు అనంతరెడ్డిగారు, తంగళ్లపల్లి	100	
మన్నె వెంకటరామారెడ్డిగారు, కంచెనపల్లి	100	
ఏనుగు రోసిరెడ్డిగారు, సిద్దాపురం	75	
బాణాల నరసింహారెడ్డిగారు, వరుకుమపల్లి	75	
బాణాల పాండురంగారెడ్డిగారు	60	
తుమ్మల రాంరెడ్డిగారు, అప్పారెడ్డిపల్లి	50	
,, పెరచంద్రారెడ్డిగారు,,	50	
,, గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారు,,	50	
,, నారాయణరెడ్డిగారు,,	50	
కానాల రామచంద్రారావుగారు, నేలపల్లి,		
అత్రాపుబల్లా	50	
పన్నాల చంద్రారెడ్డిగారు, అనాసపురం	30	
,, వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు,,	30	
తుమ్మల నరసింహులుగారు, అర్రూరు	25	
ఏనుగు రాజరెడ్డిగారు, ఆత్మపూరు	20	
పిశాటి చంద్రమ్యగారు, రాయపల్లి	20	
కొంఠూరు శేషయ్యగారు, వరుకుమపల్లి	10	10
నరసాజగారు, అర్రూరు	12	
తుమ్మల శాయిరెడ్డిగారు, తురకపల్లి	10	
,, బుచ్చిరెడ్డిగారు,,	10	
,, వోసిరెడ్డిగారు,,	10	
ధర్మారెడ్డిగారు, అర్రూరు	10	
పన్నా బుచ్చిరెడ్డిగారు, అనాసపురం	10	
ఆగిరెడ్డిగారు,,	10	
యాచలక్ష్మీనరసయ్యగారు, తురకపల్లి	5	
బద్వం ముత్తిరెడ్డిగారు,,	5	
మేకల నరసయ్యగారు,,	5	
రామరావు పంతులుగారు, మోపిరాల	5	
ఉసిక రామరెడ్డిగారు, అనాసపురం	2	

మొత్తము 1062 437
సిద్దిఅంబరబజారు } మే. పెరుమాళ్లనాయుడు,
9.5.24 } సహాయకార్యదర్శి.

శికింద్రాబాద్ ఆరాధన మహోత్సవము

ఈశికింద్రాబాద్ పరమేశ్వరుడు శైవభక్తశ్రుంగవులగు వైశ్యభాద్రులచే కట్టించిన శివాలయమునకు శ్రీ మదిగొండ శంకరాచార్యస్వామిలవారి సమాధియందు శివలింగప్రతిష్ఠాను గావించిరి. ఆచార్యుల స్వామిలవారి యారాధన 22.5.24 రోజున జరిగినట్లుగా జరిగినది. శ్రీస్వామిలవారిరాష్ట్రమైదిల నిలు నాశివలింగమునకు దుర్బాధిపేక్షను సహస్రనామాగ్యన జపాత్మకములతో జరిగింది. రమణిమి మారుతుంది మహేశ్వరులకు సమారాధయ తదితర భీరజలకు అన్నదానము జరిగినది. సాయంకాలము 8 గంటలకాలకున శైవభక్తులగు వైశ్య శ్రుంగవులు తనవేషముల్ని తీర్చుకొనినట్లు గ్రహించిరి. 4 గంటలకాలమున శ్రీమదుర్గాం సంస్థాన విద్వాంసులగు బ్ర. చాగంటి సేతశ్యకాశ్రమిగారిచే శైవమతోగ్గర్వదనుర్నివస శ్రమాణోత్సవచే చక్కగా నువ్వనీందిరి. తదుపరి శ్రీ మదిగొండ బుచ్చయ్యలింగకాశ్రమిగారు ఉపన్యసించిరి. సాయంకాలము దుస్సప్తముల్ని భజనతో నేదించి నడలిరి.

ఈ కార్యమునందు భారము వైది యాశివాంధునిదిన ది. భిల్లియగునట్లు కవులమండలి జు. ౫ బాద్మూర్తి పిరన్న సోదరులకున్న జు. ౫౫ బెడె రామన్న తదితర వైశ్య భాషానులకు శ్రీ స్వామిలవారి అభివృద్ధికి జరిగి ఆము చార్యుల విశ్వరూపిగారి నుండుగాక.

శికింద్రాబాద్ } పులిపాక శంకరయ్య,
25.5.24 }

కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము - బుధవారము

28-5-1924 న ॥ తేదీని గుడిచాడలో కన్యకా వివాహమును మ.రా.రా.శ్రీ దగ్గర రామచంద్రశాస్త్రి చాచుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన యాజిల్లా కాంగ్రెసు సభా సమావేశములో గావించిన

గ వ తీర్మానము

"ఈ గ్రామ ఘంటికల మిట్టిగారి తీర్మానములను యెన్నిక నిబంధనల యంతరము ప్రకటించబడవలయును, ప్రస్తుతము కాలశ్రద్ధ చాలవలయును యాజిల్లా సంఘ సభ్యుల యెన్నికలు మామూలు ప్రకారమే ఫిర్యాదు మొత్తమున గిట్టించి ప్రతినిధులను యెన్నికలకు ఆఫీస్ లో యెన్నికలు జరుపుకొని రాబోవు జూన్ 10 తేదీలో గా జిల్లా కార్యస్థానమునకు బంపవలెను. మార్గజిల్లా సంఘ సభ్యులు రాబోవు జూన్ 20 వ తేదీ బుధవార సమావేశమున క్రొత్త కార్య నిర్వాహక కర్మము నెన్నికలవలయును"

ఉపాధ్యక్షుని, వీరభద్రయ్యగారు, ఆమోదమును రావజోగయ్యగారు, ప్రతినిధులు జరిగినట్లుగా గావించిన

అందరితోను ఆమోదమునకు.

బాబు వెంకటేశ్వరయ్య,

జిల్లా కార్యదర్శి, నరసింహము,

కార్యదర్శి.

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము - ఎన్నికల ఫలితము

గుంటూరు జిల్లాలో 1924-25 వ తేదీన జరిగిన కాంగ్రెసు సభ్యులకు యాజిల్లా కేంద్రమునకు వారివారి కేంద్ర కార్యమునకు నమోదు చేయబడిన నియోజక ప్రదేశముల తరఫున ప్రతినిధులుగా యెన్నికలవడిన యందుమాలకముగా ప్రకటించబడినది. ప్రతినిధులకు ప్రదేశముక్రిందను కనువర్చు బడిన పేరు ఆయా ప్రతినిధులకు వచ్చిన వోట్ల సంఖ్య యొక్క వరుస క్రమమున నమోదు చేయబడినది.

ఈ యెన్నికలకు ఆక్షేపణ లున్న వారు తమ ఆక్షేపణలను, యెన్నిక నిబంధనలలోని 101 వ నిబంధన ప్రకారం, లిఖితరూపముగా జిల్లా సంఘ కార్యాలయమునకు యీ నెల 10 వ తేదీలో గా అందునట్లు పంపవలెను.

జిల్లా సంఘమునకు

తెనాలి పట్టణము:— 1. దైత సుబ్బారావుగారు, 2. మల్లాది దేవేంద్రుడుగారు, 3. కొల్లా విశ్వనాథగారు, 4. వారణాసి వీరభద్రయ్యగారు, 5. మల్లాది సుబ్బారావుగారు.

తెనాలి ఫిర్యాదు:— 1. కన్నెగంటి సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు, 2. వారణాసి సత్యనారాయణగారు, 3. కొంపల్లె లక్ష్మీనారాయణగారు, 4. యెంకలపూడి రామచంద్రరావుగారు, 5. కాళిమూరి వెంకట్రామయ్యగారు.

రాష్ట్ర సంఘమునకు

తెనాలి ఫిర్యాదు:— 1. గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు, 2. జడ్చెరువు కేశవప్రసాదరావుగారు, 3. మంతెన సుబ్బారావుగారు.

బాపట్ల ఫిర్యాదు:— 1. మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు, 2. కవుత వెంకటచలవెలిరావుగారు, 3. నేతి వెంకటాచలపతిగారు, 4. శిష్టా సాక్షి సామయ్యగారు, 5. మల్లాది వెంకటకృష్ణయ్యగారు.

గుంటూరు ఫిర్యాదు:— 1. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, 2. మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు, 3. నంజూరి వెంకటరంగయ్యగారు, 4. వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు, 5. పూర వెంకటసుబ్బారావుగారు.

తెనాలి ఫిర్యాదు:— 1. అంచె శివయ్యగారు, 2. కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తిగారు, 3. ఇటికాల సూర్యనారాయణగారు, 4. నాగళ్ల కృష్ణయ్యగారు.

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

జిల్లా సంఘ అధ్యక్షుడు.

అంచె శివయ్య,

కార్యదర్శి.

5. ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావు,

కార్యదర్శి.

ఆయుర్వేద పాఠశాల

ఈ సంవత్సర శ్రేష్ఠ శు శుక్రవార సోమవారం (9.6.24) తేదీల గాయతు నేను స్వయముగ ఆయుర్వేద పాఠశాల రాజమహేంద్రవర గ్రామమున ప్రారంభించుచున్నాను. శిష్య వికారద మొదలగు పరీక్షలకు యోగ్యులుగా విద్యార్థులు తయారు చేయబడుదురు. కేంద్రమిగ్రామమున గలరు (సెంటర్) పరీక్షకు మాడ మరియొక చోటుకు పోవచ్చుర లేదు. నిరుపాధికులు జీతమువ్వవచ్చుర లేదు.

ఆయుర్వేద పాఠశాల

ఉ. సూర్యచింతామణి శాస్త్రి.

గ్రాంటు పాఠశాల పాఠ్యాయనంఘము నెల్లూరు

రక్షాక్షీ సంవత్సరమునకు గా యీ సంఘము యొక్క ప్రథమ సమావేశము 20.4.24 తేదీన ఆంధ్రదేశీయ విద్యాలయ మనందు మ.రా.శ్రీ. శేషారావు సుందరరామయ్యగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున జరిగినది. గ్రాంటుబడుల యెజ్జులు పలువురు సభకు వచ్చియుండిరి. ఇయ్యది కార్యాలయ చరణ అయినందున టీచర్ మేనేజర్లు ఆహ్వానింపబడలేరి. ప్రస్తుతము నెల్లూరులో ప్రయివేటు మేనేజరులే నడుపబడుచుండు యెంట్లెంటు రీపాఠశాలలో యుపాధ్యాయుల వేతనములు చాలవీసము గానున్నవి కనుక, అభవపక్షము యీ దిగువనెల్లూరు ననుసరించి యొక నెలములందుల న్యాయమని, ఉచితమని ఈ సభవారు తీర్మానించిరి:—

ట్రైయిండ్ అక్టోబ్రెయిండ్

రు ఆ ట్రై య ఆ ట్రై

(1) ఎంట్లెంటు లోయర్ గ్రేడ్ నెల 1కి 14.0.0 10.0.0
(2) ఎంట్లెంటు హైయర్ గ్రేడ్ ,, 16.0.0 12.0.0
(3) సెకండరీ గ్రేడ్ 25.0.0 16.0.0

ప్రై సంఘము యొక్క ద్వితీయ సమావేశము మరల తే 27.4.24 ద్వి సవరు విద్యాలయమునందు మ, రా, శ్రీ, కాళిపాస్తి నెంకటేశయ్యగారి యధ్యక్షతన జరిగినది. సంఘ సభ్యులకు టీచర్లుగాక, ఆహ్వానింపబడిన టీచర్-మేనేజర్లలో నిర్వహణసభకు దయచేసిరి. 'ఆరంభవిద్యాభివృద్ధి మార్గము' అనువిషయముపై జరిగిన చర్చలో పాల్గొనిరి. ఇటువంటి సంఘములందు తమకు యెప్పివలెనను, తమ యనుమతిగాని, ఆజ్ఞాగాని లేక తమయధీనములో నుండు యెజ్జులు స్వతంత్రించి సంఘకార్యములలో పాల్గొనుట తప్పిదమని టీచర్-మేనేజర్లు తమ నాడు ప్రతివాదములలో సమర్థించి తమ గౌరవము నిల్పుకొనిరి. ఉపాధ్యాయులకు మేము వారీయూసాలతో నేకీభవించజాలము. సభ పూర్తియగుటకు ముందు యీరెండు తీర్మానములు యేకగ్రీవముగా నామోదించబడినవి.

(1) గవర్న మెంటువారు టీచర్-మేనేజరుల సంఘముల నెల్లూరుచేసి టీచర్-మేనేజరులకు మండలివిద్యాసంఘములలో ప్రాతినిధ్య మొసంగినందులకు యీ సభవారు తమకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.

(2) నెల్లూరు పురపాలక సంఘపక్షమున నెల్లూరు మండలివిద్యాసభకు యీ సంవత్సరమున సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిన మ, రా, శ్రీ, ఎ. గోవిందురెడ్డి, టి. వి. శివరామయ్యగార్లకు యీ సభవారు తమయధీనంధనము లర్పించుచున్నారు.

రా. రాఘవయ్య

సంఘకార్యదర్శి.

శ్రీ గొల్లపాలెము ఫిర్యాదు జాయోజీవ సంఘము

ప్రథమ సమావేశము, వైడివాడ 20-4-1924
హాజరు, 25.

వైప్రార్థన జరిగిన తరువాత శ్రీయత కలిదిండి అప్పల నరసింహము రాజుగారిని ఏకగ్రీవముగా అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడమైనది. తరువాత నీదిగువ తీర్మానములు చేయబడ్డాయి.

1. శ్రీ నరనారాయణ విశ్రేణుజాతీయకళాశాల యను పేరుతో నీ సంఘమువారు స్థాపించిన కళాశాలకు అధిపతిగానుండి చక్కగా జరిపించుచున్న శ్రీయత జయంతి సుబ్బారావుగారిని, ప్రధానోపాధ్యాయులుగానుండి పనిచేయుచున్న శ్రీయత కలిదిండి అప్పల నరసింహరాజుగారిని అభినందించుచు నీ సంవత్సరము మాడ వారి నే అధిపతి ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండి కళాశాలను అభివృద్ధిలోనికి తీసికొని రావలయునని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప. గుంపిన నరసింహము

ఆమో. తోలేటి సీతారామయ్య.

2. ఈ ఫిర్యాదు జాయోజీవ సంఘమునకు శ్రీయత కలిదిండి అప్పల నరసింహ రాజుగారిని అధ్యక్షులుగాను, బ్రహ్మశ్రీ

జయంతి సుబ్బారావుగారిని కార్యదర్శిగాను బ్రహ్మశ్రీ దువ్వూరి లక్ష్మీనారాయణగారిని శ్రీయత గుంపిన నరసింహము, నూరిశెట్టి అప్పన్నగార్లను జిల్లా సంఘసభ్యులుగాను, దువ్వూరి లక్ష్మీనారాయణగారిని రాష్ట్ర సంఘసభ్యులుగానుమాడ ఈ సంఘమువారు ఎన్నుకొనుచున్నారు.

ఉప. జయంతి సత్యనారాయణ మూర్తి.

ఆమో. నూరిశెట్టి అప్పన్న.

3. ఈ ఫిర్యాదు జాయోజీవ సంఘమునకు శ్రీయతకులు దువ్వూరి లక్ష్మీనారాయణ, కందుల నరసింహము, గార్లపాటి పెద్దిరాజు, తోలేటి సీతారామయ్య, జయంతి సత్యనారాయణమూర్తి, నూరిశెట్టి అప్పన్నగార్లను కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా నీ సంఘమువారు ఎన్నుకొనుచున్నారు.

ఉప. కందుల నరసింహము.

ఆమో. తోలేటి సీతారామయ్య.

ఈ ఫిర్యాదులోని గ్రామ సంఘములు, సభ్యుల సంఖ్య.

1. గొల్లపాలెము	5
2. అనకపల్లె	10
3. వైడివాడ	25
4. నారపాడు	5
5. గొట్టివాడ	20
6. సబ్బవరము	10

బెల్లాల ముత్తాలమ్మగారు ఆమె మనుమని వివాహ మహోత్సవకాలమున మహాత్మ్యగాంధీ పాదపూజానిధికి 10-4-24 లు సమర్పించిరి.

కార్యస్థానము గొల్లపాలెము } జయంతి సుబ్బారావు, కార్యదర్శి.
30-4-1924.

కడప జిల్లా రాజంపేట తాలూకా

జాతీయోపసంఘము

కడప జిల్లా రాజంపేట తాలూకా జాతీయోపసంఘసభ యీ నెల 8 వ తేదీ గురువారమునాడు తాళ్ళపాక గ్రామమున మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరిగినది. ఈ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినవి.

తీర్మానములు

1 ఈసమావేశమునకు శ్రీయతకులు చొప్పా గంగిరెడ్డిగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనడమైనది.

ఉపపాదకులు: ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు.

ఆమోదకులు: కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారు.

2 రాజంపేట తాలూకా జాతీయోపసంఘమునకు శ్రీమతి ప్రతాపగిరి శాంతాబాయిగారిని అధ్యక్షురాలుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

ఉపపాదకులు: ఆర్కాటు శ్రీపతిరావుగారు.

ఆమోదకులు: కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారు.

3 తాలూకా జాతీయోపసంఘమునకు శ్రీయత రుద్రరాజు నారాయణరాజుగారిని ప్రధాన కార్యదర్శిగాను, కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారిని సహాయకార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనడమైనది.

ఉపపాదకులు: ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు.

ఆమోదకులు: మందపల్లి రాజంరాజుగారు.

4 ఈదిగువ పేర్కొన్నవారిని తాలూకా సంఘ కార్య నిర్వాహక కర్మమునకు ఎన్నుకొనడమైనది.

శ్రీమతి ప్రతాపగిరి శాంతాబాయిగారు, శ్రీయతకులు రుద్రరాజు నారాయణరాజుగారు, కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారు, చక్రవర్తి వెంకటేశ్వరయ్యగారు, భద్ర శీతారామయ్యగారు, నాకల వెంకటసుబ్బయ్యగారు, ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు, ఆర్కాటు శ్రీపతిరావుగారు, దోరణాదుల వెంకటసుబ్బయ్యగారు, మందపల్లి పిచ్చరాజుగారు, పాధు వెంకటసుబ్బయ్యగారు, చొప్పా గంగిరెడ్డిగారు, మందపల్లి రాజంరాజుగారు.

5 ఈసంఘకార్యస్థానము తాళ్ళపాకయందుండవలెను.

6 ఈదిగువ పేర్కొన్నవారిని కడపకుండల సంఘమునకు ఎన్నుకొనడమైనది.

శ్రీయత కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారు, శ్రీమతి ప్రతాపగిరి శాంతాబాయిగారు, శ్రీయత చక్రవర్తి వెంకటేశ్వరయ్యగారు, భద్ర శీతారామయ్యగారు, శ్రీయత ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు.

7 పాధురణ సంఘసభకు కోరం 10 మందిగాను, కార్యనిర్వాహక సంఘసభకు 5 మందిగాను తీర్మానింపడమైనది.

8 అధ్యక్షులకు చొప్పా గంగిరెడ్డిగారికి మండపముతో సభ ముగింపుచేయడమైనది.

ప్రతాపగిరి శాంతాబాయి

అధ్యక్షురాలు,

రాజంపేట తాలూకా జాతీయోపసంఘము, కడప జిల్లా.

మహాత్ముని కారాగృహనుభవములు

ఉపవాసధర్మము

పై కీర్తిక క్రింద గాంధీమహాత్ముడు యీ వార్తయందు ఇదియూ పత్రికలో 6 వ వ్యాసమును యిట్లు వ్రాసెను.

క్రిందటి వ్యాసములో చెప్పిన చర్య జరుగునపుడు నా గది II గదులు గలిగిన ముక్కోణాకారముగల ఒక బ్లాకునందుండెను. ఈ బ్లాకునకు (గదుల కూటుని) ఇతర బ్లాకులకు మధ్య పెద్ద గోడగలదు. మా బ్లాకునందలి ఒక భాగము యితర బ్లాకులకు బోయెడి రోడ్డు ప్రక్కనే యున్నది. కావున వచ్చి పోవు నుండు కైదీలందఱి నేను జూడ గలుగుచుంటిని. ఆరోడ్డుపై నదా యెవ్వరో యొకరు తిరుగుచునే యుండును. ఖైదీలతో మాట్లాడుటకు చాల సదుపాయముగా నుండెను. ఖైదీలను కొట్టి శిక్షించుట జరిగిన పిదప కొంత సేపటికి మేము యూరోపియనులుండు భాగమునకు తీసికొని పోవడితిమి. ఈ గదులు యెక్కువ గాలి గలిగి పెద్దవిగా నున్నవి. ఎదుట నొక చక్కని పూలతోట గలదు. కాని ప్రత్యేక బ్లాకునందుండినపుడు ఖైదీలనందఱిజూచుచుంటిమి. ఇక్కడకు వచ్చిన పిదప వారి సంపర్కము వచ్చినది. నేను దీనిని పాటించెను. నన్ను యితరుల నుండి యెంతదూరముగా నుంచిన అంతయెక్కువగా చదువుకొనగలుగుదును. వైరులను వార్తల నందించుకొనుట జరుగుచునే యున్నది. వేరొక ఖైదీగాని ఉద్యోగిగాని మమ్ములను జూడ వలసి యున్నచో యీ వైరులను జరుగక తప్పదు.

మాల్వీ పేట ఖైదీలను ఒక చిన్న సేరమునకు చెప్పలు కొట్టు శిక్ష విధించినదియు అందులకై తమ నిరసనము చెల్పుచు మాల్వీ పేట ఖైదీలు యితరులుగూడ ఉపవాసము జేయుచుండిరినియు ఒక నాడుచయము మాకు తెలియవచ్చెను. వీరిలో నిరువురు నాకు చాల పరిచితులు. ఒకడు దేవు, రెండవ యాదవ దాస్తవ. దేవు నాతో చాంపరానునందు కలిసి పనిజేసెను. నాతో గలిసి పనిచేసినవారందరిలో యెక్కువ తెలివి లేబులతో యింత జ్ఞానము గలిగి నమ్మకముగా పనిజేసిన వాడాయన యొకడు. కావున దేవు చెప్పల శిక్ష ననుభవించి. ఉపవాసము జేయుచున్నాడని వినుటతోడనే నామనఃపెట్టుచున్నాను. చదువులూపాంశగలుగుదురు. క్రియలును ఇందులూలు యాజ్ఞానుమనసారాలో సోక్తాగార్లు నాతోగలిసి ఖియిదిలుగానుండిరి. వీరు కూడ నాతో బాటు మిక్కిలి యాందోళనబడిరి. మేముగూడ బారయెడల సానుభూతి చెల్పుటకై ఉపవాసము జేయవలెనని వీరు నూచించిరి. అట్లు సమ్మెగట్టుట యోగ్యమకాదాయని విత్రించి చివరకు అట్లుజేయగూడదని నిశ్చయించితిమి. అచ్చట చెప్పల శిక్షకు గాని ఖియిదీల ఉపవాసమునకుగాని మేము యే రీతిగను బాధ్యులముగాము. సత్యాగ్రహమునకుటచే జయిలలోని సకలయజ్ఞులకును అక్రమచర్యలకు చెప్పలకుగూడ సహించుటకు సిద్ధముగానుండవలెను. కావున యికముందు యిట్టిశిక్షలు కలుగకుండ జేయవలెనని నుద్దేశముతో జేసెడి ఉపవాసము జయిలు అధికారులపట్ల దౌర్జన్యము జేయుటయగును. మరియు అధికారుల చర్యలయందలి న్యాయాన్యాయములను విచారించుట మాపనిగాదు. అట్లనర్చిన జయిలుకట్టుబాట్లన్నియు అతిక్రమించుట యగును. అధికారులచర్యల న్యాయాన్యాయముల విచారితమున్నను నిష్పక్షపాతపు తీర్పుజేప్పుటకు తగిన అవకాశములు లేవు. అవతలపై మృగిల్గి ఉపసనించి వారియెడల సానుభూతిజూపుటకే మేముగూడ నుపవాసమొనర్చుటకు వారిచర్య న్యాయముగనే యున్నదని నిర్ధరింప తగిన కారణములు తెలియవు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మేము ఉపవాసము జేయుట సమంజసము గానేరదు.

నేను మాపర్మెంటుతో మాట్లాడి యధార్థమును తెలిసికొని వీలయినచో సమ్మెగట్టిన ఖియిదీలను జూడ యత్నించెదనని నేను నాస్నేహితులకు తెలిపితిని. మేము ఖియిదీలమే యయినను మానవుల మగుటచే యిట్టి పరిస్థితులలో తల్లభముగ నుండవలసిన నాకు దోచెను. నిర్దాక్షిణ్యముగ అక్రమచర్యలు జరుగనపుడు జెయిలు పరిపాలనను గూర్చి విచారించుటలో ఖియిదీలు జెప్పవలసిన విని తీరవలెననియే నా యుద్దేశము. కావున నేను బోయి అధికారులతో మాట్లాడవలెనని నిశ్చయించితిమి. మార్చి 6 వ తేదీ యంగుండుండియా పత్రికలో ప్రకటించిన 29.6.23 తేదీ లేఖ మిగిలిన విషయములను నెలది జేయును. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు చాల జరిగినవి. కాని అవియెల్లయు ప్రస్తావనముగా నుండవలెనన వగుటచే ప్రకటించబాలన. నాకు జయిలు పరిపాలనయందు జోక్యము గలుగజేసికొను నొక్కతదయియు, కేవలము దయార్థ చిత్తంతోనే సమ్మెగట్టినవారిలో

ముఖ్యులైనవారు జూడగోరితిననియు ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి. కావున దాస్తవ, దేవుగార్లు మాపర్మెంటు గ్రాఫీతో, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగార్ల సముత్తమున జూచుట కంగీకరించిరి. 13 దినములు ఉపవాస మొనర్చియు అన్యసహాయము లేక తమంతటతాము నడచివచ్చుచున్న వారిరువురను జూచుట చాల ఆనందదాయకముగ నుండెను. వారు యెంతదైర్యముగ నుండిరో అంత సంతోషముగ నుండిరి. వారు చాలకృశించి నట్లునపడిరి. కాని వారు కృశించు గొలది ఉత్సాహ మధిక మగుచున్నది. "మీరు ప్రభుత్వపును సమాపించి యుండుదు?" అను మాటలతో నేను పలుకరించగనే "అవును లేదు" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "మాయందు దోషములేకుండుటచే యీ ఉపవాసమొంతకాలమైన జేయగలుగుదు"మని దాస్తవ నుడివెను. "మీయందే దోషమున్నచో యేమిజేయుదురు?" అని నేనడిగితిని. "అప్పుడు మాతెప్పిదమును ఒప్పుకొని ఉపవాస దీక్ష మానుకొనెదము" అని బదులిడిరి. వారు లేఖోపతముగ నుండుటచే ఆకలిబాధచే నీడింపబడుచున్నారను తలంపు మరపునకు వచ్చెను. వారితో ఉపవాసధర్మమునుగూర్చి జరిగిన చర్చ యంతయు విఫలముగా వ్రాయుటకు అవకాశమున్న బాగుండును. మాపర్మెంటు విధించినశిక్ష అన్యాయమనియు, ఆయన తనతప్పిదము నొప్పుకొని తక్షణపణి గోరువరకు ఉపవాసము జేయుచుండుమని వారు వాదించిరి. ఈ ప్రవర్తన సక్రమము గానేరదని నేనంటిని. నేను వారితోవారి చర్య యందలి వైతిక ధర్మముక్రమక్రమములగూర్చి చర్చించుచుండగా మాపర్మెంటు తనంతతానే వచ్చి "నేనుతప్పినన్నింటి నాకుదోచినచో తప్పక తక్షణపణి వేడికొని యుండును. నేను తప్పలు జేయుచుండునని నాకుచెలియెను. మనమందరము జేయుచుండుము. ఈవిషయమునగూడ నేను తప్పినన్నియుండును. కాని ఆసంగతి నాకు తెలియలేదు, అనియెనెను. మాపర్మెంటు తప్పినన్నింటి ఆయనచే ఒప్పించినది ఆయనవద్ద తక్షణపణి గోరుట అసంభవమని నేను తెలిపితిని వారు ఉపవాసమొనర్చినచో ఆయన విధించిన శిక్ష అక్రమమని రుజువు జేయుట కానేరదు. శిక్షవిధించుట తప్పని ఆయనకు నచ్చజెప్పవలెనన్న సరియగు హేతువాదమువలన నగును. ఎట్లనను మేము సత్యాగ్రహముల మగుటచే శ్రమ మభివము నకు సిద్ధపడి యే వచ్చితిమి. అట్టియెడ తమకు విధించిన శిక్షకు ప్రతిగా కాని యితర ఖైదీల శిక్షకుగాని తామెట్లు ఉపవాసము జేయగలుగుదురు. నా పలుకులయందలి యధార్థమును మిత్రులు గ్రహించుకొనిరి. మేజరు జోన్సుగారు ప్రేమపూరితముగాపలికినది యందులకు తోడ్పడినది. వారు ఉపవాస దీక్ష వదులుకొనుటకును యితరులచేత నట్లు జేయుచుటకును అంగీకరించిరి. నాకిచ్చుచున్నపాలలో కొంత భాగము వాటియవలెనని నేను మేజరుగారిని కోరితిని. ఆయన అంగీకరించెను. వారెది పుచ్చుకొనిరి. కాని తాము పోయి స్నానము జేసి యితరులతో గూడ కలిసి యీ పాలు త్రాగెదమనిరి. ఉపవాసమొనర్చిన వారందరికి పాలు పండ్లు తెప్పించ నూపర్మెంటు ఉత్తరువు జేసెను. మనఃపూర్వకముగా కరస్పర్శన మొనర్చికొనుటలో మా సభ ముగిసెను.

ఆక్షణములయందు అధికారులు అధికారులుగాలేరు. మేము ఖైదీలుగాలేము. గొప్పసహనమును పరిష్కరించుటకు గూడినస్నేహితులుగా నుంటిమి. ఈ విధముగా ఉపవాసదీక్ష అంత మొందినది. తాను జూచినసమ్మెలలోకెల్ల నిద్రచాలాసక్రమముగాజరిగినదని మేజరుగారనిరి. ఖైదులలోఒకరినుండియింకొకరికి దొంగతనముగా ఆహారపదార్థములు బోకుండ నూపర్మెంటు చాల శ్రద్ధగకండెను. ఈ సమ్మెగట్టినవారి స్వభావమును యిండుక తెలిసియుండినచో నంత శ్రమపడి యుండక పోవును.

ఈ చర్యలన ఒక ఫలితముగలిగెను. జెయిలు అధికారులకు గొప్ప అవకాశము అగౌరవమొనర్చినప్పుడుతప్ప వైయధికారుల అనుజ్ఞ లేనిది చెప్పల శిక్షవిధించగూడదని ప్రభుత్వమువారు తరువుజేసిరి. ఇట్టి ఉత్తరువు చాల నవసరమైనది. కొన్ని విషయములలో మా పర్మెంటులకు యిచ్చు సచ్చిన్దూరము సరిగ్గికారమియనవచ్చును గాని ఉపసంహరించుకొనకలులేని శిక్షలు విధించుటయందు యెంతతెలివిగల నూపర్మెంటునను కొన్నికట్టుబాటులకు లోనై యుండవలెను.

దాస్తవ దేవు మున్నగు సత్యాగ్రహములొనర్చిన ఉపవాసదీక్ష మంచితాభివరముగ ఫలితముల చేకూర్చిననుట నిస్సందేహంశము. వారియంద్దేశము సారబాజేయయినను చాలమంది యువకులు అజ్ఞానముతో జేసినదియు, కాని ఫలితము

మంచిదైనను ఉపవాసము జేయుట మాత్రము నిందార్జము. ఇప్పుడు చేకూరినఫలితము ఉపవాసదీక్షవలన చేకూరినదిగాదు. తమయభిప్రాయములెప్పుని అంగీకరించి పక్కాతాపబడి దీక్షవలకుకొనుటకు ఫలితముగా చేకూరినది.

ఆహారముగ్రహించుటయొక్క దానివలన జీవించుటయు లజ్జాకరములగునపుడే సత్యాగ్రహము ఉపవాసదీక్షకు గడంగుట న్యాయముగను. కావున, ఖియిదీగామున్న నాకుగల మతిస్వారథం త్ర్యము పోగొట్టి మానవుని నలెగాక హీనముగా జూచి మర్యాదగానీ యకజంతువులకువలె ఆహారము తూరమునుండి విసరి యిచ్చుచో, అట్టి ఆహారము తినుట లజ్జాకరముగను. ఇట్టిఆహారము తినుటకు మతిసంతోషమే యుండవలసినదను. అమర్యాదయననది ప్రతిసాధారణపు ఖైదీకిగూడ అమర్యాదగా నుండెను. ఇంత హెచ్చరికగా నేల చెప్పమంటిననగా, ఉపాధివిక్కులు పెట్టుటకు తమనెడి సాకులను చెల్పుచుండురు. అమర్యాద యేమియు జరుగనిదే ఆవమానము గలిగెననుచుండురు. ఆక్షేపణీయమగు ఉత్తరములను దాచుకొనుటకు భగవద్గీతవంటి మతగ్రంథము దగ్గరనుండవలెనని పంతముబూనగూడదు. ఖైదీలెల్లరకు జరుగు సోదాచూచుట అమర్యాదగా గణించగూడదు. సత్యాగ్రహమునందు బూటకములకు తావులేదుకాని, సమ్మెగట్టిన ఖైదీలను జూచి, వారు తప్పిదము జేసినచో బోధచేసి సన్మార్గమునకు దెచ్చెడియు దైశముతో నేను వారిని జూడగోరినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు అట్లుపెట్టినచో నేను ఉపవాస మొనర్చక తప్పదు. అధికారుల యందు కరుణయించుకైనయన్నచో నేను ఉపవాసదీక్షను తప్పించగలుగుదునని తెలిసియు అట్లుజేయలేకున్నపుడు నేను ఊరకతిని కూర్చుండలేను.

కాని, యంతఅల్పభేదముల నేలదచ్చిపెట్టెదవు? పై అధికారులను చిక్కులలో పెట్టినట్లై జెయిలు అధికారులనుగూడ యేలచిక్కులను పెట్టగూడను? జెయిలు అధికారులకు సహకారమేల జేయవలెను. దౌర్జన్యరహితముగా వారి నేల నెదుర్కొనరాదు. మనసదుపాయమునకుగాని నిబంధనలకేలట్లుబడియుండవలెను? జెయిలుపరిపాలనను స్థాభిభూత మొనర్చుటకు మనకు హక్కులేదా? జెయిలు అధికారులను క్షిప్తశిథిలోనికి దించినచో ప్రభుత్వమువారు అధికసంఖ్యాకులుగా మనలను జెయిల్లోనుంచుట భయపడి రాజీపడెదరు" అనిపలువిధముల స్నేహితులు పండేహములు గలిగియుండురు. దీనిగూర్చి ముందువారము వ్యాసములా వ్రాసెదను.

వెండికి బంగారు బహుమానము లాటరీ తేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గములేదు మోసము లేదు ఏదైన రాకపోవులేదు పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది ఒక రూపాయను ఖచ్చితము 32 ఆతంకనిగ్రహ మాత్రము కొనుడు. బలహీనులు, అక్షిణులు, మానవ కారీర సంబంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపంచలై పోవును. దానిని ఉపయోగించవలె "దానియొక్క 10వ బంగారము నకు" సమానమని తెలుపుచున్నాడు. పూర్తి కాటలాగునకు వ్రాయుడు. ఆతంక నిగ్రహ ఔషధశాల, 26 బ్రాడ్వే మదరాసు.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బసీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులనున్నూ, ఖద్దరునూలులలో నున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, సకల మైనపట్టు, పున్నె, ప్రత్తి, వస్త్రాధారములలో నూతనూరుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు, భాగ్యవంతులకు, వీరుసాదకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్లు కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోగినవారు యీక్రింది విలసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ తమండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు స్వాగెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రప్రదేశ్ జరిమిల్లు, తెజవాడ, ధర్మిణియో.

ఆంధ్రనట సాహిత్యసభలు

బంధు

జూన్ 4, 5, 6 తేదీలను జరుగును

మా బంధువులమందు రాగల జూన్ 4, 5, 6 తేదీలలో ప్రజలకు జరుపబడునది సుమారు 4, 5, మాసములనుండి ప్రతీకలలో ప్రచురించుచున్నాము. సమావేశమైన మాసములనుబట్టి కళాభిమానులను, సందేశస్పరులను, మాసభల యుద్దేశ్యములను, కార్యక్రమములను మరల నిర్వచించుచున్నాము.

జాతీయనిర్మాణమునకు వలయు సాధనములలో నొకటి యగు నాటకకళ నభివృద్ధి గాంచుటకు మాయోపనగానిది ప్రయత్నించు తలంపునను నాటకకళాభిమానులను కీర్తిశేషులయిన ముత్తరాజు సుబ్బారావుగారి స్మారకవిహారముగ ముత్తరాజు సుబ్బారావు మిమోరియల్ క్లబ్ పేరునందగు సభ యాజమాన్యముక్రింద నొకనటసభను గావించు తలంపునను పై సంఘసభ్యులగు మేము కళావికారదులను పండితులను నొక్కచో సమావేశపరచు నుద్దేశ్యముతోనే యీసభ నేర్పాటు గావించుచున్నాము.

ఇయ్యదియే ప్రథమసమావేశ మగుటచే పాశ్చాత్యసభ్యతాచక్రముల ననుసరించిన కాలపరంగా మగుననియు ఆంధ్రదేశమున కెంతయు సంబంధించిన నిట్టిసమావేశవిషయమై భిన్నాభిప్రాయములకు తావులేకుండుటం జేసియు మేమే యీసభ నేర్పాటు జేయునంతవరకు కార్యభారము వహించినారము. ప్రస్తుతము జరుపబడు మాససభ లన్నియు పేరునకు ఆంగ్లభాష మొదలగు నున్నానని లెందరున్నను కార్యనిర్వహణము కొందరి వలననే జరుగుచుండుట యిట్టిసభలయందు దురుభవము గలవారికెల్ల రకు విడితమే.

ఆంధ్రదేశమందలి సుప్రసిద్ధకవులను, విమర్శకులను, నటులను, మాయాశయముల వెల్లడించి వారి సలహాల ననుసరించి పరిశీలనలనుబట్టి ప్రస్తుతకార్యక్రమము నిర్ణయించినారము. ఇందుకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు సభాకార్యక్రమము నుపక్రమించు బోవుటకు బూర్వము సభాస్థాయిలకు విన్నవించెదము. సభకు విచ్చేయు ప్రేక్షకులను, ప్రతినిధులను సభ ప్రారంభమునకు వారి బిలుసుబట్టి వచ్చుచుండుటగాన వారల నెల్లరంజితార్థమునక అభ్యర్థించునట్టి బేర్కొనియుంటిమి. మ. రా. శ్రీ. కే. శ్రీనివాసన్ గారు బ్రహ్మశ్రీ వేదం వెంకట్రాయశాస్త్రిగారి రథక్షత్రవహించిననే వారు సన్మానసంఘాభ్యుత్థతుల యంగీకరించిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారు అస్పృశ్యులగుండుటచే రాజాలనుని వ్రాసియుండుటంబట్టి సన్మానసంఘాభ్యుత్థునిగూర్చి తిరిగి ప్రకటించి యుండెదము.

మాచే బ్రచురించుబడిన ప్రచురణప్రతులలోను ఆంధ్రీకృష్ణాపత్రికలలోను ఆంధ్రీనటసాహిత్యసభ లను కీర్తికలకొంద నాటకరచనకు సంబంధించిన సాహిత్యవిషయములే చర్చించబడునను విషయమును, కార్యక్రమమును బ్రచురించి యుంటిమి. సాహిత్యసర్వస్వముగా మండుటంబట్టియే యియ్యది ప్రజాసమావేశమని తేల్చియుంటిమి.

నాటకరచనకును, ప్రచురణమునకును లక్షణమును నిరూపించుట ప్రస్తుతము ఆవసరముగాన రెండు విషయమై నొకరియందే బాధ్యతయుంచిన కార్యభార మెక్కుడగునను తలంపున ప్రసిద్ధులగు పండితులను వేర్వేరధ్యక్షులుగా నేర్పాటుగావించితిమి.

ఈసభ యుద్దేశ్యములలో బూర్తిగ నేకీభవించి మాకు సాయ మొనరించుటయొక్క తమసంఘముల ప్రచురణములచే మా సభాపాఠశాలమునకు దోడ్పడువారిని పోషకులుగా జెప్పకొంటిమి.

ప్రచురణములకు వచ్చు ఆదాయము సమావేశమున కగు ఖర్చులు పోష మిగిలినసామగ్రి సాధ్యమునకుంకాక ధర్మార్థము వినియోగింతుమని ప్రకటించితిమి. అందు కేమార్గ మేమియు లేదు. లోకము కనుమూసికావించు యపకృతియునులేదు.

సభలకు ఖర్చులకుగాను ప్రచురణములద్వారా సేకరించు ద్రవ్యమందు మిగిలిన నికరాదాయమును తిరిగివచ్చు సభలకు వెచ్చించుటకు మూలధనము గాగాని లేక ధర్మమునకు గాని వినియోగించుట యాచారమైయున్నది. నేడును సభాంతమందు ఎవ్వరేని రాబోవు సంవత్సరము నీ సమావేశము నాహ్వానించినయెడల సభాస్థాయిల యుద్దేశ్యమునుబట్టి మూలధనముగా నేర్పాటు చేయుటకు మాకెట్టి యభ్యంతరములేదు. ఇదివరలో మాకు లెక్కలప్రచురించిన కీర్తిని నిర్మలంగాడ నుచితరీతిని బ్రకటింతుము. కేటికరకు మా యుద్ద్యమునకు జేయుతనాసగుచు మాకెంతయుం దోడ్పడనెంచిన వారికెల్ల మాకృతజ్ఞతాభివ్యక్త్యక పందనములు, విషయము మహాత్మరమగుటచే నెడని గౌరవమును పాటించి కుశలంకలం దావీయక సభానిర్వహణ భారమును కళాభిమానులెల్లరు వహించి సభలను 2యవృత్తునుగా నెఱవేర్చుటకు బాగ్గితులు.

చిట్టా సాంబయ్య
కోట ఆంజనేయులు

తుంబూరు

సర్వముభి (ప్రాగ్నిశక్తితమై, నాయుడిపేటకు ఉత్తరదిగ్భాగమున తుంబూరు నారదముని ప్రవీణులచే ప్రతిష్ఠితమై అనాదిగానుండు తుంబూరుగ్రామమున యీనెల ౧౬ తేదీ మొదలు కే ౨౧ వరకు అందు వేంచేసియుండు శ్రీ కరిమాబాయి స్వామివారికి బ్రహ్మాత్మనము జాతీగనది. నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు శ్రీ ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యముగారిని పంపిరి. వెంకటగిరి తాలూకా సంఘమువారు దిగ్విక్రంత కీర్తియుతుడును, అభినవభీమండుని ప్రఖ్యాతవడసిన బలపరాక్రమసంపన్నుండును, అగు శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషరెడ్డిగారిని, శ్రీ సోలా వెంటటప్పయ్యగారిని, పంపిరి. ౧౭ తేదీ రాత్రిపై ముగ్గురును భజనలుగావించిరి. భిక్షువిక్రయము రూ 3౫ లకు ఆదినమే విక్రయము కాబడెను. అంత ముందిన ప్రాతఃకాలముననే గరుడోత్సవము. శ్రీ రెడ్డిగారు ఉద్వమతత్వము గూర్చి కొంత పరి యవగాహనము అతిగంభీరముగ జేసిరి. ఈ గ్రామముననే ఆరమాసములనుండి జాతీయపాఠశాలలో నుపాధ్యాయుడుగా నున్న శ్రీ తలపూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారును మరెయ్యకయువ్యమాభిమానియును, అనాటి ఉదయమును వచ్చిన యానాదులను, ముఖ్యముగా పంచమలను, అంబలి స్వంతముగా కలిపి పోసిరి. ఈపనికై యూరూసు దిరిగి ద్రవ్యమర్పించినవారు, ఈ గ్రామమున ఆనుదినము భజన చేయు యువకులు, ఉద్వమప్రసర్తకులు. అందు ప్రశంసనీయుడు శ్రీ కామిరెడ్డి వీరాచెడిచేసినవని వెలకు ఎన్ననశక్యము.

౨౦ తేదీ సాయంకాలము శ్రీ రెడ్డిగారు పాడుకాపట్టాభిషేకముగూర్చి హరికథాప్రసంగము జేసిరి. అయ్యది వ్యాకరణాదిగోష నిబిడకృత్య మయ్యును, ప్రేక్షకుల మనంబుల బంధింపినవి. శ్రీ రెడ్డిగారు, శ్రీరామ, భరతులకు జరగిన సంభాషణనుగూర్చిన పట్టున చెప్పునపుడు కంటితడిపెట్టిన మానవుడు లేడు. ఇంతపావయంగమముగనున్నది అని వ్రాయుటకు మాలేనికి శక్తిచాలదు. విద్యావాసన ఇంచుకేనియు లేక, గ్రంథపఠనమే అభావమై యున్నను, ఇంతటి వాగ్ధోరణి, సమయస్ఫూర్తి, పండితులకు సామాన్యముగా అలసడుట దుర్లభము.

౨౧ సాయంకాలము శ్రీ రెడ్డిగారు, తలపూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు, శ్రీ ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యంగారును, చేసిన ప్రజాసేవ అత్యంత ప్రశంసనీయును. అనాటిరాత్రి జనము క్రీక్కిరిసి యుండిరి. ఉత్సవప్రారంభమున పోలీసువారు కొంతపనిచేసిరి. కాని, ఉపయోగము లేకపోయెను. ఆరాత్రి యంతయు జలం తేలాటిభాగము కలుగజేయక, అపాయము రానీయక, నేపచేసిరి. ౨౨ తేదీ యువయము రథోత్సవము. ఈనాడు నేనును, శ్రీ తలపూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారును, అంబలిపోయి కార్యమున ముగ్గులై యుంటిమి. శ్రీ రెడ్డిగారును, శ్రీ ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యముగారును, రథోత్సవ కార్యమునందు ముగ్గులై యుండిరి. అనాటిసాయంకాలము శ్రీ రెడ్డిగారు తమ కాండోప్రదర్శనము గావించిరి.

ఈ యుత్సవదినములలో దేహస్పృశ్యత లేనిపాటి ధర్మముగా జేపధములు వాడి స్వస్థత సునాయాసముగా కలుగజేసిరి.

పాఠశాలానిధి కై ఉత్సవకాలములో రూ 3-౧౨-౨ లు వసూలు చేయబడినది.

గరుడోత్సవము మొదలు రథోత్సవము మధ్యాహ్నము వరకు నల్లపెట్టి లక్ష్మీనారాయణప్రభుధర్మము, వారి పేర శ్రీ చెప్పక కస్తూరయ్యగారు బ్రాహ్మణులకు అన్నదానము సమృద్ధిగా చేసిరి.

ఏటిలో నీళ్లులేవు. నాయుడుపేట యూనియన్ వారు రెండుబావులు త్రవ్వి ఏటియందే వసతిని గల్గించిరి. ఉత్సవ ప్రేక్షకులు వేడికి డబ్బి విక్రంతి దీర్చుకొనుటకై ఏటియందు రెండు తాటాకుపండ్లకు వారిచే నేయబడెను.

మతీ కొంత నీటివసతి కలుగుటకై గ్రామస్థులు రెండు సభాంగుల కాలము ఏటిలోనే త్రవ్వించిరి. ఈ పనికై మిగుల శ్రేద్ధవహించిన వారు గ్రామవాసులే. ఇంతటిదేశసేవ ఈజాతీకాలములో జరుగుట ఆమహాత్ముని ప్రభావమే అని చెప్పక తప్పదు:—(విలేఖరి)

జ్వరహరి

సీసా 1-3 పెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరిని అయిదుపూటలు నేపించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు. వతి పురాణజ్వరములు మొదలగు నీడు జ్వరములు మానును అమృతాంజనం దిపో, మదరాసు - బొంబాయి

స్ఫోటకము - అభినవచికిత్స

దేశమున స్ఫోటకమిపు డతివ్యాపకమున నున్నది. వ్యాధిప్రవేశించిన గ్రామము లేదనియే చెప్పవచ్చును. ఈవ్యాధికి చికిత్స లేదనియే పలువురి అభిప్రాయము. ఈవ్యాధి అంకురింపిన వారిలో 100 కి 35 మంది మృత్యువువారబడుచున్నారని ఎంచునను. ఈవ్యాధి వాతబసినవారిబాధ ఈవ్యాధి ననుభవించి వారికి తెలిసినట్లు ఇతరులకు తెలియదు. ఎంతపేమాస్పరులయినను సరికేజేర వెఱుతురు. ఈ వ్యాధి ననుభవించువాడుగాని బాధచూచువాడుగాని ఈబాధనందుటకంటె చెప్పుటయే మేలని తలంచుచుండును. ఈ వ్యాధి ప్రతిమానపునకును జీవితకాలములో నొక్కసారి వచ్చితరునని సిద్ధాంతము. దీనిని తప్పించుటకే దొరతఃమువారు టీకాలపద్ధతి చెట్టిరి. కాని అదియుపూర్తిగా ఆపజాలకున్నది. పశువునకు టీకాలువేసి ఈ వ్యాధి సోకించి దానియందుండు చీమును దీసి నునువ్యుల కెక్కించుట మంచి పద్ధతి కాదనియు పలువురుశాస్త్రజ్ఞులయభిప్రాయము. అయినను మార్గాంతరము లేక చేయుచున్న పని గనుక దానిని పురుషులకెట్టుబకన్న ఆంతకన్న నుత్తమపద్ధతికి మనము బోవలసియున్నది.

స్ఫోటక మొక వైకాచికవ్యాధి. ఈవ్యాధి సోకినవారు విశాచములుగనే కాన్పించెదరు. వ్యాధిమదిరినను వికారరూప మేర్పడును. వెనుకటి రూపమునకును పిమ్మట రూపమునకును పోలికయే యుండదు. కొన్ని వ్యాధులు సోకుటచేతను కొన్ని తలచుటచేతను కొన్ని జూచుటచేతను సంక్రమించునని చెప్పదురుగాని ఇది అన్నియెడలను సంక్రమించును. ఈ భయకరవ్యాధి కే వైద్యము ను కని నెట్ట బడి యుండు లేదు. కాని, అభినవవైద్యకర్తయగు అభినవసర్వవ్యంతురి జర్మనీ దేశస్థుడగు, లూయిస్, కుహానెగారు తమ రోగాజ్ఞాన సిద్ధాంతమున స్ఫోటకమునకు మాడ జలచికిత్సనే వ్రాసిరి. 105 డిగ్రీలు జ్వరమువచ్చునోగికి, జలచికిత్సయూ అని భయపడుచుండిరి. కాని కొలదికాలమునుండి యీ జలచికిత్స జేయుదు, యీ సిద్ధాంతనూత్రములను జదివిన నేనును, నాకీ వైద్యమున హితోపదేశకులుగ నున్న, ఆగ్రా బాలముకుందదాసు గారును మా బంధుగారును పెయ్యేరు గారునును నిదర్శనముగా, రెండు మూడు శేజులు మదిర్చినపిమ్మట 80 మంది స్ఫోటకరోగులు యీ వైద్యమును ప్రయోగించి స్వస్థులైరిని చెప్పటకు నూకమితానందముగ నున్నది. ఇంకొకటివేమ మేనునగా ఈజలచికిత్సజేసినరోగి స్వస్థుడైనపిమ్మట, స్ఫోటకము తాకన రోగియని యెవరును గుర్తింపజాలక.

చికిత్సా విధానము

స్ఫోటకము తగులుటకు ముందుగా, 102 మొదలు 105 వరకును తీవ్రమగుజ్వరము వచ్చును. వాంతులు మాడ వచ్చునుండును. పరిశీలనలనుబట్టి, స్ఫోటకముని కనిపెట్టుటయు సులభముగా నుండును. అట్టితరుణులను పునఃసాయంత్రములయందు ఆవిరపట్టుటయు, రెండు కటిన్నానములును, ఒకటిగాని లేక రెండుగాని లింగస్నానములును చేయింపవలెను. పిన్నలు, పెద్దలు అనుభవము లేక అందరికిని ఒకేరీతిని ననుపదనము. ఈ వైద్యము ప్రారంభమైన వెంటనే లోపలనున్న అస్యపదార్థమంతయు చెమటరూపమున వెడలిపోయి చెమట సాక్కులకన్న నూత్నుకును పొక్కులు లేచి వ్యాధి అంతరించి పోవును. యెండకాలపు స్ఫోటకరోగులు యీవ్యాధిబాధకంటె బలవస్థురగామే మేలని తలంచుచు గాని, ఈ చికిత్స, తక్కినకాలపురోగులకంటె, యెండకాలపురోగులకు అతిస్థులభముగనుండి, త్వరలో వ్యాధి ముదగలదు. ఈవ్యాధికి చికిత్సయే లేదనియు, చికిత్సజేసినచో, మరింత అభివృద్ధి యగుననియు, ఇది ఒక దేవతవలన కలుగును గాన ఆదేవతకు కోపము వచ్చుననియు, దైవమునిగద భారమువేసి పూరకుండవలెననియు నున్న పిచ్చినమ్మకుములను, పంచభూతములలో నొకటియగు జలదేవతాచికిత్స పోగొట్టుచున్నది. ఎంత నమ్మకమైనవైద్యమైనను, యెరిగి యున్నవా రొకరు అవసరము కావచ్చును. అందులకు దేవవాడ ఇంచిపేటలోనుండి యీ అభినవవైద్యము నెక్కువవ్యాప్తికి జెప్పుచున్న ఆగ్రా బాలముకుందదాసుగారికి వ్రాసిన సలహాలను బడయగలరు. అవసరమగుచో, వారును వ్యయముగ వచ్చి మాడ సలహాలనియ్యగలరు. ప్రభుత్వమువారును యీఅమోఘమున చికిత్సను పరీక్షించి, ఈచికిత్సను ఎక్కువవ్యాప్తి నిచ్చిన స్ఫోటకములయొక్క ఘోరమునబాధ అంతరించుననియు నేను గాద్యధవిశ్వాసమును చెబుచున్నాను.

బొబ్బె పద్మనాభయ్య,
కవులవరం, కృష్ణాజిల్లా.

కార్యమలన్నియు ఫలములుగా లగుటకుఁ గోరికాలమేనియు, బ్రహ్మ యాయే వీయఁదాయె. ఇందులకుఁ బ్రజలమరదృష్టము కారణము.

ఉపాధ్యాయుల శ్రద్ధానురాగములపై బాలురయభివృద్ధి
యాధారపడి యుండునుగాన, బోధనాపద్ధతుల నవీనత, నా
యించియుండదు. కనుక దేశసేవకై పాటుపడుచున్న ఉపా
ధ్యాయులచే శిక్షితులగు (యాపాఠశాల) బాలురు యిత
బాలురుకన్న లాభమును పొందువారు. అన్న సంగతి, శిక్ష
ముగనే (య్యాగామనాసులకు) విశేషము కావూనదు”
హీరనుండలం } ఆంధ్రవరపు లక్ష్మణమూర్తి
౧౯౨౧-౧౨ } ఫిర్యాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి

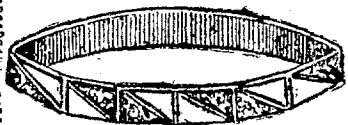
ఆ. ప్రభా
Xద్వారసం

గద్వాలిసంస్థానము

சென்னை, 15.12.2019

అమృతాంజనము

అర్ధం చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడును

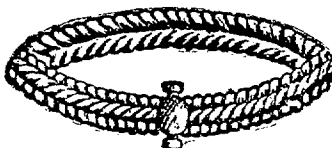

పట్టులుతీర్చిన డైమండుగాజులు

8 ను-1 సవరములలో తయారుచేసిన జత 1 కి చేదారము 4 నా మజారి రు. 10.

బోలు చేతిగొలుసులు

4 ను-5 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. తయారుచేసిన మజారి జత 1 కి రు. 14

గెట్టిగొలుసులు

5 ను-80 సవరముల వరకు తయారు చేయవచ్చును జత 1 కి మజారి రు. 10, 15 వరకు గలదు.

172 పుట్టులుగల అంగమైన మా క్యాటటాగు 1 కి ధర రు. 1-0-0.

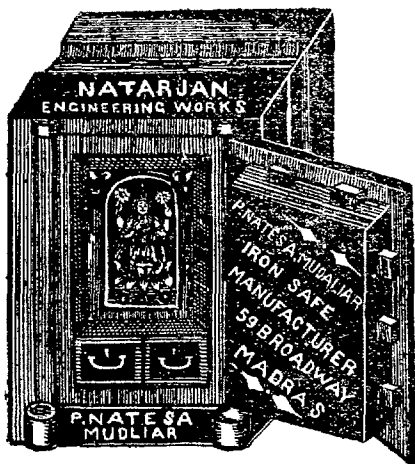
(5)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలువర్తకులు, చైవాబజారుకోడ్డు, మదరాసు.

నరనము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

యిప్పటివెల్లెడ ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపట్టులు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారిచే అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సులభంగా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇరుపపట్టులు చేయువారు

(ప్రాప్తి)కు,

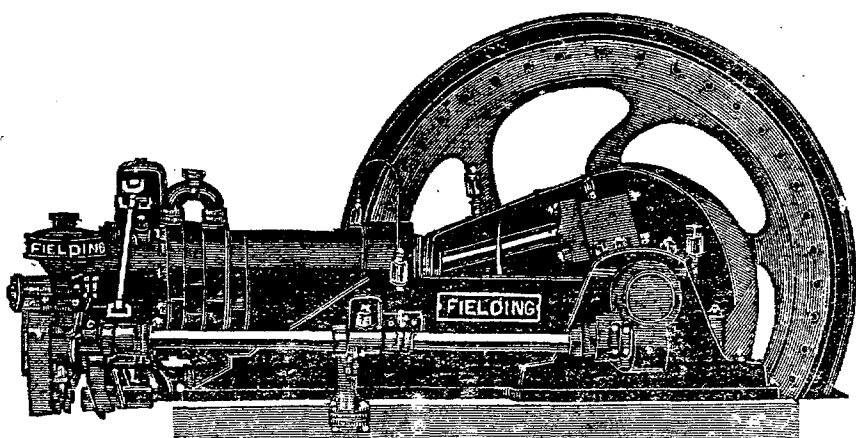
కొ, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజనలు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయటమునకు సులభతరగలవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్లెడ్డి, పెద్దనాయన్ శేట్టి, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్దురు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రైతములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయవచ్చును.

"ఫీల్డింగు" ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రెపు కోల్డ్ స్టార్టింగు శమిడికల్ కూడు ఆయులు యింకను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లనిస్థితిలో నుండిగనే స్టార్టు కాగల ఈ యింజనులను కొనుటకు అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూపు ఆయులు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయులు యింజనులకు అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే ఆవును. అన్నిసైజులు యెక్కువన్న స్టాక్లో నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

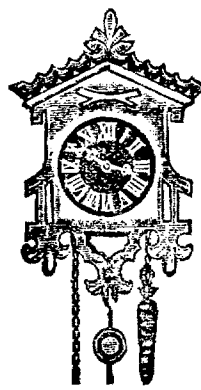
Telegrams: - Sole Agnts: D. L. Sastry & Co., Post Box No. 203
MACHINISTS
12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆశూర్యగంధములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమాషాలు విచిత్ర విశోద్యులు గలవు. ఇంగ్లీషు గా క మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి నుగుట శరీరము లేని తలకాముచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెక్కున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యూగంటి యిచ్చును. పన్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (21188-6 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఓంగోలు, గంటూరుజిల్లా.

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది నూతనముగ జెర్మనీ చేతములో తయారుచేయబడినది. ఇది గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందము. సాగునగు ఉండును.

అందులో కనబరచియుండు ప్రకార మే మిక్కిలి అందముగనుండును. నూతనముగ తయారు చేయబడి, ఎల్లకాలమును బాగుగ పనిచేయును. చాలకాలము నమ్మకముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పుడును ఉపయోగించును.

టిక్-టాక్

ధర 1 కి రు. 3-0-0

తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము

వి. ఎన్. వాచ్ కంపెనీ

తపాల పెట్టె నం. 105. మదరాస్.

25 సం॥ములనుండి నాటిలేని దివ్యవధుని పేరుగాంచినది గుణము లేనివో వైకము వాచనీయబడును

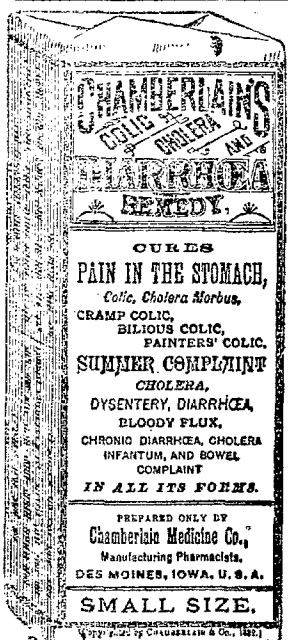
తా వి ఘో రం

ఇదిర చిత్తులన్నియు నిష్ఠులము తెలివోట్ల మాటాపి ఘోషము కొరకువాధిక అన్నిస్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది. ఇందులో రసము చేరుటలేదు. మౌనముగా వచ్చినవారికి యి చాలు. బుడ్డి 1 కి ధర రు. 2-4-0 సోపా ఖర్చు 0-6-0.

కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరు గానున్న డాక్టరు కె. ఎస్. భట్టాచారి గారిట్లువ్రాసినది "లాపి ఘోషము ఇదిరవేదములకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు."

MAGBONUM MEDICAL NOOK

77 Dey Street., P. O. Serampore Bengal

చేంబర్లెన్ గారి

కూలనాప్తి

అతి సార

నివారిణి (1)

ఈ వ ధ ము ను

సేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహాగ్ని,

అతిసారము, కూలనాప్తి,

మేగు సంబంధ మైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

ద్దులముగా కుదురును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయ

మునకు దొరకును. 32